

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDDIO LLETY YMWELWYR (CYMRU)

Memorandwm Esboniadol
yn cynnwys
Yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol a Nodiadau
Esboniadol

03 Tachwedd 2025

BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDDIO LLETY I YMWELWYR (CYMRU)

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety i Ymwelwyr (Cymru)

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol yma gan Grŵp Economi, Ynni a Thrafnidiaeth o Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru.

Datganiad yr Aelodau

Yn fy marn i, byddai darpariaethau Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety i Ymwelwyr (Cymru), a gyflwynwyd gennyf ar 3 Tachwedd 2025, o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru.

Mark Drakeford AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg
Aelod o'r Senedd sy'n gyfrifol am y Bil

03 Tachwedd 2025

Tudalen gynnwys

RHAN 1 – MEMORANDWM ESBONIADOL

1. Disgrifiad.....	tudalen 3
2. Cymhwysedd Deddfwriaethol.....	tudalen 4
3. Diben ac effaith fwriadedig y ddeddfwriaeth.....	tudalen 5
4. Ymgynghori.....	tudalen 17
5. Y pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth.....	tudalen 26

Rhan 2 – ASESIAID EFFAITH RHEOLEIDDIOL

6. Crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol.....	tudalen 39
7. Opsiynau.....	tudalen 44
8. Costau a manteision.....	tudalen 53
9. Asesiad Fforddiadwyedd.....	tudalen 78
10. Asesiadau o'r Effaith.....	tudalen 80
11. Adolygiad ôl gweithredu.....	tudalen 89

ATODIAD 1 - Nodiadau Esboniadol	tudalen 91
ATODIAD 2 - Mynegai o ofynion y Rheolau Sefydlog	tudalen 114
ATODIAD 3 - Tabl Tarddiadau	tudalen 118
ATODIAD 4 - Atodlen o ddiwygiadau	tudalen 120

RHAN 1 – MEMORANDWM ESBONIADOL

1. 1. Disgrifiad

Mae'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety i Ymwelwyr (Cymru) ("y Bil") yn darparu'r fframwaith deddfwriaethol i gynllun trwyddedu ar gyfer llety i ymwelwyr yng Nghymru, gan ddechrau gyda llety hunanarlwyo. Bydd y cynllun hwn yn cefnogi twristiaeth yng Nghymru, drwy sicrhau ymwelwyr bod llety yn bodloni'r safonau y byddent yn eu disgwyl a darparu trefn glir i ddarparwyr.

Mae'r cynllun hwn yn adeiladu ar y gofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr, fel y nodir yn Neddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 ("Deddf VARL"). O dan y Ddeddf honno, bydd Awdurdod Cyllid Cymru (WRA) yn sefydlu, cynnal a chyhoeddi'r gofrestr o ddarparwyr, a fydd hefyd yn manylu ar y math o safleoedd y maent yn eu gweithredu ledled Cymru a'u lleoliad. Gall yr wybodaeth hon fod o ddiddordeb i awdurdodau lleol, ymwelwyr, busnesau ac ymchwilwyr, a bydd yn llywio'r cynllun trwyddedu yn y dyfodol.

Bydd y Bil yn ategu mesurau eraill a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â'r heriau sy'n deillio o nifer uchel o ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr mewn ardaloedd penodol yng Nghymru. Canlyniad eilaidd y Bil hwn fydd sicrhau mwy o gysondeb rhwng y drefn rheoleiddio llety ymwelwyr hunanarlwyo â threfn rheoleiddio'r sector preifat, gan gyflwyno safonau cyson ar gyfer y llety hwnnw, a monitro cydymffurfiaeth â'r safonau hynny.

Mae'r Bil hefyd yn creu Cod Cyfraith Cymru ar dwristiaeth a fydd yn ymgorffori'r ddeddfwriaeth bresennol ar ddatblygu twristiaeth yng Nghymru, gyda'r bwriad o wella hygyrchedd deddfwriaeth ym maes twristiaeth.

2. Cymhwysedd Deddfwriaethol

Mae gan Senedd Cymru ("y Senedd") y cymhwysedd Deddfwriaethol i wneud y darpariaethau ym Mil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) ("y Bil") yn unol â Rhan 4 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ("Deddf Llywodraeth Cymru 2006") fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2017.

3. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Cyflwyniad

- 3.1. Mae Rhaglen Lywodraethu 2021-2026 yn cynnwys ymrwymiad i wneud y canlynol, sef "Bwrw ymlaen â chamau i osod terfyn ar nifer yr ail gartrefi, dod â rhagor o gartrefi o dan berchnogaeth gyffredin a thrwyddedu llety gwyliau", ac roedd yr ymrwymiad hwn yn rhan o Gytundeb Cydweithio Llywodraeth Cymru gyda Phlaid Cymru rhwng mis Tachwedd 2021 a mis Mai 2024. Nod Llywodraeth Cymru yw cefnogi twristiaeth a chymunedau lleol, gan helpu i ddiogelu amgylchedd naturiol Cymru er mwyn i genedlaethau'r dyfodol ei fwynhau a mynd i'r afael â'r effaith negyddol y gall ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr ei chael ar gymunedau.
- 3.2. Mae'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) ("y Bil") yn darparu'r sail ddeddfwriaethol ar gyfer cynllun trwyddedu llety ymwelwyr. Mae hyn yn adeiladu ar y gofrestr o lety ymwelwyr a darparwyr, fel y nodir [ym Mil/yn Neddf] Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) etc. (Cymru) ("[Bil/Deddf] VARL").
- 3.3. I grynhoi, mae nodau'r Bil fel a ganlyn:
  - cefnogi twristiaeth yng Nghymru
  - rhoi sicrwydd i ymwelwyr bod llety yng Nghymru'n bodloni'r safonau y byddent yn eu disgwyl
  - cefnogi darparwyr llety drwy ddarparu cyfundrefn glir o safonau gofynnol ar gyfer twristiaeth yng Nghymru, sy'n cefnogi cysondeb, cydymffurfedd ac arferion gorau.
  - ar gyfer llety hunanddarpar, sicrhau bod trefniadau rheoleiddio yn cyd-fynd yn agosach â threfniadau rheoleiddio'r sector rhentu preifat.
  - llunio [Cod cyfraith Cymru ar dwristiaeth] a fydd yn ymgorffori deddfwriaeth bresennol ynglŷn â datblygu twristiaeth yng Nghymru, gyda'r nod o wella hygyrchedd deddfwriaeth twristiaeth.
- 3.4. Er mwyn cyflawni'r nodau hyn, mae'r Bil yn nodi'r gofyniad i lety a reoleiddir fod yn 'ffit i fod yn llety ymwelwyr', i ddarparwyr gael trwydded sy'n dangos hyn i ymwelwyr ac i lety gael ei hysbysebu mewn ffordd sy'n helpu ymwelwyr i ddeall beth sydd wedi'i drwyddedu.
- 3.5. Mae'r Bil hefyd yn nodi'r amodau y mae'n rhaid i lety ymwelwyr eu bodloni. Bydd hyn yn cynnwys cyflwyno dogfennau sy'n dangos eu bod yn bodloni gofynion perthnasol yn ogystal â chwblhau hyfforddiant yn llwyddiannus sy'n sicrhau eu bod yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau fel busnesau llety twristiaeth yng Nghymru.
- 3.6. Prif ddiben y Bil hwn yw cefnogi'r sector llety ymwelwyr ledled Cymru, gan ddiweddarau ein cyfundrefn reoleiddio mewn ffordd sy'n rhoi

sicrwydd i ymwelwyr bod llety yn cyrraedd y safonau sylfaenol y byddent yn eu disgwyl ac i ddarparwyr llety bod yr un safonau sy'n cael eu cyrraedd gan ddarparwyr eraill.

- 3.7. Mae hyn hefyd yn adlewyrchu'r berthynas newidiol rhwng y sector twristiaeth a'r Llywodraeth, yr ydym wedi'i gweld ledled y byd yn ystod y blynyddoedd diwethaf: ceisio hyrwyddo manteision economi ymwelwyr ffyniannus; cefnogi swyddi ledled Cymru a rhannu a dathlu ein diwylliant, ein hiaith a'n tirweddau; ond gwneud hynny fel rhan o bartneriaeth gynaliadwy gyda chymunedau lleol.
- 3.8. O ystyried yr amrywiaeth eang o ffyrdd y mae llety ymwelwyr yn cael ei ddarparu ledled Cymru, rydym yn canolbwyntio i ddechrau yn y Bil hwn ar y sector hunanddarpar. Mae'r sector hwn wedi ehangu'n sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf ac mae'n cyfrif am y mwyafrif o fusnesau llety yng Nghymru, yn arbennig o ganlyniad i dwf llwyfannau ar-lein megis Airbnb a Booking.com. Mae'r llwyfannau hyn wedi galluogi pobl i gynnig eu llety mewn ffyrdd newydd, gan symleiddio'r llwybr at y farchnad a'i hagar i amrywiaeth o ddarparwyr llety newydd, gan gynnwys rhai sy'n gosod eu cartrefi eu hunain o bryd i'w gilydd. Nod y Bil yw sicrhau, sut bynnag y mae unigolyn yn darparu'r math hwn o lety, ei fod yn cyrraedd y safonau sylfaenol y byddem ni ac ymwelwyr yn eu disgwyl, yn yr un ffordd â busnes llety ymwelwyr mwy traddodiadol.
- 3.9. Mae'r rhan hon o'r sector hefyd yn cynnwys llety a allai fod wedi cael ei ddefnyddio fel cartref rywbyrd yn y gorffennol neu a allai gael ei ddefnyddio fel cartref yn y dyfodol. Nod y Bil yw sicrhau bod y trefniadau ar gyfer rheoleiddio'r math hwn o lety ymwelwyr yn cyd-fynd yn agosach â'r trefniadau ar gyfer rheoleiddio'r sector rhentu preifat, gan helpu i fynd i'r afael â phryderon y gallai ymddangos yn haws i rai perchenogion eiddo weithredu fel llety gosod tymor byr yn hytrach na thenantiaeth hirdymor, a allai erydu'r stoc tai preswyl hirdymor mewn rhai cymunedau.
- 3.10. Ein bwriad yw y bydd trwyddedu yn gymwys i fathau eraill o lety ymwelwyr yn y dyfodol ac mae'r Bil yn cynnwys darpariaeth i alluogi hyn. Gwneir rhagor o waith i ymgynghori ac asesu'r effaith ar rannau penodol o'r sector llety ymwelwyr yn ddiweddarach os bydd angen wrth i'r cynllun gael ei ehangu.
- 3.11. Drwy ddatblygu'r Bil hwn a'r [Bil/Deddf] VARL a'i rhagflaenodd, bydd y mwyafrif o'r ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â thwristiaeth yng Nghymru bellach wedi'i hymgorffori yn Neddfau'r Senedd. Felly, rydym yn manteisio ar y cyfle i lunio Cod Cyfraith Cymru sy'n ymwneud â thwristiaeth. Bydd y Cod, drwy'r Bil hwn, yn ymgorffori darpariaethau perthnasol (ar ffurf wedi'i moderneiddio) o Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969. O ganlyniad, mae hefyd yn bosibl diddymu Deddf Twristiaeth (Hybu Tramor) (Cymru) 1992 sydd bellach yn ddiangen.

- 3.12. Bydd y Bil hwn a [Bil/Deddf] VARL, ynghyd â'r is-ddeddfwriaeth a wnaed oddi tanynt, yn rhan o God Cyfraith Cymru ar dwristiaeth. Mae'r statws hwnnw'n arwyddocaol mewn dwy ffordd. Yn gyntaf, mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyhoeddi pob deddfiad sy'n rhan o'r Cod gyda'i gilydd. Bydd hyn yn helpu i sicrhau y gall defnyddwyr y ddeddfwriaeth ddod o hyd i'r holl ddeddfwriaeth berthnasol mewn un lle. Yr ail yw bod y Llywodraeth hefyd yn rhagweld, yn amodol wrth gwrs ar gytundeb y Senedd, newid i Reolau Sefydlog y Senedd er mwyn ceisio sicrhau bod newidiadau yn y dyfodol i'r gyfraith sy'n ffurfio rhan o God yn cael eu gwneud drwy ddiwygio neu ddisodli'r deddfiadau yn hytrach na gwneud darpariaethau gwahanol ac "annibynnol" a fyddai'n arwain at doreth gymhleth o gyfreithiau

Cyd-destun

- 3.13. Mae twristiaeth yn chwarae rôl hollbwysig yn economi Cymru. Roedd diwydiannau sy'n ymwneud â thwristiaeth yn cyfrif am 11.8% o gyflogaeth (159,000 o swyddi) a 5.1% o GVA (£3.8 biliwn) Cymru yn 2022¹. <https://www.llyw.cymru/proffil-economi-ymwelwyr-cymru-2024.html>
- 3.14. Cafwyd mwy na 69 miliwn o ymweliadau â Chymru yn 2023, gan gynrychioli gwariant cyfunol o fwy na £4.95 biliwn yn economi Cymru. Roedd 8.65 miliwn o'r ymweliadau hyn yn arosiadau dros nos, gan gynrychioli gwariant o fwy na £2 biliwn². <https://www.llyw.cymru/ymweliadau-gwariant-gan-ymwelwyr-rhyngwladol-chymru>
- 3.15. Ein huchelgais yw cynyddu twristiaeth er budd Cymru mewn ffordd sy'n cefnogi cymunedau lleol ffyniannus ac sy'n gynaliadwy i'r amgylchedd a phobl Cymru.
- 3.16. Mae ymweliadau â Chymru, a'u heffeithiau economaidd a chymdeithasol cysylltiedig, wedi'u rhannu rhwng rhanbarthau Cymru. Fodd bynnag, gall maint diwydiannau sy'n ymwneud â thwristiaeth amrywio'n fawr rhwng ardaloedd lleol, gan gyfrif am hyd at 20% o gyflogaeth yn Sir Benfro ac ar Ynys Môn, ond dim ond 7.5% yn Wrecsam yn 2022³. [Proffil Economi Ymwelwyr Cymru: 2024 \[HTML\] | LLYW.CYMRU](#)
- 3.17. Hyd yn oed ar lefel awdurdod lleol, nid yw'r effeithiau hyn wedi'u dosbarthu'n gyfartal. Mae eiddo sydd wedi'u rhestru ar Airbnb, er enghraifft, wedi'u crynhoi mewn ardaloedd mynyddig ac arfordirol ac mewn rhai awdurdodau lleol mae eiddo rhestredig wedi'u crynhoi

---

¹ [Proffil economi ymwelwyr Cymru:2024 \[HTML\] | LLYW.CYMRU](#)
[Ystadegau twristiaeth ddomestig Prydain Fawr \(teithiau undydd\): 2022 i 2023 \(diwygiedig\) | LLYW.CYMRU](#)
[Ymweliadau a gwariant rhyngwladol gan ymwelwyr â Chymru \[HTML\] | LLYW.CYMRU](#);

³ [Proffil economi ymwelwyr Cymru:2024 \[HTML\] | LLYW.CYMRU](#)

mewn nifer bach o ardaloedd⁴ <https://www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2022/09/Holiday-lets-and-the-private-rental-sector.pdf>. Gall y crynhoad hwn o lety gwyliau mewn cymunedau penodol ddod â manteision, megis y potensial i gynhyrchu incwm a chyflogaeth ychwanegol mewn diwydiannau cysylltiedig, yn ogystal ag achosi pryderon megis lleihau nifer y tai sydd ar gael, achosion o darfu sy'n ymwneud â pharcio, a chyfrannu at ysbwriel a llygredd, fel y nodwyd gan astudiaeth o agweddau at drwyddedu llety ymwelwyr yn 2023⁵. <https://www.llyw.cymru/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-barn-defnyddwyr-phreswylwyr>

- 3.18. Mae darpariaeth llety ymwelwyr wedi newid yn sylweddol ers i Airbnb ehangu i'r DU yn 2009 ac ers i wefannau eraill megis Booking.com, VRBO ac Expedia ymuno â'r un farchnad. Erbyn mis Mai 2022 roedd 21,718 o eiddo yng Nghymru wedi'u rhestru ar Airbnb yn unig⁶ <https://www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2022/09/Holiday-lets-and-the-private-rental-sector.pdf> ac yn rhifyn mis Mai o'n Baromedr Twristiaeth⁷, [Baromedr Twristiaeth: cam yr Mai 2023 | LLYW.CYMRU](#) roedd 75% o'r darparwyr llety a gyfwelwyd yn hyrwyddo eu llety gan ddefnyddio o leiaf un llwyfan ar-lein. Nododd 49% o'r darparwyr llety hunanddarpar a gyfwelwyd eu bod yn defnyddio Airbnb. Mae'r rhesymau pam mae pobl yn dewis gosod eiddo gan ddefnyddio'r llwyfannau hyn yn amrywio'n fawr⁸. [What motivates people to become Airbnb hosts – do we know enough? — an exploration of the literature | Research in Hospitality Management](#). Fodd bynnag, mae hyn yn adlewyrchu'r graddau y mae llwyfannau archebu ar-lein wedi agor y farchnad llety ymwelwyr i amrywiaeth o ddarparwyr newydd, rhai sy'n gweithredu'n fasnachol a rhai sy'n gweithredu'n anffurfiol iawn neu'n achlysurol.
- 3.19. Nodir y problemau a oedd yn gysylltiedig ag amcangyfrif nifer yr eiddo sydd wedi'u gosod yng Nghymru, tra'n aros i'r gofrestr o'r [Bil/Ddeddf] VARL gael ei chyflwyno, yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol isod, ond yn arolwg Stoc Welyau Cymru 2022, roedd lleoliadau llety hunanddarpar (a ddiffinnir ar gyfer yr arolwg fel llety o fath heb wasanaeth gan gynnwys bythynnod, tai, byngalos, fflatiau a chabanau gwyliau) yn cyfrif am 73% o gyfanswm y busnesau llety yng Nghymru⁹. <https://www.llyw.cymru/crynodeb-o-ddata-yngghylch-stoc-welyau-cymru-y-sefyllfa-ym-mis-mehefin-2022.html>. Maent yn cynrychioli nifer llai o gyfanswm y gwelyau, gan fod safleoedd carafanau, safleoedd gwersylla a gwestai, er enghraifft, yn darparu llawer mwy o lety mewn un lleoliad a'u bod yn haws i'w cofnodi mewn arolwg o'r fath.

---

⁴ [Bevan Foundation: Holiday lets and the private rental sector](#)

⁵ [Cynllun trwyddedu statudol ar gyfer darparwyr llety i ymwelwyr: barn defnyddwyr a phreswylwyr | LLYW.CYMRU](#)

⁶ [Bevan Foundation: Holiday lets and the private rental sector](#)

⁷ [Baromedr Twristiaeth: cam yr Mai 2023 | LLYW.CYMRU](#)

⁸ [What motivates people to become Airbnb hosts – do we know enough? — an exploration of the literature | Research in Hospitality Management](#)

⁹ [Crynodeb o Ddata yngghylch Stoc Welyau Cymru: y sefyllfa ym mis Mehefin 2022 | LLYW.CYMRU](#)

- 3.20. Rydym wedi clywed adroddiadau anecdotaidd,^{10 11,12}
<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2023-07/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-yng-nghymru-crynodeb-or-ymatebion>.
[https://democracy.gwynedd.llyw.cymru/documents/s27926/Appendix 2.pdf](https://democracy.gwynedd.llyw.cymru/documents/s27926/Appendix%202.pdf), pdf <https://www.pascuk.co.uk/mp-files/guidance-notes-on-responding-to-welsh-government-statutory-licensing-consultation-in-wales.docx/> bod cydymffurfiaeth anghyson â safonau rheoleiddio ar draws y sector hunanddarpar yn arbennig. Ymddengys fod hyn yn cael ei ategu gan adborth a gafwyd i'r cynllun trwyddedu gafodd ei gyflwyno yn yr Alban, a nododd nad oedd cryn nifer o ddarparwyr llety yn gallu darparu tystiolaeth eu bod yn cydymffurfio â gofynion rheoleiddiol yn eu cais cychwynnol am drwydded¹³
<https://www.gov.scot/publications/short-term-licensing-implementation-update-report-2024/pages/6/>
- 3.21. Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 yn nodi, os bydd landlord am osod ei eiddo fel eiddo rhent hirdymor, fod yn rhaid iddo gofrestru â Rhentu Doeth Cymru a naill ai cael trwydded neu benodi asiant trwyddedig i reoli'r eiddo ar ei ran. Diben y drwydded hon yw sicrhau bod y landlord neu'r asiant yn "gymwys a phriodol" (gan gynnwys cydymffurfio â gofynion cyfraith tai) a'i fod wedi cwblhau hyfforddiant ynglŷn â'i rolau a'i gyfrifoldebau. Fel un o amodau ei drwydded, rhaid iddo sicrhau bod y llety yn cydymffurfio â'r safonau gofynnol a nodir yn y cod ymarfer cyfatebol¹⁴. <https://www.llyw.cymru/rhentu-doeth-cymru-cod-ymarfer>
- 3.22. Mae [Bil/Deddf] Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) etc (Cymru) yn cyflwyno gofyniad i lety ymwelwyr yng Nghymru gael ei gofrestru ag Awdurdod Cyllid Cymru, ond ar hyn o bryd nid oes unrhyw gynllun trwyddedu i godi ymwybyddiaeth o safonau sylfaenol a gofynion statudol a helpu darparwyr i gydymffurfio â nhw.
- 3.23. Gwnaethom gomisiynu adroddiad yn 2023¹⁵
<https://www.llyw.cymru/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-barn-defnyddwyr-phreswylwyr> a nododd fod 89% o'r bobl a arolygwyd a oedd yn bwriadu mynd ar deithiau yn y DU o'r farn bod 'gweithredu'n ddiogel' yn bwysig. Roedd 76% o'r un grŵp hefyd o'r farn bod y gallu i godi pryderon neu gwynion am safonau gyda chorff annibynnol yn bwysig.
- 3.24. Yn nodedig, o'r gwahanol amodau a fesurwyd, 'llety nad yw'n gweithredu'n ddiogel' oedd y prif ffactor arweiniol a fyddai'n atal pobl

¹⁰ [Cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru | LLYW.CYMRU](#)

¹¹ [Cyngor Gwynedd Rheoli'r defnydd o anheddau fel cartrefi gwyliau](#)

¹² [PASC UK guidance notes on responding to Welsh Government statutory licensing consultation](#)

¹³ [Short-Term Let Licensing Implementation Update Report 2024 - gov.scot](#)

¹⁴ [Rhentu Doeth Cymru: cod ymarfer | LLYW. CYMRU](#)

¹⁵ [Cynllun trwyddedu statudol ar gyfer darparwyr llety i ymwelwyr: barn defnyddwyr a phreswylwyr | LLYW. CYMRU](#)

rhag archebu llety (59%). Nododd 44% y byddai '[peidio â] darparu'r gallu i godi pryderon gyda chorff annibynnol' yn golygu ei bod yn debygol na fyddent yn archebu llety neu na fyddent yn archebu llety yn bendant.

- 3.25. Nid oedd 62% o'r bobl a arolygwyd a oedd yn bwriadu mynd ar deithiau yn y DU yn ymwybodol o'r ffaith nad oes unrhyw gynllun ar hyn o bryd sy'n ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr llety gadarnhau eu bod yn bodloni gofynion iechyd a diogelwch i weithredu a nododd 83% y byddent yn fwy tebygol o archebu llety pe bai cynllun ar waith.
- 3.26. Yn 2020, daeth adroddiad ar ran Cyngor Gwynedd a Chyngor Caerdydd i'r casgliad, o ystyried y gallu cyfyngedig i awdurdodau lleol reoleiddio llety gwyliau tymor byr a diffyg cyfundrefn reoleiddio canfyddedig, y dylid cyflwyno cynllun trwyddedu¹⁶ [Cyngor GwyneddRheoli'r defnydd o anheddau fel cartrefi gwyliau](#). Adleisiwyd yr argymhelliad hwn gan Dr Simon Brooks yn ei adroddiad¹⁷, [Ail-Gartrefi -Datblygu-polisiau-newydd-yng-Nghymru---Terfynol.pdf](#) a gyhoeddwyd yn 2021, a ystyriodd amrywiaeth o faterion ac a wnaeth argymhellion ynglŷn â llety gwyliau tymor byr.
- 3.27. Mae pryderon tebyg wedi cael eu codi gyda ni¹⁸, <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2023-07/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-yng-nghymru-crynodeb-or-ymatebion.pdf> a'u nodi yn un o adroddiadau Llyfrgell Tŷ'r Cyffredin ar lety gosod tymor byr yn Lloegr¹⁹, <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2023-07/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-yng-nghymru-crynodeb-or-ymatebion.pdf> fod y farchnad wedi'i hystumio gan y graddau y mae darparwyr llety yn deall eu rhwymedigaethau rheoleiddiol ac yn cydymffurfio â nhw.
- 3.28. Nodwyd yn helaeth^{20, 21 22} [Ail gartrefi: beth sy'n digwydd yng Nghymru? Bevan Foundation: Holiday lets and the private rental sector](#) <https://www.theguardian.com/technology/2022/aug/10/i-wanted-my-children-to-grow-up-here-how-airbnb-is-ruining-local-communities-in-north-wales> fod newidiadau yn y ffyrdd y mae llety ymwelwyr yn cael ei gynnig hefyd yn arwain at newidiadau mewn rhai cymunedau gyda chrynoadau uchel o lety gwyliau ac ail gartrefi.
- 3.29. Nid oes unrhyw dystiolaeth bendant ar ba mor gyflym y mae eiddo yn newid o fod yn llety byw hirdymor i'r sector rhentu tymor byr nac i ba raddau y mae hynny'n digwydd, ond nododd dadansoddiad gan Capital

¹⁶ [Cyngor GwyneddRheoli'r defnydd o anheddau fel cartrefi gwyliau](#)

¹⁷ [Ail-Gartrefi -Datblygu-polisiau-newydd-yng-Nghymru---Terfynol.pdf](#)

¹⁸ [Cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru | LLYW.CYMRU](#)

¹⁹ [The growth in short-term lettings in England](#)

²⁰ [Ail gartrefi: beth sy'n digwydd yng Nghymru?](#)

²¹ [Sefydliad Bevan Holiday rental and the private rental sector](#).

²² [How Airbnb is ruining local communities in north Wales | Airbnb | The Guardian](#)

Economics yn 2020, ledled Prydain Fawr, fod: *Mae bron i chwarter y landlordiaid a arolygwyd yn gosod eiddo ar osod tymor byr, tra bod deuddeg y cant o'r rhain wedi gwneud hyn drwy newid defnydd eiddo a oedd cynt ar rent tymor hir; mae bron i 50,000 o eiddo eisoes heb fod ar gael mwyach i denantiaid tymor hir am fod landlordiaid am osod eiddo tymor byr*²³. <https://www.propertymark.co.uk/static/0165201f-6a7e-46cb-987444e6862ab403/The-impact-of-short-term-lets.pdf> Er bod hyn ond yn cyfateb i tua 1% o'r stoc dai ledled Prydain Fawr, mae'r ffordd y mae llety gosod tymor byr wedi'u crynhoi'n ddaearyddol²⁴ <https://www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2022/09/Holiday-lets-and-the-private-rental-sector.pdf> yn awgrymu y gallai'r effaith fod yn llawer mwy difrifol mewn cymunedau lle y ceir lefelau uchel o lety gosod tymor byr.

- 3.30. Nododd Capital Economics hefyd fod: <https://www.propertymark.co.uk/static/0165201f-6a7e-46cb-987444e6862ab403/The-impact-of-short-term-lets.pdf> *Ten per cent of landlords surveyed said they were 'very likely' or 'fairly likely' to offer short-term lets in the future in properties that are currently used for long-term tenancies*²⁵.
- 3.31. O ganlyniad i'r canfyddiadau hyn, argymhellodd y dylai llywodraethau fynd ati i sicrhau bod yr un trefniadau rheoleiddio ar waith ar gyfer llety gosod tymor byr a llety gosod hirdymor.
- 3.32. Fel y nodir yn yr asesiad effaith rheoleiddiol isod, nid oes data manwl gywir ar lety gosod tymor byr yng Nghymru ar gael er mwyn datblygu darlun mwy penodol, ond nododd Sefydliad Bevan, wrth adolygu data gan Inside Airbnb, fod eiddo a oedd wedi'i restru ar Airbnb yr ymddangosai ei fod yn addas i bobl fyw ynddo'n hirdymor yn cyfrif am tua 1% o'r stoc anheddau yng Nghymru. Wrth edrych ar rai ardaloedd arfordirol yng Nghymru, mae'r gyfran yn uwch fyth, sef 3.1% yng Ngheredigion, 3.7% yn Sir Benfro a 4.6% yng Ngwynedd²⁶ <https://www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2022/09/Holiday-lets-and-the-private-rental-sector.pdf>. Fel y trafodwyd uchod, bydd hyn wedi'i grynhoi ymhellach fyth mewn cymunedau penodol.
- 3.33. Daw i'r casgliad canlynol yn ei adroddiad: *Mewn mannau amlwg ar gyfer 'Airbnb', mae'n ymddangos bod y sector yn cael effaith uniongyrchol ar argaeledd eiddo rhentu ar gyfer tenantiaid isel eu hincwm*. Ac er mwyn sicrhau'r manteision mwyaf posibl y gall llety gosod tymor byr eu cynnig i gymunedau, mae angen taro cydbwysedd rhwng argaeledd llety i ymwelwyr a llety i bobl sydd am fyw yn eu cymunedau.

Pam mae angen Bil?

²³ Capital Economics: [The impact of short-term lets](#)

²⁴ Sefydliad Bevan [Holiday rental and the private rental sector](#)).

²⁵ Capital Economics: [The impact of short-term lets](#)

²⁶ Sefydliad Bevan [Holiday rental and the private rental sector](#).

- 3.34. Gan nad oes cyfundrefn drwyddedu ar gyfer llety ymwelwyr, mae risg sylweddol y bydd y sector llety gosod tymor byr yn parhau i ehangu mewn ffordd sy'n gwaethygu ystumiau'r farchnad a nodwyd eisoes, gyda rhai darparwyr llety, yn ddarwybod, yn methu â chyrraedd safonau rheoleiddio, sy'n golygu y gallant weithredu ar gost is na darparwyr sy'n deall y gyfundrefn reoleiddio bresennol ac yn buddsoddi mewn cydymffurfio â hi.
- 3.35. Mae'r diffyg cydymffurfio hwn a nodwyd hefyd yn peri risg ynddo'i hun. Os bydd yn parhau i gynyddu, gallai ddechrau tanseilio hyder ymwelwyr mewn llety yng Nghymru, gan niweidio ein diwydiant twristiaeth a'n heconomi. Gallai hyn fod yn arbennig o niweidiol os bydd canfyddiad yn datblygu ei bod yn bosibl nad yw llety yng Nghymru yn cyrraedd safonau allweddol (diogelwch tân er enghraifft) neu nad yw, fel arall, yn addas ar gyfer llety ymwelwyr.
- 3.36. Felly, mae ymyrryd yn bwysig er mwyn cefnogi'r economi ymwelwyr yng Nghymru a gweithrediad effeithiol ein marchnad llety ymwelwyr.
- 3.37. Mae risg hefyd y bydd yr effeithiau ar ein cymunedau yn dod yn fwy amlwg. Os caiff y pryderon a godwyd yn adroddiad Capital Economics²⁷ <https://www.propertymark.co.uk/static/0165201f-6a7e-46cb-987444e6862ab403/The-impact-of-short-term-lets.pdf> eu gwireddu, a bod mwy o landlordiaid yn ystyried bod llety gosod tymor byr yn ddarostyngedig i lai o faich rheoleiddiol o gymharu â llety rhent hirdymor, gallai'r pryderon ynglŷn â thai a godwyd gan Sefydliad Bevan²⁸, <https://www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2022/09/Holiday-lets-and-the-private-rental-sector.pdf> Cyngor Gwynedd²⁹ <https://democracy.gwynedd.llyw.cymru/documents/s27926/Appendix2.pdf> ac eraill³⁰ <https://www.theguardian.com/money/2023/may/01/huge-growth-and-ethical-concerns-make-airbnb-users-think-again> gynyddu, gan greu problemau mwy sylweddol fyth, yn enwedig mewn cymunedau lle ceir llawer o lety gosod tymor byr.
- 3.38. Nod y Bil yw sefydlu cynllun rheoleiddio a fydd yn adeiladu ar y gofrestr a gyflwynwyd ym [Mil/Neddf] VARL i fynd i'r afael â'r pryderon hyn, gan drwyddedu llety hunanddarpar yn y lle cyntaf, er mwyn rhoi hyder i ymwelwyr ynghylch llety yng Nghymru; a darparu maes chwarae mwy cyfartal o fewn y sector llety i ymwelwyr a rhwng gosod tai a fflatiau tymor byr a hirdymor.
- 3.39. Mae hyn yn adeiladu ar y rhaglen o ddeddfwriaeth y mae'r Llywodraeth hon wedi'i chyflwyno yn ystod tymor y Senedd hon, gan gynnwys o dan

²⁷Capital Economics: [The impact of short-term lets](#)

²⁸Sefydliad Bevan [Holiday rental and the private rental sector](#)).

Cyngor Gwynedd Rheoli'r defnydd o anheddau fel cartrefi gwyliau

³⁰Huge growth and ethical concerns make Airbnb users think again | Money | The Guardian

y Cytundeb Cydweithio â Phlaid Cymru, er mwyn ailgydbwysu'r gydberthynas rhwng ail gartrefi a llety gwyliau a'r cymunedau lle maent wedi'u lleoli.

- 3.40. Rydym wedi cyflwyno dosbarthiadau defnydd cynllunio newydd a hawliau datblygu a ganiateir cyfatebol, sy'n golygu y gall y system gynllunio gydnabod y gwahaniaeth rhwng prif gartrefi, ail gartrefi a llety gwyliau ac y gall awdurdodau cynllunio lleol nodi ardaloedd yr effeithir yn sylweddol arnynt ac ystyried a oes cyfiawnhad dros osod cyfyngiadau.
- 3.41. Rydym wedi cyflwyno trothwy gosod uwch er mwyn i eiddo preswyl gael ei ystyried yn eiddo annomestig at ddibenion trethi lleol. Mae hyn yn golygu y gall busnesau hunanddarpar proffesiynol sy'n cyrraedd y trothwy barhau i dalu trethi annomestig, ond mae'n sicrhau bod busnesau sy'n gwneud llai o gyfraniad at eu heconomi leol yn gwneud cyfraniad teg drwy system y dreth gyngor.
- 3.42. Rydym hefyd wedi cyflwyno pwerau trethu newydd i awdurdodau lleol er mwyn iddynt allu cyflwyno ardoll ymwelwyr i'w hailfuddsoddi mewn datblygu twristiaeth a chefnogi economi ymwelwyr gref a chynaliadwy yn eu hardal. Gallant hefyd ddewis gosod premiymau treth gyngor uwch ar ail gartrefi a chartrefi gwag er mwyn helpu i fynd i'r afael ar yr effeithiau negyddol y gall y mathau hyn o eiddo eu cael.

Yr effaith y bwriedir i'r ddeddfwriaeth ei chael

- 3.43. Isod, ceir trosolwg lefel uchel o'r effeithiau allweddol y bwriedir i'r Bil eu cael. I gael esboniad manylach o'r darpariaethau a geir yn y Bil, gweler y Nodyn Esboniadol yn Atodiad 1.
- 3.44. Fel y nodwyd uchod, rydym yn dechrau drwy reoleiddio'r sector hunanddarpar. Nod y Bil yw cwmpasu'r rhan fwyaf o'r llety sydd wedi ehangu'n sylweddol drwy lwyfannau archebu ar-lein yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gan gynnwys llety mewn tai a fflatiau cyfan, ac mewn unrhyw lety hunangynhwysol arall megis cabanau gwyliau â'r mathau o gyfleusterau ar gyfer ymolchi, coginio a chysgu sy'n adlewyrchu dosbarthiad Croeso Cymru o lety hunanddarpar. Cyfeirir at hyn fel llety ymwelwyr a reoleiddir.
- 3.45. Mae rhai eithriadau rhag y diffiniad hwn, sy'n adlewyrchu ffyrdd gwahanol y darperir llety. Mae'r rhain yn cynnwys ystafelloedd sbar a osodir yn eiddo rhywun, ystafelloedd â chyfleusterau hunanddarpar mewn gwesty, hosteli a thai bynciau a charafannau ar safleoedd a gwmpesir gan y cynllun trwyddedu safleoedd presennol. Ym mhob un o'r achosion hyn, cyn iddo gael ei gyflwyno i mewn i'r cynllun rheoleiddio, byddai angen rhoi ystyriaeth benodol i'r llety a'r ffordd y'i darperir er mwyn gwneud yn siŵr bod yr amodau cywir yn cael eu cymhwyso, sy'n gymesur i'r darparwyr llety ac yn ddigonol i roi'r lefel o

sicrwydd y mae'r ddeddfwriaeth yn ceisio ei darparu ar gyfer llety ymwelwyr a reoleiddir i ymwelwyr.

- 3.46. Mae'r Bil hefyd yn cynnwys y pŵer i ymestyn y diffiniad o lety a reoleiddir. Bwriedir i hyn ei gwneud yn bosibl i fathau eraill o lety gael eu cyflwyno i mewn i'r cynllun rheoleiddio hwn yn y dyfodol, unwaith y bydd ystyriaeth wedi'i rhoi i set briodol o amodau trwydded.
- 3.47. Yna, mae'r Bil yn creu'r cysyniad o 'ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr'. Bwriedir i hyn gwmpasu set sylfaenol o safonau y dylai llety fod yn eu cyrraedd, yn ogystal ag adlewyrchu'r cysyniad o 'ffitrwydd i bobl fyw ynddo' o gyfraith tai. Nid yw'r Bil yn rhoi diffiniad penodol o beth a olygir wrth 'ffitrwydd'. Bydd wrth reswm, yn golygu rhywbeth gwahanol, er enghraifft, yn achos 'bothy' oddi ar y grid o gymharu â bwthyn hunanddarpar, ond mae'r Bil yn nodi rhai o'r ffactorau y dylid eu hystyried.
- 3.48. Gan adleisio tymor safonol cyfatebol tenantiaethau a gyflwynwyd yn Neddff Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016, mae'r Bil yn nodi bod gan bob ymwelydd â llety ymwelwyr a reoleiddir yng Nghymru hawl contractiol i ddisgwyl i'w lety ymwelwyr fod yn ffit i'w ddefnyddio fel llety o'r fath.
- 3.49. Mae hon yn safon rydym yn disgwyl i lety ymwelwyr yng Nghymru fod yn ei chyrraedd eisoes ac, os bydd darparwr wedi camliwio ei lety, mae gan ymwelwyr eisoes rai amddiffyniadau nad ydym am eu newid nac effeithio arnynt³¹. <https://www.visitbritain.org/business-advice/pink-book/unfair-trading-practices> Fodd bynnag, mae hyn yn nodi egwyddor bwysig at ddibenion twristiaeth, sef y dylai ymwelwyr â Chymru ddisgwyl i'r llety ymwelwyr fod yn ffit iddynt aros ynddo.
- 3.50. Mae'r cynllun trwyddedu a gynigir yn y Bil yn ymhelaethu ar y cysyniad hwn. Mae'n nodi gofyniad y bydd angen i ddarparwyr llety a reoleiddir wneud cais am drwydded gan ddangos, ar adeg cyflwyno'r cais, eu bod yn bodloni set o amodau y gellir eu dogfennu sy'n ymwneud â'i ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr, megis tystysgrifau nwy, adroddiadau ar gyflwr trydanol, dogfennaeth yswiriant a chadarnhad bod canllawiau ar ddiogelwch tân wedi'u dilyn. Bydd trwyddedau yn para pum mlynedd a chodir ffi flynyddol amdanynt.
- 3.51. I ddarparwyr llety sydd eisoes yn cydymffurfio â'r gofynion o ran nwy, trydan a diogelwch tân, dylai'r rhain fod yn syml – bwriedir i'r broses fod yn gymharol ysgafn ei chyffyrddiad i ddarparwyr sy'n gwneud y pethau iawn, ond yn ddigon cadarn fel bod angen, er enghraifft, i ddarparwr nad oedd wedi sylweddoli y dylai fod wedi bodloni'r gofynion hyn, ddangos ei fod bellach wedi gwneud hynny.
- 3.52. Er mwyn cefnogi hyn, ac yn unol â'r pryderon a godwyd ynghylch y graddau y mae darparwyr yn deall yr hyn a ddisgwyli'r ganddynt o ran

---

³¹[False Advertising Laws & Legislation UK | VisitBritain.org](https://www.visitbritain.org/business-advice/pink-book/unfair-trading-practices)

rheoleiddio pan fyddant yn cynnig llety ymwelwyr, mae'r Bil hefyd yn darparu ar gyfer gofyniad hyfforddiant, i ddangos bod darparwyr llety yng Nghymru yn deall yr hyn sy'n ofynnol. Nid yw hyn wedi'i nodi ar wyneb y Bil er mwyn iddo allu datblygu dros amser ac er mwyn i ninnau allu gweithio gyda'r diwydiant a sicrhau bod yr hyfforddiant yn ychwanegu gwerth i ddarparwyr.

- 3.53. Yna, mae'n un o amodau trwydded bod yn rhaid i lety a reoleiddir fod yn ffit i fod yn llety ymwelwyr.
- 3.54. Mae amodau trwydded hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i wybodaeth gael ei darparu i ymwelwyr, fel eu bod yn deall beth yw ystyr trwyddedu a'r hyn y gallant ei wneud os bydd ganddynt unrhyw bryderon ynghylch y llety y maent yn aros ynddo.
- 3.55. Mae'r Bil yn rhoi swyddogaethau trwyddedu i Weinidogion Cymru ond gellir dirprwyo'r rhain, lle y bo'n briodol, i eraill eu cyflawni ar eu rhan. Bwriedir i'r system gyd-fynd â chofrestru. Mae cynlluniau gweithredu yn cael eu datblygu o hyd ond byddai dirprwyo, er enghraifft, yn galluogi Llywodraeth Cymru i weithio gydag ACC i gefnogi'r gwaith o brosesu ceisiadau drwy'r un llwyfan ar-lein â chofrestru er mwyn creu un pwynt mynediad i ddarparwyr llety. Byddai hefyd yn galluogi Llywodraeth Cymru i weithio gydag awdurdodau lleol er mwyn cefnogi'r fath gamau gorfodi ag a fyddai eisoes yn cael eu cymryd gan eu timau gorfodi iechyd yr amgylchedd a thai ar sail debyg i Rhentu Doeth Cymru.
- 3.56. Mae'r Bil hefyd yn darparu bod yn rhaid i Weinidogion Cymru ac ACC gyda'i gilydd gyhoeddi un cyfeirlyfr o wybodaeth am lety ymwelwyr yng Nghymru.
- 3.57. Mae'r Bil yn ei gwneud yn ofynnol i holl ddarparwyr llety ymwelwyr, waeth pa fath o lety a ddarperir, neu unrhyw un sy'n ei hysbysebu ar eu rhan, gynnwys rhif cofrestru safle dilys yn eu holl ddeunydd hysbysebu. Mae hwn yn fecanwaith allweddol i'r cynllun hyrwyddo llety ymwelwyr yng Nghymru.
- 3.58. Dylai nodi'n glir mewn deunydd hysbysebu fod llety yn rhan o'r system gofrestru a thrwyddedu a darparu rhif cofrestru y gellir ei ddefnyddio i wirio gwybodaeth trwydded ar gyfer y llety ar y cyfeirlyfr cyhoeddedig, roi sicrwydd i ymwelwyr fod llety yn cyrraedd y safonau a ddisgwylir ganddynt a'i fod yn gweithredu'n gyfreithlon. Bydd hyn hefyd yn cefnogi'r gwaith o orfodi gofynion cofrestru a thrwyddedu, gan nodi'n glir lle nad yw darparwyr llety wedi cyflawni eu rhwymedigaethau i gofrestru a, lle y bo'n berthnasol, gael trwydded.
- 3.59. Mae'r Bil yn darparu ar gyfer ychwanegu gofynion hysbysebu pellach yn y dyfodol mewn perthynas, er enghraifft, â statws trwydded er mwyn nodi'n glir pa lety sydd wedi'i drwyddedu a pha lety nad yw wedi'i drwyddedu. Fodd bynnag, dylai unrhyw ofynion o'r fath gael eu gosod

yn ofalus, er mwyn osgoi rhoi darparwyr dilys llety nad yw wedi'i gyflwyno i mewn i'r cynllun trwyddedu eto, o dan anfantais.

- 3.60. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth weithdrefnol ynghylch penderfyniadau mewn perthynas â thrwyddedau a gorfodi. Bwriedir i hyn helpu i sicrhau tryloywder a thegwch mewn prosesau gwneud penderfyniadau, gan sicrhau, ar yr un pryd, fod y gyfundrefn yn ddigon cadarn i hyrwyddo llety yng Nghymru yn effeithiol a bod darparwyr llety yn cyrraedd y safonau angenrheidiol. Mae hyn yn cynnwys, os bydd yr awdurdod trwyddedu o'r farn bod amodau trwydded wedi'u torri, sicrhau bod cyfle i ddarparwyr llety wneud sylwadau neu gymryd camau unioni er mwyn iddynt allu cadw eu trwydded, a hawliau i apelio yn erbyn penderfyniadau penodol.
- 3.61. Mae'r Bil yn creu pwerau archwilio fel y gellir dod i ddatrysiad teg o dan amgylchiadau lle mae pryderon difrifol ynghylch ffitrwydd llety ymwelwyr na ellir eu datrys heb i berson awdurdodedig archwilio'r safle yn uniongyrchol. Bydd hyn yn bosibl ar adeg cyflwyno cais am drwydded, os oes rheswm dros gredu nad yw'r llety yn ffit, neu os bydd problemau yn codi tra bod trwydded mewn grym.
- 3.62. Os caiff troseddau eu cyflawni, mae'r Bil yn creu pwerau i hysbysiadau cosb gael eu cyflwyno yn lle erlyn. Ein bwriad yw y byddai camau gorfodi yn cael eu cymryd ar y sail y byddai gweithredwyr yn cael eu haddysgu a'u hannog i gydymffurfio yn y lle cyntaf. Bwriedir i'r system fod yn un hawdd i ddarparwyr ymgysylltu â hi ac, yn y rhan fwyaf o achosion, rydym yn disgwyl i ddarparwyr gael eu cymell i wneud hynny yn hytrach na wynebu camau gorfodi. Bydd hysbysiadau cosb yn helpu i ategu hyn ac, os na fydd hyn yn ddigonol, bydd y posibilrwydd o erlyn ar gael er mwyn sicrhau na chaiff y cynllun rheoleiddio ei danseilio. Fodd bynnag, yn ymarferol dim ond mewn nifer bach iawn o achosion rydym yn disgwyl y bydd angen gwneud hynny.
- 3.63. Er mwyn y gyfraith sy'n ymwneud â thwristiaeth yng Nghymru yn fwy hygyrch, mae'r Bil yn creu Cod Cyfraith Cymru. Felly, mae'r Bil yn ailddatgan, mewn ffordd gliriach, y pwerau a geir yn Neddf Datblygu Twristiaeth 1969 ac yn diwygio'r Ddeddf honno er mwyn adlewyrchu'r ffaith eu bod wedi'u dileu. Mae'r pwerau hyn yn nodi rôl Gweinidogion Cymru o ran hyrwyddo twristiaeth yng Nghymru. Mae'r Bil yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ystyried pwysigrwydd lliniaru effaith gymdeithasol ac amgylcheddol ymwelwyr, a chynnal a hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg wrth arfer y swyddogaethau hynny. Mae'r rhain eisoes yn ffactorau y byddai disgwyl inni eu hystyried o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Fodd bynnag, mae eu nodi'n benodol yma yn adleisio'r swyddogaethau rheoli cyrchfannau tebyg y cyfeirir atynt yn y [Bil/Deddf] Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru), gan gefnogi'r disgwyliad y dylai Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol a, lle y bo'n berthnasol, fforymau partneriaethau ardoll gydweithio i hyrwyddo twristiaeth ledled Cymru.

4. Ymgynghori

Rhesymau dros beidio ag ymgynghori ar Fil drafft

- 4.1. Ni chafwyd ymgynghoriad ffurfiol ar Fil drafft. Yn lle hynny, ymgynghorwyd ar y polisi sydd wrth wraidd y Bil, fel y disgrifir isod. Lle y bu newidiadau ers cynigion yr ymgynghoriad gwreiddiol, mae'r rhain yn adlewyrchu datblygiad mewn syniadaeth ac yn yr ymateb i farn rhanddeiliaid, yn hytrach na gwyriad oddi wrth fwriad gwreiddiol y polisi.
- 4.2. O ystyried y gwaith ymgysylltu a wnaed, nifer yr ymatebion a gafwyd a'r gweithgarwch ymgysylltu dilynol, nid ystyriwyd bod angen ymgynghori ar Fil drafft.

Ymgynghoriad cychwynnol

- 4.3. Ymgwymerwyd â gwaith archwilio ar gyfer y cynllun gan [Strategic Research and Insight Ltd yn 2021](#). Daeth yr ymgynghoriad hwn i'r casgliad bod angen cynllun a bod rhanddeiliaid yn gryf o blaid sefydlu cynllun statudol am y prif resymau canlynol:
  - Ystyriwyd bod risg i ddiogelwch twristiaid sy'n aros dros nos. Ystyriwyd y gall unrhyw un osod safle heb gydymffurfio â safonau diogelwch;
  - Mae gweithredwyr sy'n dewis peidio â gwario'n briodol ar fesurau diogelwch yn cystadlu'n annheg â'r rhai sy'n gwneud hynny;
  - Byddai'r cynllun yn creu llwyfan cynhwysfawr ar gyfer polisiâu a chyfathrebu am fod rhyngweithio rhwng y sector cyhoeddus a'r sector preifat yn fwy anodd pan nad ydych yn gwybod pwy sydd yn y sector.
- 4.4. Er na ddaeth gwaith yr ymgynghorwyr i gasgliadau terfynol ynglŷn â ffurf cynllun a'r hyn y dylai ei gynnwys, nododd y gwaith ymchwil a wnaed gan Strategic Research and Insight sawl opsiwn, barn rhanddeiliaid ac asesiad o'r opsiynau hynny. Cyfeiriodd hyn oll at ffordd ymlaen a argymhellir a ddatblygwyd ymhellach gan y tîm polisi ac a brofwyd mewn gwaith ymgynghori pellach:
  - **Cofrestru 'a mwy'** – Cynllun cofrestru sy'n ddigon cadarn i sicrhau chwarae teg o ran safonau diogelwch ond sy'n ddigon syml a fforddiadwy i sicrhau bod cyn lleied o weithredwyr â phosibl yn cael eu colli o'r sector.
  - **Gweithrediad cenedlaethol** – Y gofrestr i'w gweithredu'n genedlaethol drwy wefan gofrestru genedlaethol gyda data yn cael eu mewnbynnu ar-lein.

- **Pob darparwr llety** – Bydd yn ofynnol i bob gweithredwr sy'n darparu llety gwyliau ar sail fasnachol, waeth beth fo maint ac amllder y gweithrediad, gofrestru.
- **Yr wybodaeth a gesglir**- Byddai'r gofrestr yn casglu gwybodaeth am y canlynol: enw'r perchennog, enw, cyfeiriad a chod post y lleoliad, y math o awdurdod lleol, y math o lety gwyliau (gwesty, llety gwely a brecwast, hunanddarpar ac ati), maint/unedau, y radd neu'r achrediad presennol.
- **Tryloywder** – Byddai'r wybodaeth a fyddai'n cael ei chasglu ar y gofrestr ar gael i awdurdodau allweddol (e.e. awdurdodau lleol, yr heddlu, gwasanaeth tân ac ati) ond ni fyddai'n cael ei chyhoeddi.
- **Hunanardystio** – Byddai'n ofynnol i ddarparwyr llety hunanardystio eu bod yn cyrraedd safonau gofynnol (ynghlŷn â diogelwch tân, diogelwch nwy, yswiriant dilys ac ati).
- **Archwilio neu ddilysu** – Ni chynigiwyd y byddai archwiliadau rhagweithiol yn cael eu cynnal gan Lywodraeth Cymru nac awdurdodau lleol, er y byddai'n bosibl gwneud gwaith dilynol ymatebol ar unrhyw bryderon neu gwynion.
- **Cosbau** – Dylai fod cosbau (y math a'r lefel i'w pennu) ar gyfer gweithredwyr y ceir nad ydynt wedi cofrestru neu y profir eu bod wedi cofrestru gwybodaeth anwir, neu sydd wedi methu â chynnal gofynion cofrestru
- **Ffi** - Byddai angen talu ffi flynyddol a byddai'n ofynnol i drwyddedeion gadarnhau bod yr wybodaeth a ddelir ar y gofrestr wedi'i diweddarau a'i bod yn gywir bob blwyddyn.

Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru:

- 4.5. Cynhaliwyd ymgynghoriad Llywodraeth Cymru rhwng [Cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru](https://www.llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2023-07/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-ynghymru-crynodeb-or-ymatebion.pdf). <<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2023-07/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-ynghymru-crynodeb-or-ymatebion.pdf>> 16 Rhagfyr 2022 ac 17 Mawrth 2023. Roedd yr ymgynghoriad yn cynnwys 64 o gwestiynau. Cafwyd cyfanswm o 1,595 o ymatebion i'r ymgynghoriad, yr oedd 1,133 ohonynt yn ymatebion cyflawn ac 462 yn ymatebion rhannol. Roedd yr ymatebwyr yn cynnwys awdurdodau lleol, darparwyr llety ymwelwyr, cyrff cynrychioliadol o'r sector twristiaeth a thrigolion Cymru.

4.6. Roedd cwestiynau'r ymgynghoriad yn ymwneud â'r meysydd pwnc canlynol:

- Nodau a manteision arfaethedig cynllun trwyddedu statudol;
- Gweithredu cenedlaethol neu leol;
- Mathau o lety sydd o fewn y cwmpas;
- Cyfnod gweithredu;
- Trwydded gyfyngedig ar gyfer digwyddiadau untro neu flynyddol;
- Gofynion y cynllun;
- Cydymffurfio a gorfodi;
- Prawf Person Cymwys a Phriodol;
- Ffioedd trwydded;
- Amllder ceisiadau;
- Tryloywder a mynediad at wybodaeth;
- Arddangos rhifau trwyddedau.

4.7. Y themâu cyffredinol mwyaf cyffredin a gododd o'r ymatebion yn yr ymgynghoriad hwn oedd:

- Y farn y byddai'r Cynllun trwyddedu statudol arfaethedig yn creu baich gweinyddol ac ariannol sylweddol;
- Yr awgrym bod y farchnad llety ymwelwyr yn gystadleuol iawn ac, felly, ei bod eisoes yn gweithredu'n effeithlon;
- Anghytundeb cyffredinol ag unrhyw fath o drwyddedu statudol, heb gynnig unrhyw esboniadau pellach ar y farn hon.

4.8. Roedd yr ymatebion wedi'u rhannu'n gyson rhwng grwpiau demograffig. Roedd sefydliadau twristiaeth ac awdurdodau lleol mawr yn fwy tebygol o gytuno â'r cynigion tra mai darparwyr llety a thrigolion oedd yn anghytuno â nhw amlaf.

4.9. Cyhoeddwyd y crynodeb llawn o'r ymatebion i'r ymgynghoriad hwn ar wefan Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2023³².

Ymgynghoriad atodol Llywodraeth Cymru

4.10. Yn dilyn yr ymgynghoriad 13 wythnos cychwynnol, gwnaethom nodi bod angen ymgynghori ymhellach â rhanddeiliaid allweddol o'r diwydiant twristiaeth ar feysydd datblygu polisi penodol.

4.11. Yn dilyn hynny, cynhaliwyd tri [Digwyddiad ymgynghori wyneb yn wyneb](#) yng ngogledd, canolbarth a de Cymru rhwng 22 a 26 Mai 2023. Anfonwyd gwahoddiad at 300 o randdeiliaid twristiaeth allweddol, a oedd yn cynrychioli cymdeithasau a fforymau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol, yn ogystal â chynrychiolwyr o awdurdodau lleol, asiantaethau teithio ar-lein ac asiantaethau hunanddarpar.

---

³²Cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru | LLYW.CYMRU

- 4.12. Derbyniodd 58 o randdeiliaid allweddol y gwahoddiad a mynd i'r digwyddiadau. Roedd y rhai a oedd yn bresennol yn y digwyddiadau yn cynrychioli nifer sylweddol o fusnesau twristiaeth yng Nghymru, gyda chynrychiolaeth drawstoriadol o sectorau yn y diwydiant twristiaeth ledled Cymru.
- 4.13. Ym mhob un o'r tri digwyddiad roedd cysondeb o ran croesawu'r cynllun yn ogystal â gwrthwynebiad llafar cryf i'r cysyniad o drwyddedu ac roedd yn amlwg bod y rhanddeiliaid yn ffafrio system gofrestru. Y rheswm dros hyn oedd bod trwyddedu yn cael ei ystyried yn ffordd o roi caniatâd i weithredu yn hytrach na llunio cofrestr wirfoddol o weithredwyr. Fodd bynnag, roedd y syniad o gael trwydded neu rif cofrestru i ddangos cydymffurfiaeth wedi cael ei groesawu, yn ogystal â'i ystyried yn ffordd o sicrhau cyfanogiad.

Arolwg Llywodraeth Cymru

- 4.14. Gwnaethom gynnal arolwg a oedd yn canolbwyntio ar farn ymwelwyr a thrigolion. Cynhaliwyd yr astudiaeth rhwng 1 Medi a 7 Medi 2023. Cwblhaodd 2,557 o ymatebwyr yr arolwg ac roedd 1,022 ohonynt yn byw yng Nghymru. <https://www.llyw.cymru/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-barn-defnyddwyr-phreswylwyr> <<https://www.llyw.cymru/cynllun-trwyddedu-statudol-i-ddarparwyr-llety-ymwelwyr-barn-defnyddwyr-phreswylwyr>>
- 4.15. Dangosodd canlyniadau'r arolwg fod cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch yn amlwg yn bwysig i bobl oedd yn mynd ar dripiâu domestig neu'n bwriadu gwneud hynny (yn bwriadu cymryd gwyliau neu wyliau byr yn y DU yn ystod y 12 mis nesaf) wrth archebu llety. Ystyriwyd mai 'llety nad yw'n gweithredu'n ddiogel' oedd y prif ffactor a fyddai'n atal bwriadwyr rhag archebu llety, gyda 59% yn dweud ei bod yn debygol na fyddent yn archebu llety neu na fyddent yn archebu llety yn bendant, o flaen 'ddim yn cynnig gwerth da am arian' (56%). Dywedodd mwyafrif (83%) o fwriadwyr teithiau domestig y byddent yn 'fwy tebygol' o archebu llety pe bai gofyniad cyfreithiol i gadarnhau cydymffurfiaeth ag iechyd a diogelwch; Dywedodd mwyafrif ychydig yn fwy (85%) y byddent yn 'fwy hyderus' yn eu diogelwch personol pe bai'r gofyniad cyfreithiol hwn yn bodoli.
- 4.16. Nid oedd y rhan fwyaf o drigolion Cymru a arolygwyd (71%) yn ymwybodol o'r ffaith nad oes unrhyw gynllun sy'n ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr llety gadarnhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch i weithredu ar hyn o bryd. Pan ofynnwyd pa effaith fyddai cynllun o'r fath yn ei chael ar eu hardal leol, roedd yr ymateb yn gadarnhaol ar y cyfan; Roedd bron i 7 o bob 10 (68%) yn credu y byddai'n cael effaith gadarnhaol ar 'iechyd a diogelwch', gan gredu y byddai cynllun o'r fath yn codi safonau ac yn sicrhau cydymffurfiaeth. Credai tua 2 o bob tri (65%) y byddai'n cael effaith gadarnhaol ar 'yr economi leol', sy'n seiliedig, o bosibl, ar ymdeimlad y byddai safonau gwell hefyd yn annog mwy o dwristiaeth.

Ymgynghoriad y Senedd ar y Bil Llety Ymwelwyr (Cofrestru ac Ardoll) (VARL)

- 4.17. Yn ogystal ag ymgynghori ar bolisi ynglŷn â thrwyddedu llety ymwelwyr, rhoesom sylw manwl i ymatebion i ymgynghoriad Senedd Cymru ar y Bil Llety Ymwelwyr (Cofrestru ac Ardoll) Etc. (Cymru). Cynhaliwyd yr ymgynghoriad rhwng 29 Tachwedd 2024 a 10 Ionawr 2025.
- 4.18. Cafwyd 150 o ymatebion i'r ymgynghoriad gan randdeiliaid amrywiol, gan gynnwys unigolion, darparwyr llety ymwelwyr, grwpiau cynrychioliadol o'r diwydiant, sefydliadau nid er elw ac awdurdodau lleol. Er i'r ymgynghoriad ganolbwyntio ar y Bil Llety Ymwelwyr (Cofrestru ac Ardoll) Etc. (Cymru), roedd rhai sylwadau a gafwyd gan randdeiliaid yn berthnasol i ddatblygu cynllun trwyddedu ar gyfer llety ymwelwyr.
- 4.19. Roedd safbwyntiau allweddol o'r ymgynghoriad a oedd yn berthnasol i ddatblygu'r cynllun trwyddedu yn cynnwys y canlynol:
- Un farn a leisiwyd gan gryn nifer o ymatebwyr oedd y byddai croeso i gynllun ar gyfer cadarnhau cydymffurfiaeth â safonau gofynnol. Fodd bynnag, roedd rhywfaint o ddryswch rhwng cofrestru a thrwyddedu, gyda PASC UK, er enghraifft, yn gresynu at y ffaith nad oes unrhyw gyfle yn y cynllun cofrestru i ddarparwyr llety ymwelwyr ddangos eu bod yn cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch;
  - Nid oedd lleiafrif o'r ymatebwyr yn ystyried bod cynllun trwyddedu yn angenrheidiol nac yn ddymunol pe gallai cynllun cofrestru gasglu gwybodaeth am ddiogelwch;
  - Nodwyd bod angen eglurder mewn diffiniadau a ddefnyddir yn y Bil, yn enwedig y termau 'busnes', 'meddiannydd', ac 'yn cynnig darparu' ac, yn yr un modd, eglurder ynglŷn â'r hyn sydd angen ei drwyddedu;
  - Awgrymodd rhai ymatebwyr, gan gynnwys Airbnb, y dylid rhoi'r gofrestr ar waith cyn i unrhyw benderfyniadau gael eu gwneud o ran cyflwyno cynllun trwyddedu.
  - Rhaid i unrhyw gynllun fod mor syml â phosibl i ddarparwyr llety er mwyn cyfyngu ar y baich gweinyddol. Lleisiwyd y farn hon yn benodol gan sefydliadau nid er elw sy'n dibynnu ar wirfoddolwyr;
  - Mynegodd rhai ymatebwyr bryder y gallai costau ychwanegol i'r diwydiant gael effaith andwyol ar dwf y diwydiant;
  - Roedd cost ffioedd trwydded hefyd yn destun pryder;

- Yr angen am drefniadau gorfodi effeithiol er mwyn atal busnesau rhag **cystadlu'n** annheg â busnesau dilys drwy weithredu yn y dirgel.
- Yr angen am ganllawiau clir a hyfforddiant ar ofynion newydd.

4.20. Gofynnodd sawl ymatebydd am i sylw gael ei roi i effaith gronol polisi'r Llywodraethau a digwyddiadau byd-eang wrth ystyried ymyriadau pellach. Rhestrodd Cynghrair Twristiaeth Cymru y canlynol fel rhai sydd wedi cael effaith ar y diwydiant twristiaeth dros y pum mlynedd diwethaf:

- 2020: Pandemig byd-eang y coronafeirws sydd wedi dylanwadu'n sylweddol ar batrymau o ran teithio domestig a rhyngwladol ac sy'n parhau i ddylanwadu arnynt. O'r herwydd, y tueddiadau a welir yng Nghymru yw gwyliau munud olaf am gyfnodau byrrach ac am brisiau is, sy'n fwy costus o ran hyrwyddo ac amserlenni glanhau/golchi (llety). Mae Cymru'n wynebu ymgyrchoedd marchnata llawer mwy pwerus sy'n hyrwyddo gwyliau tramor. Yn ogystal mae gan Croeso Cymru gyllideb gryn dipyn yn llai ar gyfer buddsoddi o'i gymharu â chyrff cyfwerth o fewn y DU o ran cystadlu am deithwyr domestig o fewn yr amgylchedd newydd yma.*
- 2022: Y rhyfel yn Wcráin sydd wedi arwain at gynnydd sylweddol mewn costau ynni ac felly gost cynnig llety gwyliau yng Nghymru.*
- 2023: Cyflwyno'r "rheol 182 diwrnod" lle y mae'n rhaid i "lety gwyliau" sicrhau eu bod wedi'u meddiannu am o leiaf 182 o ddyddiau y flwyddyn neu bydd gofyn iddynt dalu'r dreth gyngor yn lle ardrethi i fusnesau bach.*
- 2023: Cyflwyno premiwm y dreth gyngor o hyd at 300% ar "ail gartrefi" sy'n berthnasol i'r busnesau hynny na allant osod eiddo am o leiaf 182 o ddyddiau.*
- 2024: Yr argyfwng costau byw sydd wedi effeithio ar batrymau gwario pobl.*
- 2020-2025: Y cynnydd o 40% yn y cyflog byw cenedlaethol, sydd wedi cynyddu o £8.82 ym mis Ebrill 2020 i £12.21 ym mis Ebrill 2025. Mae hyn yn effeithio ar bobl sy'n ennill cyflogau isel a hefyd fusnesau gan eu bod yn cael eu gorfodi i gyflwyno cynnydd graddol ar gyfer pob band cyflog arall.*
- Bydd y cynnydd mewn Yswiriant Gwladol o fis Ebrill 2025 yn cael effaith bellach ar y farchnad, a hynny yn dilyn*

cyfnod heriol o gyfraddau llog uchel. Mae tystiolaeth glir eisoes ar gael sy'n dangos bod y newidiadau hyn wedi cael effaith negyddol ar y farchnad ac ar gyflogaeth, ac nad yw'r newidiadau o ran deddfwriaeth yn cyflawni'r effeithiau polisi bwriedig (ee cynyddu tai fforddiadwy lle y bo angen) ond mae'r dystiolaeth hon yn cael ei hanwybyddu.

h) Nid yw Llywodraeth Cymru wedi manteisio ar y cyfle i adolygu effaith y polisiau presennol sy'n effeithio ar dwristiaeth, ac yn enwedig y rheol 182 diwrnod a newidiadau i ardrethi busnes/y dreth gyngor, er gwaethaf y ffaith ei bod wedi derbyn tystiolaeth ynghylch niwed i ddarparwyr twristiaeth a busnesau eilaidd heb unrhyw fanteision cysylltiedig.

Parhau i ymgysylltu â rhanddeiliaid

- 4.21. Mae swyddogion yn cyfarfod yn rheolaidd â chynrychiolwyr y sector, lle mae barn aelodau wedi bod yn ddefnyddiol i ffurfio'r polisi sydd wrth wraidd y Bil. Er enghraifft, mae diweddariadau wedi'u rhoi yn y Fforwm Economi Ymwelwyr a'r Fforymau Twristiaeth Rhanbarthol lle y daw rhanddeiliaid allweddol o'r diwydiant twristiaeth ynghyd. Yn ogystal, cynhaliwyd cyfarfodydd gyda grwpiau sy'n cynrychioli rhanddeiliaid (ee PASC) a sefydliadau eraill fel Airbnb ac Expedia.
- 4.22. Rydym hefyd wedi ymgysylltu ymhellach â thrigolion a chymunedau er mwyn deall eu safbwyntiau.
- 4.23. Rydym yn sicrhau bod unrhyw ddiweddariadau ar gael i'r sector drwy e-gylchlythyrau Croeso Cymru a'r cyfryngau cymdeithasol.

Ymgysylltu a gwersi gan Lywodraethau eraill

- 4.24. Gwnaed ymchwil ddesg er mwyn nodi pa rannau o'r DU ac Ewrop sydd â systemau cofrestru a thrwyddedu tebyg ar waith. Mae gan wledydd gwahanol resymau gwahanol dros roi systemau o'r fath ar waith, sy'n golygu eu bod yn anodd eu cymharu.
- 4.25. Rydym yn cysylltu'n rheolaidd â chymheiriaid mewn rhannau eraill o'r DU er mwyn sicrhau ein bod yn dysgu oddi wrth ein gilydd ac yn rhannau arferion da. Er enghraifft, rydym wedi bod yn dilyn y broses o gyflwyno'r cynllun trwyddedu llety gosod tymor byr yn yr Alban a'r broses o ddatblygu cynllun cofrestru statudol yn Lloegr yn ofalus.

Pa benderfyniadau polisi sydd wedi'u gwneud, yn seiliedig ar ymatebion i'r ymgynghoriad a'r arolwg?

- 4.26. Mae ein gweithgarwch ymgysylltu â phartneriaid wedi tynnu sylw at amrywiaeth o safbwyntiau ar drwyddedu llety ymwelwyr. Er bod rhai yn gwrthwynebu cyflwyno cynllun yn llwyr, pwysleisiodd y rhai a oedd yn deall bod angen cynllun i gadarnhau cydymffurfiaeth â safonau rheoleiddiol o hyd bwysigrwydd sicrhau bod y cynllun hwnnw mor syml â phosibl i ddarparwyr llety ymwelwyr sy'n gwneud y pethau cywir.
- 4.27. Rydym wedi cadw hyn mewn cof drwy gydol y broses o ddatblygu'r cynllun trwyddedu a gynigir yn y Bil, er mwyn sicrhau ei bod mor syml â phosibl i ddarparwyr ac, ar yr un pryd, yn ddigon cadarn i gyflawni ei hamcanion a rhoi sicrwydd i'r darparwyr llety sy'n gwneud y pethau cywir fod eraill yn cyrraedd y safonau gofynnol.
- 4.28. Rydym hefyd wedi ystyried adborth o'r ymgynghoriad ynghylch a ddylai'r cynllun fod yn un cenedlaethol neu leol. Roedd llawer o ymatebwyr o blaid cynllun cenedlaethol er mwyn sicrhau cysondeb ledled Cymru ac mae hyn wedi'i adleisio mewn sgysiau dilynol â rhanddeiliaid yn y diwydiant.
- 4.29. Rydym yn deall y byddai'n well gan lawer o ddarparwyr llety ymwelwyr beidio â chael cynllun trwyddedu. Yn arbennig yng nghyd-destun trafodaethau ynghylch y cynllun trwyddedu a gyflwynwyd yn yr Alban a oedd yn cael eu cynnal ar yr un pryd â'n hymgyngghoriad ni, rydym yn cydnabod bod y syniad o drwyddedu yn dwyn cyfundrefn fiwrocrataidd iawn i gof llawer o ddarparwyr llety.
- 4.30. Credwn fod y cynllun fel y'i cynigir yn y Bil yn cydbwysu'r pryderon hyn â'r materion a nodwyd uchod ym Mhennod 3, er mwyn darparu cynllun a fydd yn cefnogi twristiaeth, gan gynnwys cynllun trwyddedu a darpariaethau contract cysylltiedig na fyddant yn rhy feichus, ond a fydd yn cefnogi marchnad llety ymwelwyr iach a chystadleuol, yn hyrwyddo llety yng Nghymru i ymwelwyr ac yn helpu i fynd i'r afael â phryderon ynghylch y safonau rheoleiddio is tybiedig ar gyfer llety gosod tymor byr a llety gosod hirdymor.

Gwella hygrychedd cyfraith Cymru

- 4.31. Nid ymgynghorwyd ar y cynnig penodol i greu Cod Cyfraith Cymru sy'n ymwneud â thwristiaeth, nac ychwaith y cynnig i ymgorffori a moderneiddio deddfwriaeth bresennol sy'n ymwneud â thwristiaeth. Nid ystyriwyd bod angen gwneud hyn o ystyried rhaglen barhaus y Llywodraeth i wella hygrychedd cyfraith Cymru³³. Mae'r rhaglen hon yn ceisio mynd i'r afael â phroblemau o ran cymhlethdod y gyfraith a

---

³³ Mae'r rhaglen bresennol ar gael yn: [Dyfodol cyfraith Cymru: rhaglen ar gyfer 2021-2026 | GOV. CYMRU](#)

chyflwr anhrefnus ein llyfr statud anferth a gwasgarog. Mae problemau cyfraith anhygyrch yn cael eu hachosi, nid yn unig gan y swm enfawr o ddeddfwriaeth, ond hefyd am fod y ddeddfwriaeth honno wedi cael ei diwygio, ei hailddiwygio a'i hail-wneud mewn ffyrdd anghyson dros amser. Weithiau gall y newidiadau hynny arwain at ddarpariaethau deddfwriaethol nas oes eu hangen mwyach.

5. Y pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth

Mae'r Bil yn cynnwys darpariaethau i wneud is-ddeddfwriaeth. Mae Tabl 5.1 (is-ddeddfwriaeth) a Thabl 5.2 (codau a chanllawiau) yn nodi'r canlynol mewn perthynas â'r rhain:

- i.y person neu'r corff y rhoddir y pŵer iddo;
- ii.ym mha ffurf y dylid arfer y pŵer;
- iii.priodoldeb y pŵer dirprwyedig;
- iv.y weithdrefn a gymhwysir; hynny yw, "cymeradwyo gan y Senedd", "annilysu gan y Senedd", neu "dim gweithdrefn", ynghyd â'r rhesymau pam y bernir ei bod yn briodol.

Bydd Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar gynnwys yr is-ddeddfwriaeth os bernir ei bod yn briodol gwneud hynny. Bydd union natur yr ymgynghoriad yn cael ei benderfynu pan fydd y cynigion wedi'u ffurfioli.

Tabl 5.1: Crynodeb o'r pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth yn narpariaethau Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
5(1)(b)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu mathau ychwanegol o lety ymwelwyr a reoleiddir. Mae hyn yn caniatáu i'r cynllun gael ei ymestyn, yn amodol ar gymeradwyaeth y Senedd. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn caniatáu i'r cynllun gael ei ddefnyddio'n gyson ac yn deg i fathau eraill o lety ymwelwyr yn y dyfodol, os yw'r Senedd o'r farn ei fod yn briodol.	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael y cyfle i graffu a phleidleisio ar gynigion ar gyfer rhwymedigaethau i'w gosod ar ddarparwyr llety ymwelwyr na fyddai fel arall yn cael eu cynnwys yn y drefn reoleiddio.
6(2)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidog Cymru wneud darpariaeth bellach ynghylch mangreoedd lle mae llety rheoleiddiedig i ymwelwyr yn cael eu cynnig neu yn cael eu darparu fel rhai addas ar gyfer llety i ymwelwyr. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn ystyried aliniad ag unrhyw newidiadau i	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael y cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau sylweddol i ystyr ffitrwydd annedd i bobl fyw ynddi, ac unrhyw safonau newydd y bwriedir eu defnyddio.

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			ffitrwydd i bobl fyw ynddynt yn y sector rhentu preifat mewn rheoliadau o dan Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 ac i wneud unrhyw ddarpariaeth angenrheidiol i sicrhau bod y gofynion yn briodol ar gyfer mathau newydd o lety a reoleiddir yn y dyfodol.		
13(2)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu yr hyn y mae'n rhaid ei gynnwys mewn yswiriant atebolrwydd cyhoeddus, a lefel yr yswiriant sydd ei angen. Mae hyn yn angenrheidiol i adlewyrchu newidiadau yn y ffordd y darperir yswiriant, a newidiadau mewn costau y gallai fod angen eu cynnwys, fel ffioedd cyfreithiol, fel y gall lefel yr yswiriant sydd ei angen gynyddu yn y dyfodol.	Diddymu'r Senedd	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i fanylion gweinyddol a thechnegol gael eu pennu i sicrhau bod lefel y cwmpas yn berthnasol ar unrhyw adeg benodol.
16(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu'r gofyniad hyfforddi y dylid ei fodloni i gael trwydded. Bydd	Diddymu'r Senedd	Mae'r pŵer hwn yn ddarostyngedig i ddyletswydd ymgynghori, felly bydd

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			hyfforddiant yn sicrhau bod darparwyr yn deall eu rhwymedigaethau o dan y cynllun. Mae'r pŵer yn caniatáu inni weithio gyda'r sector i ddatblygu hyfforddiant sy'n ychwanegu gwerth i ddarparwyr ac yn cefnogi effeithiolrwydd y cynllun, yn sicrhau y gall yr hyfforddiant esblygu dros amser i barhau i fod yn berthnasol ac yn cyfrif am unrhyw lety rheoleiddiedig ychwanegol neu amodau trwydded newydd, ac yn rhoi cyfle i ni ystyried a yw achrediad yn briodol ar gyfer rhai darparwyr.		y Senedd yn gallu cymryd barn wybodus ar y weithdrefn ddiddymu. Mae'r pŵer yn cynnwys manylion technegol ynghylch pwy fydd yn darparu'r hyfforddiant, ac efallai na fydd angen y weithdrefn gymeradwyo.
17(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu amodau ychwanegol a ddylai fod yn berthnasol i drwyddedau a ddyfarnwyd o dan y Rhan hon. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau tryloywder a thegwch lle mae'n amlwg bod amodau newydd yn angenrheidiol	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael y cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau i amodau llety rheoleiddiedig i ymwelwyr.

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			naill ai ar gyfer pob darparwr llety neu mewn amgylchiadau penodol, ac i sicrhau y gellir ychwanegu amodau priodol at drwyddedau os bydd mathau ychwanegol o lety yn cael eu rheoleiddio.		
19(3)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu gofynion cymeradwyo ychwanegol y mae'n rhaid eu bodloni cyn dyfarnu trwydded. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn caniatáu i'r broses ymgeisio adlewyrchu amodau newydd a ychwanegwyd ac ystyried amodau cymeradwyo priodol os yw mathau ychwanegol o lety yn cael eu rheoleiddio.	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau i'r gofynion o gael trwydded.
23(5)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddarparu ar gyfer amgylchiadau lle gallant rybuddio VAP y byddent yn dirymu eu trwydded os yw amod yn parhau i gael ei dorri neu yn cael ei dorri eto, ac amgylchiadau	Diddymu'r Senedd	Mae'r darpariaethau hyn yn weithdrefnol ac nid ydynt yn newid yr amgylchiadau y bydd trwyddedau'n cael eu dyfarnu neu eu dirymu.

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			Ile gall torri amod fod mor ddifrifol fel bod angen dirymu ar unwaith. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau bod gan y broses ddirymu ddigon o hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer amgylchiadau anarferol, heb ei adael yn gyfan gwbl i ddisgresiwn gweithredol.		
24(2)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau ynghylch hysbysiadau adfer ar gyfer trwyddedau. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn caniatáu i'r broses honno fod yn ddigon hyblyg i weithio ar gyfer mathau ychwanegol o lety a ddygwyd neu amodau trwydded ychwanegol a gyflwynir i'r cynllun yn y dyfodol, tra'n sicrhau bod proses statudol lle mae deiliaid trwydded yn cael y cyfle i unioni toriadau a/neu wneud sylwadau cyn i'w trwydded gael ei diddymu.	Diddymu'r Senedd	Mae'r darpariaethau hyn yn weithdrefnol ac nid ydynt yn newid yr amgylchiadau y bydd trwyddedau'n cael eu dyfarnu neu eu dirymu.
25(2)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru	Cymeradwyaeth y Senedd	Mae'r pŵer hwn yn cynnwys y gallu i bennu

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			wneud darpariaeth ynghylch adnewyddu trwyddedau. Mae hyn yn caniatáu i'r broses esblygu ac anelu at fod mor ysgafn ag sy'n angenrheidiol i sicrhau uniondeb y cynllun trwyddedu heb fod yn rhy feichus. Mae'r pŵer yn caniatáu i droseddau gael eu creu i sicrhau bod cydymffurfio gyda rheoliadau, yn enwedig i sicrhau nad yw caniatáu parhad trwyddedau pan fo cais adnewyddu yn cael ei benderfynu yn tanseilio uniondeb y cynllun rheoleiddio.		troseddau mewn perthynas â'r rheoliadau cyfatebol, a ddylai fod yn destun dadl a chraffu gan y Senedd.
26(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu gweithdrefn ychwanegol mewn perthynas â phryd y caniateir diwygio trwyddedau. Mae hyn yn angenrheidiol i sicrhau bod y cynllun yn gallu gweithredu.	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael y cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau i weithdrefn y drwydded fel y mae'n ymwneud ag amodau trwyddedau a'r llety y mae'r drwydded yn ymwneud â hwy, a sicrhau ei bod yn

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
					gweithredu fel y bwriadwyd.
27(2)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth ar gyfer trwyddedau dros dro. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn caniatáu i'r cynllun trwyddedu ddarparu ar gyfer amgylchiadau lle mae llety yn cael ei adeiladu, er enghraifft, fel y gall darparwyr hysbysebu cyn iddynt allu bodloni'r holl amodau cymeradwyo ond bod angen iddynt eu bodloni cyn derbyn ymwelwyr.	Diddymu'r Senedd	Dylai newidiadau o dan y pŵer hwn fod yn dechnegol eu natur, gan sicrhau bod y broses ymgeisio yn gweithio lle nad yw llety yn gweithredu fel arfer ar adeg y cais, heb newid y polisi neu'r safonau sylfaenol ar gyfer y cynllun trwyddedu.
37(2)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru ragnodi eithriadau o'r gofyniad a osodir ar ddarparwyr llety rheoleiddiedig o dan y Rhan hwn o'r Bil os ydynt wedi'u heithrio o'r gofyniad i gofrestru o dan Ddeddf VARL. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau cysondeb rhwng y ddau gynllun.	Diddymu'r Senedd	Bydd y Senedd yn cael cyfle i drafod newidiadau ar gyfer unrhyw lety perthnasol drwy'r weithdrefn gymeradwyo ar gyfer y rheoliadau cyfatebol o dan Ddeddf VARL. Mae'r newidiadau hyn yn ddiwygiadau technegol i drwyddedu i

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
					sicrhau bod y drefn yn gyson â'r penderfyniad hwnnw.
38(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu ffioedd trwydded. Mae'r pŵer hwn yn angenrheidiol i sicrhau bod ffioedd yn deg ac yn gymesur, tra'n ddigonol i dalu costau gweinyddu'r cynllun trwyddedu.	Diddymu'r Senedd	Bwriedir i swm ffi'r drwydded fod o ganlyniad i gost gweinyddol y cynllun a nifer y darparwyr sydd angen trwydded. Bydd y weithdrefn ddiddymu yn caniatáu iddo gael ei newid yn haws i adlewyrchu cost gwirioneddol y cynllun.
39(3)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu cyrff eraill y gallant rannu gwybodaeth â hwy at ddibenion eu swyddogaethau o dan y Bil. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau, os bydd llety ychwanegol yn cael ei osod o fewn cynllun yn y dyfodol, neu os bydd amodau ychwanegol, y gellir rhannu gwybodaeth rhwng rheoleiddwyr	Diddymu'r Senedd	Mae'r darpariaethau hyn yn cefnogi'r cydweithrediad technegol rhwng cyrff cyhoeddus ar reoleiddio llety ymwelwyr perthnasol, ond nid ydynt yn newid yr egwyddorion y mae'r Bil wedi'i seilio arnynt.

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			perthnasol neu bartneriaid eraill i gefnogi gweithrediad effeithiol y drefn o dan y Bil.		
40(4)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru addasu Pennod drwyddedu'r Bil at ddibenion sicrhau bod amodau o'r math sy'n berthnasol ar hyn o bryd o dan gyfundrefnau trwyddedu ar gyfer gwersylloedd a safleoedd carafanau yn gweithredu fel y bwriadwyd os yw'r mathau hynny o lety yn cael eu dwyn i'r drefn drwyddedu yn y dyfodol.	Diddymu'r Senedd	Bwriad y pŵer hwn yw sicrhau gweithrediad technegol cywir y Bil, nid newid y polisi sy'n sail i'r drefn drwyddedu.
49	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Pŵer gwneud rheoliadau i Weinidogion Cymru i wneud darpariaeth bellach ynghylch partneriaethau a chyrff anghorfforedig. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau triniaeth briodol o'r endidau hyn ar gyfer trwyddedu, ac yng ngoleuni'r pŵer cyfatebol yn y Ddeddf VARL.	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael y cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau i'r gweithdrefnau a nodir ar wyneb y ddeddfwriaeth sylfaenol hon.

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
52(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth mewn perthynas â marwolaeth, analluedd neu ansolfedd darparwr llety ymwelwyr. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau triniaeth briodol o ddarparwyr yn yr achosion hyn, ac yng ngoleuni'r pŵer cyfatebol yn y Ddeddf VARL.	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael y cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau i'r gweithdrefnau a nodir ar wyneb y ddeddfwriaeth sylfaenol hon.
53(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth i gefnogi parhad triniaeth ar gyfer busnes sy'n cael ei drosglwyddo fel busnes parhaus. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau triniaeth briodol o ddarparwyr yn yr achosion hyn, ac yng ngoleuni'r pŵer cyfatebol yn y Ddeddf VARL.	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylid rhoi'r cyfle i'r Senedd graffu a phleidleisio ar unrhyw ddiwygiadau sy'n effeithio ar ddeddfwriaeth sylfaenol.
54(5)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu lefelau'r hysbysiad cosb y gellir eu codi fel dewis arall yn hytrach nag	Cymeradwyaeth y Senedd	Dylai'r Senedd gael cyfle i graffu a phleidleisio ar newidiadau i gosbau

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
			erlyn am droseddau o dan y Bil. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn caniatáu i gosbau priodol gael eu codi a'r drefn reoleiddio i gael ei gorfodi yn effeithiol. Efallai y bydd angen newid lefelau'r gosb, yn enwedig, os bydd gwahanol fathau o lety yn cael eu dwyn i gwmpas y cynllun, neu os yw tystiolaeth yn awgrymu nad ydynt yn ddigonol i gefnogi uniondeb y drefn drwyddedu.		sy'n daladwy am droseddau.
56(1)	Gweinidogion Cymru	Rheoliadau	Dyma bŵer i ganiatáu i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth sy'n ddeilliadol neu'n atodol neu ganlyniadol i'r Bil, neu wneud darpariaeth drosiannol neu arbed mewn cysylltiad ag unrhyw ddarpariaeth yn y Bil. Mae hyn yn angenrheidiol i sicrhau y gellir gweithredu'r Bil yn effeithiol.	Cymeradwyaeth y Senedd os yw'n diwygio, yn addasu neu ddiddymu unrhyw ddeddfwriaeth sylfaenol. Fel arall, diddymu'r Senedd	Dylid rhoi'r cyfle i'r Senedd graffu a phleidleisio ar unrhyw ddiwygiadau sy'n effeithio ar ddeddfwriaeth sylfaenol.

Tabl 5.2: Crynodeb o'r pwerau i gyhoeddi codau a chanllawiau yn narpariaethau Bil Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru)

Adran	I bwy y rhoddir y pŵer	Ffurf	Priodoldeb y pŵer dirprwyedig	Gweithdrefn	Rheswm dros y weithdrefn
3(1)	Gweinidogion Cymru	Cod Ymarfer	Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru gyhoeddi cod ymarfer mewn perthynas ag arfer gorau ar dwristiaeth. Bwriad hyn yw cefnogi hyrwyddo a datblygu twristiaeth yng Nghymru.	Dim gweithdrefn	Mae'r cod ymarfer yn cynnig canllawiau ar arfer gorau ond nid yw'n gosod gofynion ychwanegol ar ddarparwyr gwasanaethau twristiaeth.
55(1)	Gweinidogion Cymru	Arweiniad	Mae'r pŵer hwn yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau ar weithrediad y cynllun rheoleiddio a grëwyd gan y Bil. Bwriad hyn yw darparu eglurder ar weithrediad y cynllun, a chefnogi darparwyr llety ymwelwyr a'r cyhoedd i ddeall sut mae'n gweithio.	Dim gweithdrefn	Bwriad y canllawiau yw cynnig manylion technegol i gefnogi pobl i ddeall sut mae'r cynllun yn gweithio yn ymarferol.

RHAN 2 – ASESIAD EFFAITH RHEOLEIDDIOL

6. Crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Mae Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi ei gwblhau ar gyfer y Bil ac mae'n dilyn isod.

Nid oes darpariaethau penodol yn y Bil sy'n codi gwariant ar Gronfa Gyfunol Cymru.

Tabl A

Mae'r tabl a ganlyn yn cyflwyno crynodeb o'r costau a'r manteision ar gyfer y Bil yn gyfan. Cynlluniwyd y tabl i gyflwyno'r wybodaeth sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 26.6 (viii) a (ix).

<i>Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)</i>		
Yr opsiwn a ffefrir: Opsiwn 2 – Cyflwyno cynllun trwyddedu llety ymwelwyr ledled y wlad wedi ei ategu gan ofynion hyfforddi, tystiolaeth ddogfennol o gydymffurfiaeth a dull gorfodi sy'n cael ei arwain gan wybodaeth ac sy'n seiliedig ar risg mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol a rheoleiddwyr eraill.		
Cyfnod: Cyflwyno	Cyfnod arfarnu: 2026 - 27	Blwyddyn sail brisiau: 2025
Cyfanswm Costau (amcangyfrif gorau) Cyfanswm: £41.84m Gwerth presennol: £34.45m	Cyfanswm y Manteision: Anfesuradwy (gweler tudalen 38) Gwerth presennol: Anfesuradwy	Gwerth Presennol Net (NPV): £-34.45m

Cost weinyddol

Costau:

Mae amcangyfrifon uchel, isel a gorau wedi eu cynnwys drwy gydol yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn i adlewyrchu ansicrwydd ynghylch maint a chyfansoddiad y sector llety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru, er ym mhob achos ein rhagdybiaeth ymarferol yw bod yr amcangyfrif gorau yn darparu brasamcan rhesymol o beth allai'r costau tebygol fod yn ymarferol. Mae'r cyfansymiau yn y tablau hyn yn adlewyrchu'r amcangyfrifon gorau

Bydd cyfanswm costau trosiannol sefydlu'r cynllun trwyddedu llety ymwelwyr yn cael ei dalu gan Lywodraeth Cymru a bydd y costau'n cael eu hysgwyddo yn ystod blynyddoedd ariannol 2026-27 – 2028-29. Mae cyfanswm y costau trosiannol amcangyfrifedig yn amrywio o £7.5 miliwn i £9.7 miliwn, gyda'r amcangyfrif gorau o £9.16 miliwn yn cael ei ystyried yn fwyaf tebygol.

Mae cyfanswm y gost drosiannol hon yn cynnwys costau datblygu ar gyfer system ddigidol gydag ystod costau amcangyfrifedig o £2.92m i £4.25m, gyda'r amcangyfrif gorau yn £3.93m. Byddwn yn archwilio'r cwrpas i leihau'r costau hyn trwy ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial a synergeddau gyda chofrestru llety ymwelwyr.

O 2029-30 ymlaen, disgwylir y bydd y cynllun trwyddedu yn hunangyllidol, gyda chostau rhedeg yn cael eu talu o ffioedd trwyddedu. Unwaith eto, amcangyfrifwyd amrediad o gostau uniongyrchol posibl o £1.2 miliwn i £2.1 miliwn y flwyddyn, gyda'r amcangyfrif gorau o £1.88 miliwn yn cael ei ystyried yn fwyaf tebygol. Mae'r costau hyn wedi eu cynnwys yn yr adran costau cydymffurfio isod.

Bydd angen cyllid ar gyfer gweithgaredd gorfodi ar y cychwyn. Byddwn yn ceisio adennill costau gorfodi gan ddarparwyr nad ydynt yn cydymffurfio, gan gynnwys drwy hysbysiadau cosb sefydlog (nid yw'r rhain wedi eu cynnwys yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn gan y byddai costau o'r fath yn cael eu hysgwyddo o ganlyniad i weithgarwch anghyfreithlon). Lle bo angen, gall Llywodraeth Cymru ddarparu cyllid ychwanegol, yn enwedig yn y blynyddoedd cynnar – mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn yn tybio y bydd cyfanswm o £0.3 miliwn yn ddigonol.

Trosiannol: £9.16m	Rheolaidd: £0.3m	Cyfanswm: £9.46m	Gwerth presennol: £8.84m
Arbedion costau: Ni nodwyd arbedion cost gweinyddol.			
Trosiannol: £0	Rheolaidd: £0	Cyfanswm: £0	Gwerth presennol: £0
Cost weinyddol net: £9.46m			

Costau cydymffurfio ar gyfer darparwyr llety ymwelwyr

Bydd costau ar gyfer darparwyr llety ymwelwyr o dan y cynllun hwn, gan gynnwys ffioedd trwydded blynyddol. Bydd yn rhaid iddynt hefyd fodloni gofyniad hyfforddi bob pum mlynedd, gyda ffi yn daladwy am gyrsiau.

Ein hamcangyfrif gorau yw y bydd cyfanswm y costau trosiannol i'r sector llety ymwelwyr yng Nghymru yn £5.66m yn 2029-30 (gan gynnwys costau cyfleoedd a ysgwyddir o £1.16m), ac yna £4.45m o gostau blynyddol yn dechrau yn 2030-31. Caiff y costau hyn eu gyrru i raddau helaeth gan faint y sector, gyda'r amcangyfrif gorau yn seiliedig ar 30,000 o safleoedd.

Ein hamcangyfrif isel, sy'n seiliedig ar 12,000 o safleoedd, yw cyfanswm cost trosiannol i'r sector o £2.27m, ac yna costau blynyddol o £1.78m. Ein hamcangyfrif uchel, sy'n seiliedig ar 37,000 eiddo, yw cyfanswm cost trosiannol i'r sector o £6.98 miliwn, ac yna costau blynyddol o £5.49m.

Tybir y gall rhai darparwyr llety ymwelwyr ddewis trosglwyddo rhai neu'r cyfan o'r costau hyn i ymwelwyr drwy ffioedd uwch, efallai y byddai'n well gan eraill eu hamsugno a derbyn elw llai, er nad yw'n bosibl amcangyfrif y gyfran yn y naill achos neu'r llall.

Bydd cosbau ariannol hefyd i weithredwyr sy'n methu cydymffurfio â gofynion y cynllun – nid yw'r rhain wedi'u cynnwys gan eu bod yn ganlyniad gweithgarwch anghyfreithlon.

Trosiannol: £5.66m	Rheolaidd: £26.71m	Cyfanswm: £32.37m	Gwerth presennol: £25.60m

Anfanteision a chostau heb eu meintoli

Mae'r safonau ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr y bydd yn ofynnol i ddarparwyr eu bodloni, ac eithrio'r safon yswiriant, yn seiliedig yn gyffredinol ar rwymedigaethau cyfreithiol presennol, felly dylai darparwyr llety hunanddarpar i ymwelwyr fod yn bodloni'r rhain yn barod (a bydd nifer eisoes yn bodloni'r safon yswiriant). Fodd bynnag, mae'n bosibl y gallai rhai darparwyr llety ymwelwyr nad ydynt yn cydymffurfio adael y sector. Os mai felly y bydd pethau, gallai cyfanswm y llety hunanddarpar sydd ar gael i ymwelwyr leihau, a allai arwain at lai o arosiadau dros nos gan ymwelwyr â Chymru - neu, i'r gwrthwyneb, at well cyfraddau meddiannaeth i'r darparwyr sy'n weddill.

Nid yw'n bosibl rhagweld pa gyfran o ddarparwyr a allai ffafrio gadael y farchnad yn hytrach na chydymffurfio â gofynion statudol. Fodd bynnag, nid oes unrhyw dystiolaeth sylweddol bod y sector yn crebachu o ganlyniad i gyflwyno cynlluniau trwyddedu tebyg mewn rhannau eraill o'r Deyrnas Unedig a thu hwnt. Nid yw cyflwyno trwyddedu landlordiaid yn y sector rhentu preifat yng Nghymru - gan gynnwys gofynion ynghylch larymau mwg/carbon monocsid ac ardystio diogelwch trydanol - wedi arwain at unrhyw ostyngiad amlwg ym maint cyffredinol y sector hwnnw o ran nifer yr eiddo yn y degawd diwethaf.

Manteision

Bydd y cynllun yn cael effeithiau cadarnhaol ar y diwydiant twristiaeth yng Nghymru ac ar gymunedau lle mae'r diwydiant yn bresenoldeb amlwg, gan gynnwys:

- Mwy o ymwybyddiaeth o ofynion statudol, a hyder ynddynt, ymhlith ymwelwyr â Chymru, gan gynorthwyo'r sector llety ymwelwyr.
- Mwy o degwch ar draws y sector llety hunanddarpar, gyda hyder bod darparwyr trwyddedig yn cyflawni eu rhwymedigaethau statudol, sy'n sicrhau chwarae teg i bob darparwr, gan annog marchnad fwy cystadleuol.

Bydd y safonau a osodir gan y cynllun trwyddedu at y dibenion hyn hefyd yn cydbwyso cymhellion rheoleiddio, yn enwedig ar gyfer y rhai sy'n ymuno â'r farchnad, wrth ddewis a ddylid gweithredu yn y marchnadoedd llety gwyliau neu breswyl preifat, felly mae penderfyniadau eiddo yn cael eu gyrru gan ffactorau heblaw canfyddiadau o faich rheoleiddio is ar osodiadau tymor byr. Bydd hyn yn cefnogi perthynas gynaliadwy rhwng twristiaeth a chymunedau.

Nid yw'n bosibl rhoi gwerth ariannol ystyrlon ar fanteision ynghylch ansawdd, gwella hyder a chanfyddiadau, a siapio marchnadoedd llety lleol.

Cyfanswm: Anfesuradwy

Gwerth presennol: Anfesuradwy

Tystiolaeth, rhagdybiaethau ac ansicrwydd allweddol

Mae'r amcangyfrifon cost a gynhwysir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn wedi eu llywio gan amrywiaeth o dystiolaeth, gan gynnwys ymchwil annibynnol a gyhoeddwyd gan [Sefydliad Bevan](#), a hefyd [Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth](#), ynghyd â dadansoddiad o ymatebion i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar gynllun trwyddedu statudol a gynhaliwyd gan [Sglein](#).

Yn ogystal, mae adolygiadau a gynhaliwyd mewn perthynas â chynlluniau trwyddedu llety ymwelwyr yn yr Alban a Gogledd Iwerddon wedi llywio'r rhagdybiaethau a wnaed yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, yn ogystal â chynigion sy'n cael eu hystyried gan [Llywodraeth y Deyrnas Unedig](#) ar gyfer llety ymwelwyr a ddarperir yn Lloegr.

Y prif ansicrwydd wrth ddatblygu'r amcangyfrifon cost yw prinder data dibynadwy ar nifer y llety hunanddarpar sydd ar gael yng Nghymru. Fel yr eglurwyd yn y Memorandwm Esboniadol i Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru), y diffyg gwybodaeth gywir am faint a chyfansoddiad y sector oedd un o'r prif resymau dros gyflwyno'r darpariaethau cofrestru yn y Bil hwnnw.

Er mwyn cynhyrchu amcangyfrifon at ddibenion yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, ystyriwyd amrywiaeth o ffynonellau a chyfeirir atynt yn yr adran *Amcangyfrif maint y sector llety ymwelwyr hunanddarpar yng Nghymru* ym mhennod 8.

7. Opsiynau

- 7.1 Mae'r darpariaethau trwyddedu a gyflwynir gan y Bil hwn yn rhan o amrywiaeth o fesurau sy'n cael eu cymryd gan Lywodraeth Cymru i ategu'r ymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i "*osod terfyn ar nifer yr ail gartrefi, dod â rhagor o gartrefi o dan berchnogaeth gyffredin a thrwyddedu llety gwyliau*", a'r ymrwymiad cysylltiedig yn y Cytundeb Cydweithio i "*gyflwyno cynllun trwyddedu statudol ar gyfer gosod gwyliau*". Mae Gweinidogion Cymru wedi [cyngori'r Senedd yn flaenorol](#) y byddant yn cyflawni'r ymrwymladau hyn yn ystod tymor presennol y Senedd drwy ddeddfwriaeth sylfaenol a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i lety ymwelwyr gael ei drwyddedu yng Nghymru.
- 7.2 Wrth ddatblygu'r Bil hwn, mae Llywodraeth Cymru wedi ystyried y gwahanol ddulliau deddfwriaethol a gymerwyd i reoleiddio llety ymwelwyr yng Ngogledd Iwerddon a'r Alban, yn ogystal â chynigion ar gyfer cynllun cofrestru ar gyfer rhenti tymor byr yn Lloegr sy'n cael eu datblygu ar hyn o bryd gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig. Rydym hefyd wedi defnyddio profiad Rhentu Doeth Cymru a sefydlwyd fel yr awdurdod trwyddedu ar gyfer y sector rhentu preifat yng Nghymru o dan Ddeddf Tai (Cymru) 2014.
- 7.3 Ar y cyfan, ar ôl ystyried manteision cymharol, cyfyngiadau, costau ac effeithiolrwydd y gwahanol ddulliau a archwiliwyd, rydym wedi dod i'r casgliad mai dull ledled Cymru o dan Weinidogion Cymru (sy'n cael ei ddisgrifio yma fel awdurdod trwyddedu canolog i wahaniaethu'r rôl hon oddi wrth nifer o'u swyddogaethau eraill)) yw'r dull cyflawni mwyaf cadarn a chost-effeithiol ar gyfer cynllun trwyddedu llety ymwelwyr yng Nghymru. Ymhlith y dewisiadau cyflawni posibl eraill a ystyriwyd, ond a ddiystyrwyd am resymau cost, cymhlethdod, cyfreithlondeb neu effeithiolrwydd, roedd trefniant lle byddai pob awdurdod lleol unigol yng Nghymru yn gweinyddu'r cynllun o fewn ei ardal ei hun (model yr Alban), neu greu corff cyhoeddus newydd.
- 7.4 Mae gweddill yr adran hon o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn nodi tri opsiwn a ystyriwyd yn fanwl. Mae'r rhain yn cynnwys opsiwn 'cadw'r drefn bresennol', sy'n disgrifio'r trefniadau sydd ar waith ar hyn o bryd ac yn ceisio darparu llinell sylfaen niwtral o ran cost y gellir mesur y ddau opsiwn arall yn ei herbyn. Yr ail opsiwn yw'r un a ffeirir: dull cymesur o reoleiddio sy'n cyfuno proses sicrwydd yn seiliedig ar dystiolaeth ddogfennol o gydymffurfiaeth a dull gorfodi sy'n seiliedig ar risg ac sy'n cael ei arwain gan wybodaeth mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol a chyrrff rheoleiddio. Mae'r trydydd opsiwn yn disgrifio dull mwy trylwyr, ond beichus a drud, tuag at sicrwydd a chydymffurfiaeth, gyda cynnal archwiliadau ffisegol o bob llety i gadarnhau bod safonau'n cael eu bodloni, a'r awdurdod trwyddedu yn ymgymryd â'i weithgareddau cydymffurfio a gorfodi ei hun yn uniongyrchol, yn hytrach nag mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol ac eraill.

Yr awdurdod trwyddedu

- 7.5 Ar hyn o bryd, nid ydym wedi penderfynu a ddylai swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu gael eu cyflawni'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Fel rhan o'r archwiliad o'r rolau cyflawni priodol, rydym yn gweithio gydag ACC i ddatblygu'r rhyngweithio â chofrestru llety ymwelwyr a'r gofrestr i'w chynnal ganddynt o dan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru).
- 7.6 Gan hynny, mae'r modelau cost a nodir ym mhennod 8 wedi eu datblygu'n annibynnol ar benderfyniadau yn y dyfodol ynghylch y corff mwyaf addas i ymgymryd â'r amrywiol swyddogaethau sy'n ofynnol i gyflawni'r cynllun trwyddedu. Bydd y dewisiadau a wneir yn ystyried synergeddau ac arbedion effeithlonrwydd posibl a ddylai leihau'r costau i ddarparwyr llety ymwelwyr, yr awdurdod trwyddedu ac eraill - er enghraifft, wrth fanteisio ar y cysylltiadau rhwng trwyddedu a chofrestru llety gwyliau.

Opsiwn 1 – Parhau â'r drefn bresennol

- 7.7 Byddai'r opsiwn hwn yn cadw'r sefyllfa bresennol lle mae darparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru yn parhau i weithredu yn absenoldeb cynllun trwyddedu statudol.
- 7.8 Gan fod hwn yn opsiwn 'dim newid', nid oes costau ariannol ychwanegol i Lywodraeth Cymru, awdurdodau lleol na darparwyr llety ymwelwyr.
- 7.9 Fodd bynnag, byddai peidio â gwneud dim yn golygu y byddai'r sefyllfa bresennol yn parhau, lle gallai nifer cynyddol o ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru fod yn darparu llety nad yw'n cydymffurfio â'r gofynion statudol presennol, gyda pherygl o danseilio enw da'r sector a niweidio economi ymwelwyr Cymru.
- 7.10 Mae [tystiolaeth](#) a gomisiynwyd gan Lywodraeth y DU yn awgrymu bod diffyg ymwybyddiaeth o'r gofynion hyn, yn enwedig ymysg y rhai sydd wedi ymuno â'r farchnad gosod llety hunanddarpar yn ystod y blynyddoedd diwethaf drwy lwyfannau gosod ar-lein a gwasanaethau rhestru llety rhwng cymheiriaid fel Airbnb ac Booking.com. Mae gwaith [ymchwil](#) a wnaed yng Nghymru hefyd yn cadarnhau nad yw'r rhan fwyaf o ymwelwyr sy'n aros yn y math hwn o lety yn ymwybodol nad oes cynllun ar waith yng Nghymru ar hyn o bryd i gefnogi cydymffurfiaid â'r gofynion hyn, ond y byddent yn fwy hyderus wrth archebu llety o'r fath pe bai gofyniad cyfreithiol yn cael ei roi ar ddarparwyr i gydymffurfio.
- 7.11 O ystyried y diffyg ymwybyddiaeth o'r rhwymedigaethau statudol presennol ymysg darparwyr llety ymwelwyr ac ymwelwyr eu hunain,

mae'n rhesymol tybio nad yw cyfran o lety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru yn cydymffurfio â'r gofynion statudol perthnasol, ond nad yw'r llety hwn yn dod i sylw awdurdodau lleol na chyrff rheoleiddio eraill drwy adroddiadau neu gwynion gan ymwelwyr. Mae'r dybiaeth hon yn cael ei hategu gan yr adolygiad diweddar o'r cynllun trwyddedu rhentu tymor byr yn yr Alban, a nododd nifer uchel o geisiadau anghyflawn am drwydded, lle darparwyd tystiolaeth a oedd wedi dyddio yn ymwneud â diogelwch nwy, trydan neu dân, neu lle roedd wedi cymryd cryn dipyn o amser i ymgeiswyr ddarparu tystiolaeth o'r fath, sy'n dangos nad oedd rhai yn bodloni'r safonau diogelwch hyn yn rheolaidd o'r blaen.

- 7.12 Ar ben hynny, nid oes gan unrhyw awdurdod lleol neu reoleiddiwr arall sy'n dymuno mynd ati'n rhagweithiol i gydymffurfio a gorfodi â'r gofynion presennol ffordd barod o nodi eiddo sy'n cael ei ddefnyddio fel llety hunanddarpar i ymwelwyr, ar wahân i chwilio drwy lwyfannau ar-lein i ganfod eiddo yn eu hardal ddaearyddol gydag adolygiadau negyddol sy'n awgrymu o bosibl nad yw gofynion statudol yn cael eu bodloni. Er y bydd y gofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr sy'n cael ei sefydlu o dan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru), mewn amser, yn nodi darparwyr a llety cofrestredig, ni fydd ynddo'i hun yn gwella cydymffurfiaeth â safonau a gofynion statudol.
- 7.13 Yn gryno felly, er nad yw'r opsiwn 'busnes fel arfer' yn creu costau ychwanegol i ddarparwyr llety ymwelwyr, awdurdodau lleol nac ymwelwyr eu hunain, byddai gwneud dim byd yn caniatáu i'r sefyllfa bresennol barhau, lle mae diffyg ymwybyddiaeth o rwymedigaethau statudol presennol, a dim ffordd hawdd o nodi a mynd i'r afael â diffyg cydymffurfio. Mae hyn nid yn unig yn golygu y gallai rhai gweithredwyr sydd â bwriad da fod yn darparu llety a allai fod yn beryglus yn ddarwybod; mae hefyd yn galluogi unigolion diegwyddor, sy'n cynnig llety is na'r safon yn fwriadol, i dandorri darparwyr sydd *wedi* cymryd y camau angenrheidiol i sicrhau bod eu llety'n cydymffurfio.
- 7.14 Byddai'r opsiwn hwn hefyd yn parhau â'r gwahaniaeth rheoleiddiol presennol rhwng y sector rhentu preifat a'r sector rhentu tymor byr, y mae cynrychiolwyr landlordiaid a sefydliadau ymgyrchu wedi dadlau ei fod yn ffactor wrth gymell perchnogion eiddo i symud o'r sector rhentu tymor hir i'r farchnad gosod tymor byr. Byddai hyn yn ei dro yn parhau i waethygu'r pwysau ar argaeledd tai fforddiadwy mewn ardaloedd lle mae galw mawr am dwristiaeth.
- 7.15 Yn olaf, gyda chynlluniau eisoes ar waith yng [Ngogledd Iwerddon](#) a'r [Alban](#), a Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi cadarnhau'n ddiweddar ei bwriad i gyflwyno cynllun llety ymwelwyr yn [Lloegr](#), byddai gwneud dim yn golygu mai Cymru fyddai'r unig wlad ddatganoledig – ac, unwaith y daw'r cynllun yn Lloegr yn weithredol, yr unig ran o'r Deyrnas Unedig – heb gynllun cyfreithiol. Mae sefyllfa o'r fath yn annhebygol o ysbrydoli hyder ymysg darpar ymwelwyr, neu ddarpar

fuddsoddwyr yn y sector, a gallai gael effaith niweidiol ar ein heconomi.

Opsiwn 2 (yr opsiwn sy'n cael ei ffafrio) – Cyflwyno cynllun trwyddedu llety ymwelwyr ledled y wlad wedi ei ategu gan ofynion hyfforddi, tystiolaeth ddogfennol o gydymffurfiaeth a dull gorfodi sy'n cael ei arwain gan wybodaeth ac sy'n seiliedig ar risg mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol a rheoleiddwyr eraill

- 7.16 O dan yr opsiwn hwn sy'n cael ei ffafrio, byddai un awdurdod trwyddedu yn gyfrifol am y cynllun ledled Cymru. Byddai rôl yr awdurdod trwyddedu yn cynnwys:
- prosesu ceisiadau am drwyddedau a rhoi trwyddedau - gweithio ochr yn ochr ag ACC i sicrhau bod y broses o gofrestru llety ymwelwyr yn cyd-fynd â'r broses a bod darparwyr llety ymwelwyr yn cael gwasanaeth symlach;
  - canfod ac ymchwilio i achosion posibl o beidio â chydymffurfio â gofynion trwyddedu, mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol a rheoleiddwyr eraill; a
  - gorfodi gofynion trwyddedu, gan gynnwys, lle bo angen, rhoi cosbau, a dirymu trwyddedau ac erlyn mewn achosion o osgoi neu beidio â chydymffurfio.
- 7.17 Mae'r paragraffau a ganlyn yn disgrifio pob elfen o swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu yn fanwl:

Rheoli'r broses drwyddedu

- 7.18 Fel sy'n cael ei egluro ym Mhennod 3 y Memorandwm Esboniadol uchod, ar ôl i ddarpariaethau perthnasol y ddeddfwriaeth hon ddod i rym, bydd yn rhaid i unrhyw weithredwr sy'n dymuno darparu llety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru gael ei drwyddedu ar gyfer pob safle lle bydd y llety hwnnw'n cael ei ddarparu.
- 7.19 Er mwyn cael trwydded, byddai'n rhaid i ymgeisydd fodloni gofyniad hyfforddiant. Bydd yr hyfforddiant hwn yn egluro'r amodau y mae'n rhaid eu bodloni er mwyn cael trwydded fel y nodir yn y ddeddfwriaeth a chanllawiau ategol. Bydd y gofyniad hyfforddi yn cael ei ddatblygu mewn ymgynghoriad â rhanddeiliaid, gan gynnwys ystyried achredu darparwyr profiadol. At ddibenion yr asesiad hwn, gwnaed y tybiaethau a ganlyn:
- Y dewis diofyn fydd cwblhau hyfforddiant ar-lein, gyda dewis ystafell ddosbarth ar gael i'r rhai sydd angen neu sy'n ffafrio dull wyneb yn wyneb;

- Ni fydd yr hyfforddiant cychwynnol yn para mwy na hanner diwrnod (tua thair awr a hanner) a bydd ffi hyfforddi o tua £25 yn daladwy;
- Bydd angen hyfforddiant gloywi bob pum mlynedd, sy'n debygol o fod yn fyrrach ac yn destun ffi is na'r modiwl hyfforddiant cychwynnol; a
- Gan ddibynnu ar y model darparu a fabwysiadwyd ar gyfer hyfforddiant, defnyddir incwm ffioedd o'r cyrsiau hyfforddi i dalu costau datblygu a diweddarau adnoddau hyfforddi yn ôl yr angen a darparu'r cyrsiau. Byddai unrhyw warged yn cael ei ddefnyddio i wrthbwysu costau gweithredol y cynllun trwyddedu.
- Byddai angen i'r ymgeisydd gadarnhau bod y llety y mae'n gwneud cais am drwydded ar ei gyfer wedi'i gofrestru (bydd Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) yn mynnu bod yr holl lety ymwelwyr yn cael ei gofrestru).
- Byddai hefyd yn ofynnol i'r ymgeisydd ddarparu tystiolaeth bod y safle yn bodloni safonau ffitrwydd penodol, fel a ganlyn:
  - Y safon diogelwch trydanol - drwy adroddiad cyflwr trydanol dilys, a chofnod o unrhyw waith sydd ei angen o ganlyniad i hynny wedi cael ei wneud;
  - Y safon atal tân - gydag asesiad risg diogelwch tân ar gyfer y llety, a larymau mwg sydd wedi eu cysylltu drwy wifrau sy'n gweithio ar bob llawr;
  - Pan gyflenwir nwy, bodlonir y safon cynnal a chadw nwy - drwy adroddiad diogelwch nwy dilys, a chofnod o unrhyw waith sydd ei angen o ganlyniad i gynnal yr ymchwiliad wedi cael ei wneud;
  - Pan fo cyfarpar nwy, olew neu danwydd solet, eir i'r afael â'r risg carbon monocsid - drwy ddarparu synhwyrdd/canfyddwyr carbon monocsid sy'n gweithio'n iawn yn yr ystafell/ystafelloedd perthnasol; ac
  - Y safon yswiriant wedi'i fodloni - trwy bolisi yswiriant atebolrwydd cyhoeddus i gwmpasu unrhyw ddifrod neu anafiadau i drydydd partïon (h.y. ymwelwyr, neu aelodau o'r cyhoedd) a allai ddigwydd yn y safle.

7.20 Bydd angen darparu tystiolaeth ddogfennol o gydymffurfio â'r gofynion hyn adeg y cais cychwynnol, a bydd angen i'r trwyddedai ei diweddarau yn ôl yr angen ar ôl hynny. Rhagwelir y bydd hyn yn cael ei gyflawni drwy ddarparu tystysgrifau, adroddiadau, neu dystiolaeth

arall megis derbynebaw, anfonebau neu ffotograffau perthnasol yn electronig, a fydd yn cael eu gwirio gan yr awdurdod trwyddedu. Dylai'r dull hwn fod yn syml i fwyafrif yr ymgeiswyr, ond mae'n fwy cadarn na'r trefniant sicrwydd amgen megis hunanardystio neu ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr ddangos eu bod yn bodloni'r gofynion.

- 7.21 Os yw'r awdurdod trwyddedu yn fodlon bod y gofynion wedi eu bodloni, bydd yn dyroddi trwydded i'r ceisydd ar gyfer y llety perthnasol, sy'n ddilys am flwyddyn yn gyffredinol. Caiff yr awdurdod trwyddedu hefyd geisio rhagor o wybodaeth i fodloni ei hun cyn gwneud penderfyniad. Byddai yn ofynnol i'r trwyddedai sicrhau bod y llety trwyddedig yn cydymffurfio â'r gofynion uchod, gan gynnwys diweddarau y dystiolaeth pan fo'n briodol.
- 7.22 Byddai trwyddedai sy'n dymuno adnewyddu ei drwydded yn gallu gwneud hynny drwy broses adnewyddu symlach.

Canfod achosion o beidio â chydymffurfio

- 7.23 Byddai'r awdurdod trwyddedu yn gyfrifol am sicrhau bod trwyddedeion yn cydymffurfio â gofynion y cynllun trwyddedu. Yn ogystal â gwirio tystiolaeth ddogfennol a ddarparwyd fel rhan o geisiadau trwyddedu, byddai hyn yn cael ei gyflawni drwy gyfuniad o gydymffurfio ar sail risg a gweithgareddau gorfodi ar sail tystiolaeth, gan gynnwys:

- **ymchwiliad adweithiol** i adroddiadau neu gwynion a dderbynnir gan ymwelwyr, cymdogion, awdurdodau lleol, ACC, cyrff proffesiynol, ac ati, ynghylch diffyg cydymffurfio posibl â gofynion trwyddedu; ac

- **ymgysylltu'n rhagweithiol**, gan gynnwys, er enghraifft, ag asiantaethau teithio ar-lein, drwy fonitro llwyfannau rhestru i ganfod adolygiadau negyddol gan gwsmeriaid sy'n awgrymu nad yw amodau trwydded yn cael eu bodloni o bosibl, er mwyn gallu ymchwilio ac, os oes angen, cymryd camau gorfodi.

- 7.24 Byddai gan yr awdurdod trwyddedu bwerau i ofyn am ragor o dystiolaeth gan y darparwr llety ymwelwyr - a phwerau i archwilio, lle bo angen. Mewn rhai achosion, gallai'r awdurdod gyfeirio'r ymchwiliad at reoleiddwyr eraill. Yn gyffredinol, ar gyfer llety hunanddarpar, byddem yn disgwyl i'r awdurdod trwyddedu weithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol ond - fel sy'n wir am Rhentu Doeth Cymru – rydym yn disgwyl y byddai'r awdurdod trwyddedu yn ad-dalu gweithgarwch ychwanegol o'r fath sy'n cael ei wneud ar ei ran.
- 7.25 Mewn achosion o beidio â chydymffurfio - boed hynny'n fethiant i gydymffurfio â'r gofyniad i gael trwydded, neu lle mae darparwr llety ymwelwyr *wedi* ei drwyddedu ond yn methu cydymffurfio ag amodau ei drwydded - rydym yn disgwyl i'r awdurdod trwyddedu fabwysiadu

dull gorfodi 'cam wrth gam' sydd wedi ei ddylunio i annog a chefnogi cydymffurfedd. Er enghraifft, yn y lle cyntaf, gallai'r awdurdod ddarparu gwybodaeth a chynghor i ddarparwr y nodwyd ei fod heb drwydded a'i annog i gydymffurfio neu wynebu cosb. Yn yr un modd, lle nodir nad yw llety trwyddedig yn cydymffurfio ag amodau trwydded, neu y cadarnheir ei fod yn cydymffurfio yn dilyn ymchwiliad, byddai'n ofynnol i'r awdurdod trwyddedu gymryd camau yn gyntaf i annog cydymffurfiaeth cyn dirymu trwydded, oni bai yr ystyriwyd bod natur y tor-amod mor ddifrifol fel ei fod yn peri risg sylweddol o niwed.

Gorfodaeth

- 7.26 Pe bai ymgysylltu anffurfiol cychwynnol ac anogaeth yn methu â sicrhau cydymffurfiaeth, byddai gan yr awdurdod trwyddedu'r gallu i roi hysbysiad gwybodaeth (sy'n ei *gwneud yn ofynnol* i dderbynnydd ddarparu gwybodaeth berthnasol). Byddai methu â chydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth o fewn amser penodol yn gallu cael ei gosbi drwy ddirwy.
- 7.27 Gallai'r awdurdod trwyddedu hefyd benderfynu bod angen ymweld â safle. Er enghraifft, lle adroddwyd bod y safle yn peri risg o niwed neu anaf i ymwelydd ac nad yw wedi bod yn bosibl datrys y mater yn foddhaol fel arall.
- 7.28 Pan fydd troseddau'n cael eu cyflawni, mae'r Bil yn creu pwerau i hysbysiadau cosb gael eu rhoi yn hytrach nag erlyn. Dylai'r derbyniadau o'r hysbysiadau cosb benodedig hyn dalu costau gorfodi'r awdurdod, ond os nad yw'n ddigonol, efallai y bydd angen i Lywodraeth Cymru ychwanegu'r derbynebaw. Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn yn yn tybio y gallai fod yn rhaid i Lywodraeth Cymru ddarparu cyllid o hyd at £0.1m ym mhob un o 2029-30 i 2031-32.
- 7.29 Pan fydd darparwr llety yn torri amodau trwydded ac nad yw'n cymryd y camau unioni a bennir gan yr awdurdod trwyddedu, bydd yr awdurdod yn gallu dirymu'r drwydded ar gyfer y llety yr effeithir arno.

Opsiwn 3 - Cyflwyno cynllun trwyddedu llety ymwelwyr wedi ei ategu gan drefn gadarn o sicrhau, cydymffurfio a gorfodi sy'n cael ei darparu gan yr awdurdod trwyddedu yn unig

- 7.30 Yn hytrach na'r dull trwyddedu 'cyffyrddiad ysgafnach' sy'n cael ei ffafrio ac sy'n cael ei gynnig yn opsiwn 2 uchod, byddai'r trydydd opsiwn hwn hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod trwyddedu gynnal archwiliad ffisegol o'r holl lety ymwelwyr i gadarnhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion statudol perthnasol cyn i drwydded gael ei chyhoeddi neu ei hadnewyddu.
- 7.31 Er y byddai'r dull hwn yn rhoi rhagor o sicrwydd o ran cydymffurfio â gofynion statudol ac yn lleihau'r elfen o risg sy'n rhan annatod o

ddibyniaeth yr opsiwn sy'n cael ei ffafrio ar dystiolaeth ddogfennol, ni fyddai archwiliadau ffisegol yn rhoi unrhyw sicrwydd y byddai llety sy'n cael ei arolygu ar ddyddiad penodol ac y canfuwyd ei fod yn cydymffurfio ar y pryd o reidrwydd yn parhau i gydymffurfio drwy gydol y cyfnod trwyddedu.

- 7.32 O ran cydymffurfio a gorfodi, yn hytrach na'r trefniadau a ddisgrifir yn opsiwn 2, lle byddai disgwyl i'r awdurdod trwyddedu wneud trefniadau gydag awdurdodau lleol i gynnal arolygiadau a, lle bo angen, cyhoeddi gorchmynion gwella neu wahardd, o dan yr opsiwn hwn y dybiaeth yw y byddai'r awdurdod trwyddedu yn gwneud hynny ohono ei hunan. Er mwyn cyflawni'r swyddogaethau hyn, byddai'n rhaid i'r awdurdod trwyddedu gyflogi ei arolygwyr iechyd yr amgylchedd ei hun i ymchwilio i adroddiadau o ddiffyg cydymffurfio ac o bosibl hyd yn oed swyddogion gorfodi pe bai angen gorchymyn brys.
- 7.33 Byddai trefniadau o'r math hwn, o'u cymharu â'r opsiwn sy'n cael ei ffafrio, yn fwy llafurddwys ac felly'n ddrud i'r awdurdod trwyddedu eu darparu, ac yn fwy beichus ar ymgeiswyr am drwydded/trwyddedeion, allai arwain at ffioedd uwch na'r rhai a ragwelir o dan yr opsiwn a ffefrir er mwyn darparu adnoddau digonol. Byddai hefyd o bosibl yn anghyfleus neu'n ymwithiol i ymwelwyr sy'n aros yn y llety (byddai angen cydlyn'u sylweddol er mwyn osgoi cynnal arolygiadau ar adeg pan oedd y llety'n cael ei ddefnyddio). Am y rhesymau hyn, nid yw'r opsiwn hwn wedi cael ei ddatblygu i'w ddadansoddi ymhellach.

Casgliad

- 7.34 Wrth ystyried opsiynau, mae Llywodraeth Cymru wedi ystyried effeithiolrwydd a risgiau posibl - yn ogystal â chymesuredd a chostau tebygol - y gwahanol ddulliau a archwiliwyd. At ei gilydd, rydym wedi dod i'r casgliad bod opsiwn 2 yn debygol o gyflawni cynllun trwyddedu digon cadarn nad yw'n rhy feichus i ymgeiswyr ac sy'n cael ei gyllido drwy lefelau ffioedd rhesymol.
- 7.35 Wrth ddod i'r casgliad hwn, dysgwyd gwersi o adolygiadau diweddar o gynlluniau cyfatebol sydd eisoes ar waith yng Ngogledd Iwerddon a'r Alban.
- 7.36 Er enghraifft, mae cynllun Gogledd Iwerddon yn cynnwys archwiliadau ffisegol sy'n cymryd llawer o amser. Gweinyddir y cynllun trwyddedu yn yr Alban gan bob awdurdod lleol o fewn ei ardal ei hun. Nid yw'n ofynnol cynnal archwiliad ffisegol o'r llety, ac nid yw'r ddeddfwriaeth yn gofyn am dystiolaeth ddogfennol o gydymffurfio â gofynion diogelwch. Fodd bynnag, gall awdurdodau lleol ofyn am dystiolaeth ddogfennol o gydymffurfio, neu gynnal ymweliadau os ydynt o'r farn bod hynny'n angenrheidiol - os oes cwyn neu os canfyddir risg. Roedd adroddiad gweithredu Awst 2024 ar y cynllun hwnnw yn nodi adborth gan ddarparwyr llety ymwelwyr a oedd yn awgrymu y byddai'n well gan lawer yn y sector gael "pwynt ymgeisio canolog gydag un ffurflen gais a ffi ymgeisio benodol, yn

hytrach na bod gan bob awdurdod trwyddedu ffurflenni, polisïau trwyddedu a lefelau ffioedd gwahanol". Roedd pryderon hefyd ynghylch yr amser hir a gymerir i brosesu ceisiadau, "yn enwedig ar gyfer lletywyr newydd lle na allant dderbyn archebion neu westeion nes iddynt gael trwydded". Ar y llaw arall, mae rhai awdurdodau lleol wedi gofyn am ddiwygio'r ddeddfwriaeth er mwyn i'r cyfnod prosesu ar gyfer lletywyr newydd gael ei gynyddu.

7.37 Mae'r dystiolaeth o'r ddau ddull hyn wedi arwain Llywodraeth Cymru i ddod i'r casgliad, os ydym am gynyddu lefelau ymgysylltu a chydymffurfio â chynllun trwyddedu yng Nghymru, y bydd yn bwysig osgoi creu prosesau ymgeisio a sicrwydd sy'n cael eu hystyried yn rhy feichus a llafurus gan y sector, neu ar y llaw arall, trefn sy'n cael ei hystyried yn aneffeithiol ac y gellir ei hosgoi'n hawdd o bosibl oherwydd diffyg gorfodi. Rydym yn hyderus bod yr opsiwn rydym yn ei ffafrio yn taro'r cydbwysedd iawn rhwng:

- dull cymesur o ymdrin â gofynion ymgeisio a sicrwydd;
- trefn orfodi weladwy, effeithiol sy'n seiliedig ar wybodaeth; a
- ffioedd rhesymol sy'n darparu digon o refeniw i'r awdurdod trwyddedu ymgymryd â swm ystyrlon o weithgarwch cydymffurfio yn ogystal â phrosesu ceisiadau ac adnewyddiadau, ac i'r cynllun ddod yn gyfan gwbl hunan-gyllidol.

8. Costau a manteision

Tybiaethau

- Mae costau a manteision wedi cael eu hasesu dros gyfnod arfarnu o 10 mlynedd, sy'n rhedeg rhwng 2026-27 a 2035-36.
- Mae'r holl gostau a manteision yn eu crynswth wedi cael eu talgrynnu i'r deg mil o bunnoedd agosaf, ond nid yw'r costau i ddarparwyr llety ymwelwyr unigol wedi cael eu talgrynnu. Efallai na fydd rhai o'r cyfansymiau mewn tablau yn cyfateb oherwydd y talgrynnu hwn.
- Mae'r costau a manteision wedi cael eu disgowntio gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt ganolog Trysorlys Ei Fawrhydi, sef 3.5%.
- Bydd un awdurdod trwyddedu cenedlaethol.
- Darperir cyllid gan Llywodraeth Cymru yn ystod 2026-27 i 2028-29 i gefnogi dechrau cyflwyno'r cynllun trwyddedu.
- Rhagwelir y bydd costau datblygu yn gofyn am gyfalaf i raddau helaeth tra bydd y costau gweithredol parhaus yn dod o gostau refeniw.
- Bydd cyflwyno'r cynllun trwyddedu yn dechrau yn ystod blwyddyn ariannol 2028-29 gyda thrwyddedau yn ofynnol yn 2029-30.
- Bydd costau rhedeg y cynllun trwyddedu yn cael eu talu drwy ffioedd trwydded, a bennir ar sail adennill costau. Bydd derbyniadau o hysbysiadau cosb benodedig yn cael eu defnyddio i dalu costau gorfodi'r awdurdod trwyddedu.
- Amcangyfrifwyd costau ar sail profiad o gynlluniau tebyg, lle'r oeddent ar gael. Fodd bynnag, gall manteisio ar ddeallusrwydd artiffisial a swyddogaethau digidol leihau costau gweithredol, a'r baich ar ddarparwyr llety ymwelwyr, ond mae'n bosibl y bydd angen cyllid ychwanegol ar gyfer datblygu.
- Mae'r amcangyfrifon yn seiliedig ar nifer cyffredinol y safleoedd hunanarlwyo a darparwyr llety sy'n aros yn gyson.

Amcangyfrif maint y sector llety ymwelwyr hunanddarpar

- 8.1 Yr her amlwg wrth amcangyfrif maint y sector yw prinder data dibynadwy sydd ar gael ar hyn o bryd ynghylch nifer y llety hunanddarpar sydd ar gael yng Nghymru a nifer y gweithredwyr sy'n gyfrifol am y llety hwnnw. Fel y cydnabuwyd yn ystod hynt Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru), bydd y gofynion cofrestru yn y ddeddfwriaeth honno, dros amser, yn rhoi darlun llawer cliriach o faint a chyfansoddiad y sector yng Nghymru. Fodd bynnag,

yn absenoldeb data o'r fath, mae'r tybiaethau cost yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn wedi cael eu llywio drwy gyfeirio at y ffynonellau a ganlyn.

- 8.2 Mae'r amcangyfrifon isel yn adran Costau i Ddarparwyr Llety Ymwelwyr yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn yn seiliedig ar ddata a gyhoeddwyd yn y [data stoc welyau Crynodeb o Ddata ynghylch Stoc Welyau Cymru](#) ym mis Awst 2022. Casglwyd data ynghylch y stoc welyau gan awdurdodau lleol yng Nghymru gan ddefnyddio holiadur safonol a diffiniadau. Nododd yr arolwg 12,145 o sefydliadau llety hunanddarpar yng Nghymru (72% o gynnydd mewn llety hunanddarpar ers 2013). Mae'r ffigur hwn yn cynnwys bythynnod a chalets, yn ogystal â thai, byngalos a fflatiau. Mae'r ffaith bod nifer y sefydliadau a gofnodwyd yn yr arolwg stoc welyau yn sylweddol is na'r ffynonellau eraill a ystyrir yn y paragraffau a ganlyn yn dangos cyfyngiadau dull arolwg traddodiadol ar sail holiadur wrth ymgysylltu â sector sy'n newid yn gyflym, sy'n anffurfiol yn bennaf, heb ei reoleiddio i raddau helaeth, ac sy'n gweithredu bron yn gyfan gwbl drwy lwyfannau ar-lein trydydd parti yn hytrach nag arferion busnes sefydledig. Mae adroddiad cryno 2022 yn cydnabod y cyfyngiadau hyn, gan nodi yr "*Ymchwili i ddulliau casglu data amgen ar gyfer arolygon stoc welyau yn y dyfodol er mwyn cael darlun mwy cyflawn ac amserol o'r cyflenwad o lety ymwelwyr*". Felly, er bod ffigurau'r arolwg stoc gwelyau wedi cael eu defnyddio i lywio'r amcangyfrifon isel sydd wedi eu cynnwys yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, dylid trin y ffigurau hyn yn ofalus gan eu bod yn debygol o fod yn sylweddol is na maint gwirioneddol y sector.
- 8.3 Ffynhonnell arall o wybodaeth yw'r rhestr [Ardrethi Annomestig](#), sy'n dangos 9,270 eiddo trethadwy ar y rhestr yng Nghymru ar 31 Mawrth 2025. Ni fydd pob llety gwyliau hunanddarpar yn gymwys i gael ardrethi annomestig yn hytrach na'r Dreth Gyngor - er enghraifft, lle nad yw'r eiddo'n cyrraedd y trothwy o ran nifer y diwrnodau, neu lle mae rhywun yn gosod ei brif breswylfa am gyfnod byr, felly nid yw hyn yn rhoi amcangyfrif o gyfanswm y llety gwyliau.
- 8.4 Fe wnaethom hefyd ystyried adroddiad [Ail gartrefi: Beth mae'r data yn ei ddweud wrthym?](#) Llywodraeth Cymru, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2023. Roedd y cyhoeddiad hwn yn cynnwys amcangyfrif o gyfanswm nifer yr eiddo unigryw a hysbysebwyd fel llety gosod tymor byr yng Nghymru yn 2022, sef 33,367.
- 8.5 Ffynhonnell ddata fwy diweddar yw *Lighthouse Hosts, listings and bed spaces of short-term lets through online collaborative economy platforms, UK*, sy'n amcangyfrif bod nifer y gosodiadau tymor byr mewn eiddo hunangynhwysol (ac eithrio ystafelloedd mewn eiddo a

rennir) yng Nghymru ym mis Mehefin 2025 yn 37,357 drwy [Visit Britain](#). Fodd bynnag, wrth edrych yn fanylach ar ddata Lighthouse, nodwyd yn flaenorol nad oedd tua 20% o eiddo a restrwyd wedi cael eu gosod yn ystod y 12 mis blaenorol a'u bod yn bennaf yn cynrychioli llety a hysbysebwyd ar gyfer digwyddiadau mawr ac na chawsant eu dileu wedyn.

- 8.6 Yn olaf, fe wnaethom ystyried rhifyn diweddaraf *dadansoddiad y Swyddfa Ystadegau Gwladol o letyau tymor byr sydd wedi eu rhestru ar lwyfannau economi gydweithredol ar-lein (Airbnb, Booking.com ac Expedia)* [Hosts listings and bedspaces of short term lets](#) sy'n rhoi amcangyfrif o 50,700 o letyau gosod tymor byr yng Nghymru yn ystod y tymor tawel (lonawr) hyd at benllanw tymor uchel o 56,440 ym mis Awst. Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys ystafelloedd unigol yn ogystal ag eiddo cyfan, ond nid ydynt yn cynnwys *mathau eraill o lety, fel gwestai neu safleoedd gwersylla*. Fodd bynnag, yn wahanol i'r data uchod gan Lighthouse, nid yw'r ffynhonnell ddata hon yn dad-ddyblygu ar draws sianeli archebu felly bydd y rhif hwn yn oramcangyfrif.
- 8.7 Er gwaethaf gwahaniaethau yn yr amcangyfrifon o nifer y safleoedd, mae pob un o'r ffynonellau uchod yn cofnodi twf sylweddol yn y sector dros y blynyddoedd diwethaf (er bod nifer yr eiddo sy'n cofrestru ar gyfer ardrethi annomestig bellach wedi lefelu - oherwydd newidiadau diweddar mewn cymhwysedd, mae'n debygol). Roedd ymchwil a gynhaliwyd gan Inside Airbnb yn 2022 ar ran Sefydliad Bevan hefyd wedi cofnodi 45% o gynnydd mewn rhestrau gosod tymor byr yng Nghymru rhwng 2018 a 2022. Mewn cymhariaeth, roedd nifer y gwestai, tai llety a llety hamdden eraill wedi aros yn sefydlog rhwng 2013-14 a 2022-23, gyda thua 600 o westai ac 800 o dai llety wedi eu rhestru bob blwyddyn. Fodd bynnag, mae natur amrywiol iawn y farchnad llety gwyliau tymor byr, gydag eiddo'n dod ar y farchnad ac yn disgyn yn aml drwy gydol y flwyddyn, yn ei gwneud yn anodd rhagweld ymddygiad y farchnad yn y dyfodol yn gywir ar sail data tueddiadau hanesyddol.
- 8.8 Mae datblygu amcangyfrif cywir o nifer y *darparwyr* llety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru yn dal yn fwy heriol. O'r ffynonellau uchod, dim ond y Swyddfa Ystadegau Gwladol sy'n cynnwys amcangyfrifon o nifer y 'lletywyr'. Amcangyfrifwyd yn y diweddaraf o'r [datganiadau ONS](#) hyn gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol, ar gyfer blwyddyn galendr 2023, fod 22,040 o 'lletywyr' yn darparu llety tymor byr i ymwelwyr yng Nghymru ym mis Ionawr y flwyddyn honno, gyda'r duedd yn dangos cynnydd graddol drwy gydol y flwyddyn i 26,990 ym mis Rhagfyr. Fodd bynnag, mae datganiad y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn nodi ei bod yn debygol y bydd

dyblygu yn y ffigurau hyn oherwydd y posibilrwydd y bydd rhai gwesteiywyr yn hysbysebu ar nifer o sianeli ac felly *dylai'r rhain gael eu hystyried yn derfyn uchaf, a gall nifer y lletywyr unigryw fod yn llawer is.*

- 8.9 Nododd yr ymchwiliad a gynhaliwyd gan Inside Airbnb ar ran Sefydliad Bevan fod 56% o lety gosod tymor byr yng Nghymru yn cael eu rheoli gan letywyr gyda dau neu ragor o safleoedd wedi eu rhestru ar wahân (ffigur a oedd yn cynnwys unigolion yn ogystal ag asiantaethau rheoli proffesiynol). Canfu'r un ymchwiliad hwnnw hefyd fod nifer sylweddol o lety gosod tymor byr yng Nghymru wedi eu rhestru gan nifer cymharol fach o asiantaethau proffesiynol (er enghraifft, nodwyd saith asiantaeth oedd â mwy na 100 eiddo yr un - tua 26% o gyfanswm y rhestr). Mae'r data a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn cefnogi rhagdybiaeth bod gan ddarparwr 'nodweddiadol' ddau lety hunanddarpar i ymwelwyr, gyda nifer y rhestrau'n gyson ychydig dros ddwywaith nifer y 'lletywyr' a nodwyd ar gyfartaledd. Rydym yn derbyn bod hyn yn symleiddio pethau'n sylweddol, o ystyried yr amrywiaeth eang.

Casgliad

- 8.10 O ystyried y cyfyngiadau yn y data sydd ar gael a ddisgrifir uchod, a'r ansicrwydd canlyniadol ynghylch maint a chyfansoddiad y sector yng Nghymru, mae tair set o amcangyfrifon costau wedi cael eu darparu yn adran *Costau i Ddarparwyr Llety Ymwelwyr* yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn isod:

- amcangyfrif isel yn seiliedig ar dybiaeth o 12,000 o safleoedd llety ymwelwyr hunanddarpar yng Nghymru, yn unol â ffigur arolwg Stoc Welyau;
- amcangyfrif uchel o 37,000, ar sail ffigurau diweddaraf Lighthouse; ac
- amcangyfrif gorau o 30,000, yn seiliedig ar ffigurau Lighthouse (ond wedi eu lleihau i ystyried yr 20% o 'rith-restru' a nodwyd yn flaenorol).

- 8.11 Mewn perthynas â phob un o'r amcangyfrifon hyn, rydym wedi tybio ymhellach bod gweithredwr nodweddiadol yng Nghymru yn gyfrifol am ddau safle llety hunanddarpar i ymwelwyr. Mae hyn yn cyfateb i amcangyfrif isel o 6,000 o weithredwyr; amcangyfrif uchel o 18,500, ac amcangyfrif gorau o 15,000 o weithredwyr.

- 8.12 Er bod cynnwys amcangyfrifon isel ac uchel yn adrannau canlynol y ddogfen hon yn arwain at amrywiaeth eang o gostau posibl, ein rhagdybiaeth ymarferol yw bod yr amcangyfrif gorau yn rhoi brasamcan rhesymol o beth allai'r costau tebygol fod yn ymarferol. Mae'r amcangyfrif gorau hwn hefyd yn cydnabod, er bod gwir nifer y safleoedd a gweithredwyr hunanddarpar o bosibl yn uwch nag amcangyfrif Lighthouse, mae'n bosibl y bydd rhai darparwyr llety anaml yn dewis gadael y sector ar ôl i'r cynllun trwyddedu gael ei gyflwyno.
- 8.13 Ar gyfer yr asesiad hwn, rydym wedi tybio nad yw nifer yr eiddo a'r darparwyr yn newid dros amser: bydd data gwell ar gael ar ôl cofrestru, ac mae unrhyw dwf neu ostyngiad yn debygol o fod o fewn ein hamrediadau isel i uchel.

Costau Trosiannol

Costau i Lywodraeth Cymru

- 8.14 Bydd costau trosiannol wedi eu hariannu gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r staffio a'r seilwaith sydd eu hangen i sefydlu'r cynllun trwyddedu a chynorthwyo'r gwaith o'i gyflwyno, gan gynnwys datblygu canllawiau ac ymgyrch gyfathrebu cyn i'r gofynion trwyddedu ddod i rym er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r cynllun ymysg darparwyr, ymwelwyr a'r cyhoedd yn ehangach.

Cost sefydlu'r cynllun trwyddedu

- 8.15 Bydd yr ateb digidol sylfaenol yn elfen allweddol o'r costau trosiannol. Bydd hyn yn cael ei benderfynu ar ôl i bensaer systemau gwmpasu gofynion y system ac ar y cyd â phenderfyniadau ynghylch ymgymryd â swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu. Gall y gost o sefydlu system TG amrywio'n fawr o amcangyfrifon cynnar. Gan hynny, bydd yr amcangyfrifon o gostau isod yn cael eu mireinio dros y flwyddyn nesaf. Bydd diogelwch a chadernid data yn ffactor allweddol wrth ddod i'r penderfyniad hwn, yn ogystal â gwerth am arian.
- 8.16 Bydd yr ateb digidol ar gyfer y cynllun trwyddedu yn manteisio ar synergeddau posibl â system cofrestru llety ymwelwyr ACC, felly disgwylir y bydd arbedion effeithlonrwydd wrth i ACC ddatblygu'r system drwyddedu hefyd. Fel arall, gallai'r awdurdod trwyddedu gaffael system wedi ei theilwra o'r farchnad, a allai gymryd mwy o amser oherwydd amserlenni caffael.
- 8.17 Ar y cyfan, nid yw'r costau trosiannol hyn yn cael eu heffeithio'n sylweddol gan nifer y darparwyr llety, sy'n cynrychioli mwy o gost sefydlog waeth beth fo'r raddfa. Yn lle hynny, mae prif ysgogwyr cost y seilwaith TG yn cynnwys cwmplas y system, er enghraifft y graddau y mae'n awtomeiddio gwaith prosesu ceisiadau, ac argaeledd staff arbenigol yn hytrach na dibynnu ar gontractwyr.

- 8.18 Mae'r amcangyfrifon isod yn tybio cymysgedd o staff mewnol - gan gynnwys recriwtiaid ychwanegol - a chontractwyr sydd â sgiliau TG penodol i adeiladu'r systemau digidol gofynnol, er mai dim ond yn ystod y cyfnod sefydlu y bydd angen y swyddi hyn. Amcangyfrifwyd costau ar sail profiad o gynlluniau tebyg, lle bônt ar gael. Fodd bynnag, gall manteisio ar ddeallusrwydd artiffisial a swyddogaethau digidol leihau costau gweithredol a'r baich ar ddarparwyr llety ymwelwyr, ond o bosibl gynyddu'r costau datblygu, sydd angen cyllid ychwanegol ar gyfer datblygu.
- 8.19 Mae'r tablau a ganlyn yn nodi amcangyfrifon isel, uchel a gorau ar gyfer y cyfnod sefydlu hwn. Rydym yn disgwyl bod yr amcangyfrif gorau yn rhoi brasamcan rhesymol o'r costau trosiannol. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod yr ansicrwydd yn y costau hyn ar hyn o bryd, a byddant yn cael eu mireinio drwy waith darganfod a dylunio i gwmpasu'r gofynion ar gyfer darparu'r system ddigidol ymhellach.

Tabl 1 – Amcangyfrif isel

Costau trosiannol £'m		2026-27	2027-28	2028-29	Cyfanswm
Datblygu seilwaith		1.22	1.40	0.30	2.92
Refeniw					
Costau yn gysylltiedig â TG		0.36	0.36	0.38	1.10
Datblygu hyfforddiant i ddarparwyr		-	0.05	-	0.05
Ymgyrchoedd a Chyfathrebu		0.10	0.10	0.15	0.35
Costau staff Awdurdod Trwyddedu		-	-	0.66	0.66
Cyfanswm y costau refeniw		0.46	0.51	1.19	2.16
Costau cyfle (staff LIC)		1.08	1.16	0.19	2.43
CYFANSWM Y COSTAU		2.76	3.06	1.68	7.50

Tabl 2 – Amcangyfrif uchel

Costau trosiannol £'m	2026-27	2027-28	2028-29	Cyfanswm
Datblygu seilwaith	1.94	1.91	0.40	4.25
Refeniw				
Costau yn gysylltiedig â TG	0.41	0.41	0.44	1.25
Datblygu hyfforddiant i ddarparwyr	-	0.08	-	0.08
Ymgyrchoedd a Chyfathrebu	0.10	0.10	0.20	0.40

Costau staff Awdurdod Trwyddedu	-	-	1.29	1.29
Cyfanswm y costau reffeniw	0.51	0.59	1.93	3.02
Costau cyfle (staff LIC)	1.08	1.16	0.19	2.43
CYFANSWM Y COSTAU	3.52	3.66	2.52	9.70

Tabl 3 – Amcangyfrif gorau

Costau trosiannol £'m	2026-27	2027-28	2028-29	Cyfanswm
Datblygu seilwaith	1.78	1.81	0.35	3.93
Refeniw				
Costau yn gysylltiedig â TG	0.39	0.39	0.42	1.19
Datblygu hyfforddiant i ddarparwyr	-	0.08	-	0.08
Ymgyrchoedd a Chyfathrebu	0.10	0.10	0.20	0.40
Costau staff Awdurdod Trwyddedu	-	-	1.13	1.13
Cyfanswm y costau reffeniw	0.49	0.57	1.75	2.80
Costau cyfle (staff LIC)	1.08	1.16	0.19	2.43
CYFANSWM Y COSTAU	3.34	3.53	2.29	9.16

Costau eraill

- 8.20 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn datblygu deunyddiau hyfforddi a chanllawiau ar gyfer darparwyr llety ymwelwyr cyn lansio'r cynllun. Mae'r amcangyfrifon yn cynnwys £50,000 - £80,000 yn 2027-28 ar gyfer y gwaith hwn.
- 8.21 Bydd angen i ddarparwyr llety ymwelwyr sy'n ddarostyngedig i'r gofynion trwyddedu fod yn ymwybodol o'r polisi, yr amserlenni dan sylw a pha gamau sy'n ofynnol ganddynt. Bydd angen cyfathrebu'n barhaus yn ystod y cyfnod gweithredu hollbwysig, gan gynnwys egluro gofynion y cynllun cyn i'r cynllun fynd yn fyw er mwyn i ddarparwyr llety allu sicrhau bod eu safleoedd yn cyrraedd y safonau gofynnol a bod ganddynt y dystiolaeth angenrheidiol.
- 8.22 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn defnyddio cymysgedd o sianeli cyfathrebu presennol fel gweithgareddau cysylltiadau cyhoeddus, cylchlythyrau, cyfryngau cymdeithasol, ac ymgysylltu'n uniongyrchol â'r diwydiant twristiaeth, i sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei dosbarthu'n gynhwysfawr, ond bydd hynny hefyd yn arwain at gostau ar gyfer sianeli cyfathrebu y telir amdanynt. Mae'r asesiad yn caniatáu £100,000 yn 2026-27 a 2027-28 a £150,000 i 200,000 yn 2028-29 ar gyfer ymgyrch ymwybyddiaeth y cyhoedd, ymchwil gynhwysfawr i

gynulleidfaoedd, dewis sianeli strategol, a gwerthuso, a bydd yr awdurdod trwyddedu yn gweithio gyda Croeso Cymru a WRA i sicrhau gwerth am arian. Ar ôl i ddarparwyr gwblhau proses gofrestru, dylai'r awdurdod trwyddedu gael cyfle i gyfathrebu'n uniongyrchol â hwy.

- 8.23 Bydd cyfathrebu effeithiol yn sicrhau lefelau uchel o gydymffurfiaeth wirfoddol, yn lleihau costau gorfodi ac yn cynnal cysylltiadau cadarnhaol â'r diwydiant.

Costau staff – awdurdod trwyddedu

- 8.24 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn recriwtio ac yn hyfforddi ei staff gweithredol cyn lansio'r cynllun. Bydd yr adnoddau sydd eu hangen yn cael eu mireinio yng ngoleuni'r amser prosesu sydd ei angen (a fydd yn ei dro yn dibynnu ar yr ateb digidol a hefyd ar nifer y safleoedd sydd i'w trwyddedu). Trafodir yr amrywiad hwn yn yr adran *Costau Rheolaidd* isod, gan nad yw'n cael fawr o effaith cyn lansio'r cynllun.

Costau staff – Llywodraeth Cymru

- 8.25 Mae'r costau trosiannol uchod yn cynnwys costau staff Llywodraeth Cymru ei hun - er enghraifft, wrth ddatblygu'r polisi a'r cynlluniau gweithredu cychwynnol, a chynorthwyo Gweinidogion drwy hynt y Rheoliadau sy'n gysylltiedig â'r Bil. Costau cyfle yw'r rhain, oherwydd mae'r staff eisoes yn cael eu cyflogi, ond fel arall gallent weithio ar feysydd blaenoriaeth eraill. Mae'r costau hyn, wedi eu dangos yn y tablau uchod.

Costau i ddarparwyr llety ymwelwyr

- 8.26 Bydd gweithredwyr sy'n dymuno darparu llety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru yn wynebu costau cyfle untro ychwanegol pan ddaw darpariaethau'r ddeddfwriaeth hon i rym. Bydd y rhain yn cynnwys ymglyfarwyddo â gofynion cyfreithiol y cynllun ac ymgymryd â hyfforddiant;; sicrhau bod llety'n cydymffurfio â gofynion trwyddedu a chwblhau'r broses ymgeisio, gan gynnwys llwytho tystiolaeth ddogfennol i fyny - er enghraifft, tystysgrifau. Er y bydd rhai o'r gweithgareddau hyn yn rhai rheolaidd i ddarparwyr sy'n gweithredu'n rheolaidd neu'n barhaus, bydd yr amser a gymerir i gyflwyno ceisiadau dilynol i adnewyddu trwyddedau'n flynyddol a llwytho tystysgrifau newydd i fyny, neu i ymgymryd â hyfforddiant 'adnewyddu' ar ôl hynny yn fyrrach, ac felly bydd y costau cysylltiedig i weithredwyr yn is na'r rhai cychwynnol. Mae'r paragraffau perthnasol yn yr adran *Costau Rheolaidd* isod yn adlewyrchu'r gwahaniaethau hyn.
- 8.27 Mae'r gofynion a ganlyn wedi cael eu nodi fel rhai angenrheidiol ar gyfer gweithredwr sy'n dymuno trwyddedu llety hunanddarpar i ymwelwyr am y tro cyntaf. Mae costiad dangosol hefyd wedi ei

gynnwys mewn perthynas â phob un o'r canlynol:

Amser darparwr a dreulir yn ymgyfarwyddo â gofynion y cynllun trwyddedu ac yn cwblhau hyfforddiant gorfodol

- 8.28 Erbyn i'r gofynion trwyddedu yn y Bil hwn ddod i rym, dylai darparwyr llety ymwelwyr eisoes fod wedi eu cofrestru yn unol â gofynion Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestru ac Ardoll) Etc. (Cymru). Bydd y gronfa ddata o ddarparwyr llety ymwelwyr cofrestredig a llety yn galluogi'r awdurdod trwyddedu i gysylltu'n rhagweithiol â darparwyr cofrestredig mewn da bryd cyn i'r gofynion trwyddedu yn y Bil hwn ddod i rym i dynnu eu sylw at yr angen i gael eu trwyddedu a'r amserlenni gofynnol ar gyfer cyflwyno eu ceisiadau, yn ogystal â'u cyfeirio at borth trwyddedu, hyfforddiant a gwybodaeth ar-lein yr awdurdod trwyddedu.
- 8.29 Bydd angen i'r ymgeisydd fodloni'r gofyniad hyfforddiant cyn y gellir rhoi trwydded. Pan fydd angen iddynt ymgymryd â hyfforddiant, codir ffi arnynt. Er mai mater i'r awdurdod trwyddedu neu ddarparwr hyfforddiant arall fydd pennu ei ffioedd ei hun, rydym yn disgwyl i'r hyfforddiant cychwynnol fod yn fyrrach ac i'r ffioedd fod yn is na'r £35 a delir ar hyn o bryd gan landlordiaid preifat am yr hyfforddiant sy'n ofynnol o dan gynllun Rhentu Cartrefi Cymru. At ddibenion yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, rydym wedi cynnwys amcangyfrif o ffi hyfforddi o £25 fesul ymgeisydd.
- 8.30 Bydd costau cyfle hefyd i ymgeiswyr mewn perthynas â'u hamser. Rydym yn rhagweld y bydd cyfanswm o bedair awr, yn seiliedig ar y dybiaeth y bydd ymgeisydd sy'n defnyddio'r porth trwyddedu am y tro cyntaf yn cymryd 30 munud ar gyfartaledd i ymgyfarwyddo â phwrpas a gofynion y cynllun ac i archebu sesiwn hyfforddi ar-lein, yn ogystal â 3 awr a hanner arall i gwblhau'r modiwl hyfforddi. Gan hynny, rydym yn amcangyfrif bod cost cyfle oddeutu £65 ar sail ffigur o £16.33 yr awr ar gyfartaledd (seiliedig ar enillion gros canolrifol fesul awr ar gyfer 'rheolwyr a pherchnogion gwestai a llety' ar lefel y Deyrnas Unedig, sef £16.33, o Arolwg Blynnyddol Oriau ac Enillion yr ONS), gan roi cyfanswm cost fesul ymgeisydd o £90.

Cais cychwynnol

- 8.31 Mater i'r awdurdod trwyddedu fydd pennu ffioedd, y lefelau a'r strwythur, ar sail y pwerau yn y Bil. Fodd bynnag, at ddibenion darparu amcangyfrif dangosol o'r costau, mae'r asesiad hwn yn seiliedig ar yr un ffi blynnyddol am bob llety hunanddarpar sy'n cael ei drwyddedu, waeth a yw hynny ar y cais cychwynnol. Ar gyfer blynnyddoedd cyntaf gweithredu'r cynllun, rydym yn disgwyl i'r ffi gyfartalog ar gyfer llety ymwelwyr hunanddarpar fod oddeutu £75 y flwyddyn fesul safle, fel yr eglurhad isod.
- 8.32 Wrth gyflwyno cais am drwydded am y tro cyntaf, bydd gofyn i ymgeiswyr lanlwytho tystiolaeth bod safonau ffitrwydd penodol yn cael

eu bodloni i'r porth trwyddedu, mewn perthynas â phob safle sy'n cael ei drwyddedu. Er enghraifft, sicrwydd yswiriant atebolrwydd cyhoeddus priodol. Rydym yn disgwyl y bydd copïau electronig o ddogfennau polisi perthnasol, tystysgrifau, adroddiadau, neu dystiolaeth arall megis derbynebau, anfonebau a ffotograffau o osodiadau perthnasol yn cael eu derbyn gan yr awdurdod fel prawf o gydymffurfio, a bydd y Bil yn caniatáu i unrhyw newidiadau yn y dyfodol o ran gofynion a gwybodaeth a thechnolegau cyfathrebu i gael eu hymgorffori.

- 8.33 Yn yr un modd â'r gofyniad hyfforddiant, rydym yn cydnabod, yn ogystal â'r ffi ei hun, y bydd costau cyfle i ymgeiswyr o ran yr amser sydd ei angen i ddod o hyd i ddogfennau perthnasol a'u llwytho i fyny a chwblhau'r broses ymgeisio. Ar sail tystiolaeth o gynlluniau trwyddedu ac achredu tebyg mewn mannau eraill, rydym yn rhagweld, yn achos ymgeisydd sy'n cwblhau cais am y tro cyntaf, y bydd y broses - gan gynnwys llwytho dogfennau i fyny - yn cymryd tua 30 munud ar gyfer un safle, ac oddeutu 15 munud ar gyfer pob safle ychwanegol ar ôl hynny (er y bydd rhai ymgeiswyr yn cymryd mwy o amser a rhai yn cymryd llai o amser i gwblhau'r broses). Ar sail ffigur enillion cyfartalog fesul awr o £16.33, mae hyn yn cyfateb i gost cyfle o ychydig dros £8 i ymgeisydd sy'n trwyddedu un safle; £12 i ddau safle, a £29 i chwe safle.

Yswiriant atebolrwydd cyhoeddus

- 8.34 Ymysg yr amodau trwyddedu a gyflwynir gan y Bil hwn mae gofyniad ar ddarparwyr i ddangos eu bod yn cydymffurfio â'r rhwymedigaethau statudol presennol mewn perthynas â diogelwch nwy, trydan a tân (gweler isod am ragor o fanylion). Mae'r Bil hefyd yn cynnwys gofyniad bod yswiriant atebolrwydd cyhoeddus mewn grym ar gyfer llety trwyddedig. Rydym yn disgwyl y bydd yswiriant mewn grym yn barod mewn llawer o achosion. Er enghraifft mae nifer o'r llwyfannau rhestru mwyaf poblogaidd, gan gynnwys Booking.com ac Airbnb, yn cynnwys yswiriant atebolrwydd yn eu costau aelodaeth. Fodd bynnag, ar gyfer y darparwyr hynny nad oes ganddynt bolisiâu yswiriant addas ar hyn o bryd - ac ar gyfer newydd-ddyfodiaid i'r sector ar ôl i'r darpariaethau hyn ddod i rym nad oes ganddynt yswiriant cyflenwol ar hyn o bryd - bydd hyn yn gost ychwanegol. Mae yswiriant ar gyfer adeiladau a chynnwys sylfaenol fel arfer yn costio rhwng £200 a £300 y flwyddyn yn ogystal ag yswiriant atebolrwydd cyhoeddus, gyda pholisiâu mwy cynhwysfawr yn costio rhwng £500 ac £800 y flwyddyn. Yn seiliedig ar ein dealltwriaeth bod 75% o ddarparwyr yn hyrwyddo eu llety trwy llwyfannau ar-lein (gweler paragraff 3.19), a'r ffaith bod y llwyfannau rhestru mwyaf poblogaidd, gan gynnwys Booking.com ac Airbnb, yn cynnwys yswiriant atebolrwydd yn eu costau aelodaeth, at ddibenion yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, rydym wedi tybio y bydd gan 75% o ddarparwyr ddarpariaeth eisoes, ac ar gyfer y gweddill, y gost gyfartalog ar gyfer dau safle fydd £500 y flwyddyn. Mae hyn yn elfen sylweddol o'r costau a osodir ar ddarparwyr gan y cynllun, ond bydd yn diogelu

ymwelwyr ac yn gwella hyder ymwelwyr ac wrth gwrs dylai'r polisi fod o fudd i'r darparwr os yw'n wynebu hawliad.

Cyfanswm costau posibl ar gyfer darparwr llety ymwelwyr nodweddiadol

- 8.35 Ar gyfer gweithredwr nodweddiadol sydd â dau safle llety hunanddarpar i ymwelwyr, gydag yswiriant eisoes mewn grym, rydym yn amcangyfrif y byddai cost gyfun ffioedd ar gyfer hyfforddiant a gwneud cais am drwydded yn £175, ynghyd â chostau cyfle cysylltiedig o £78, gan gyrraedd cyfanswm o tua £253. Ar gyfer darparwr nad yw eisoes yn dal yswiriant atebolrwydd cyhoeddus, rydym yn tybio y bydd cost polisi gyfartalog (ar gyfer dau safle) yn £500 y flwyddyn.
- 8.36 Mae amcangyfrifon o ffioedd trwydded blynyddol, yswiriant, a ffioedd ar gyfer diweddarau hyfforddiant bob pum mlynedd, wedi eu cynnwys yn yr adran *Costau Rheolaidd* isod.

Amcangyfrif o'r gost gyffredinol i'r sector

- 8.37 Mae amcangyfrifon isel, uchel a gorau o gostau trosiannol y cynllun hwn i'r sector llety hunanddarpar yng Nghymru ar gael yma:
- Mae ein **hamcangyfrif isel**, sy'n tybio bod 12,000 o safleoedd llety ymwelwyr yn cael eu trwyddedu gan 6,000 o ddarparwyr yn y flwyddyn gyntaf, sef **£2.27 miliwn**.
  - Mae ein **hamcangyfrif uchel** yn tybio bod 37,000 o safleoedd yn cael eu trwyddedu yn ystod y flwyddyn gyntaf gan 18,500 o ddarparwyr, gan gostio **£6.98 miliwn** i'r sector.
  - Mae ein **hamcangyfrif gorau** yn tybio bod 30,000 o safleoedd yn cael eu trwyddedu yn ystod y flwyddyn gyntaf gan 15,000 o ddarparwyr, gan gostio **£5.66 miliwn** i'r sector.
- 8.38 Mae'r holl amcangyfrifon hyn yn tybio na fydd gan 25% o ddarparwyr yswiriant ac y bydd cost ychwanegol blynyddol yr yswiriant yn £500 i'r darparwyr hynny.
- 8.39 Rydym yn disgwyl bod yr amcangyfrif gorau yn rhoi brasamcan rhesymol o'r costau trosiannol tebygol i'r sector. Gallai rhywfaint o'r costau hyn gael eu hysgwyddo yn ystod 2028-29, ond rydym yn disgwyl i ran fwyaf y costau gael eu hysgwyddo yn ystod 2029-30 pan ddaw trwyddedu ar gyfer llety hunan-ddarpar yn orfodol.

Costau Rheolaidd

- 8.40 Bydd costau gweithredol parhaus i'r awdurdod trwyddedu unwaith y bydd y system drwyddedu yn weithredol.
- 8.41 Bydd costau hefyd i ddarparwyr llety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru, a fydd yn amrywio yn ôl nifer o ffactorau, fel y nodir isod.

Yr awdurdod trwyddedu

- 8.42 Y tu hwnt i'r costau sefydlu cychwynnol a ddisgrifir uchod, bydd yr awdurdod trwyddedu yn wynebu costau gweithredol parhaus wrth reoli'r cynllun ar ôl i'r gofynion ddod i rym. Bydd y costau hyn ar gyfer gweithgareddau sy'n cynnwys darparu hyfforddiant yn uniongyrchol, neu sicrhau ansawdd deunyddiau a ddatblygir gan ddarparwyr hyfforddiant eraill; prosesu ceisiadau trwyddedu; a gweithgareddau cydymffurfio a gorfodi.
- 8.43 Fel yr amlinellwyd uchod, bydd ymchwiliad i amheuaeth o fethiant i gydymffurfio â gofynion ac amodau trwyddedu - ynghyd â chamau a gymerir i fynd i'r afael â diffyg cydymffurfio lle cadarnheir hynny - yn cael ei gynnal gan yr awdurdod trwyddedu mewn partneriaeth â gwasanaethau tai a/neu iechyd yr amgylchedd perthnasol yr awdurdod lleol a chyrrff rheoleiddio priodol eraill fel rhan o'u swyddogaethau presennol ar sail adennill costau.
- 8.44 Dros amser, disgwylir y bydd ffioedd trwyddedu yn talu costau gweithredu'r cynllun yn llawn, a disgwylir y bydd costau camau gorfodi angenrheidiol yn cael eu talu o gosbau penodedig cysylltiedig, er efallai y bydd angen i Lywodraeth Cymru ychwanegu cyllid, yn enwedig ar y cychwyn. Bydd yn ofynnol i'r awdurdod trwyddedu bennu ei ffioedd yn unol â Rheoliadau Darparu Gwasanaethau 2009, a bydd yn gallu penderfynu ar strwythur priodol ffioedd yn ogystal â lefelau angenrheidiol y taliadau. Tan bydd y cynllun trwyddedu yn cyllido ei hun yn llawn, pennir ffioedd ar lefel sy'n adlewyrchu'r amcangyfrifon gorau o gostau'r cynllun.
- 8.45 Mae Tabl 4 a'r paragraffau isod yn rhoi trosolwg enghreifftiol o gost gweinyddu ceisiadau:

Tabl 4: Costau gweithredol yr Awdurdod Trwyddedu yn 2029-30

£'m	Isel	Gorau	Uchel
Costau staff	0.82	1.47	1.66
Costau nad ydynt yn gostau staff	0.38	0.42	0.44
CYFANSWM Y COSTAU	1.20	1.88	2.10

- 8.46 Mae'r costau staff hyn yn seiliedig ar amcangyfrif o amseroedd prosesu gan Rhentu Doeth Cymru, ac yn ystyried gwahaniaethau yn nifer y safleoedd, y fethodoleg a lefel y gwiriadau cydymffurfio. Bydd y costau gwirioneddol yn amrywio yn dibynnu ar y cyrff sy'n cyflawni swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu a faint o awtomeiddio y mae'n bosibl ei ymgorffori yn y systemau sicrwydd. Er bod y costau yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn yn seiliedig ar ragdybiaeth o wiriadau â llaw, ein huchelgais yw defnyddio Deallusrwydd Artiffisial cyn belled ag y bo modd i wirio'r dogfennau a gyflwynwyd. Rydym wedi dechrau ymarfer i gwmpasu'r posibiliadau a byddwn yn diweddarau'r amcangyfrifon ar ôl i hynny gael eu cwblhau.
- 8.47 Gall costau amrywio hefyd yn ôl nifer yr eiddo trwyddedig a darparwyr llety ymwelwyr. Mae'r costau staff tebygol yn seiliedig ar 30,000 o safleoedd, a thîm tybiedig o 30-35 aelod o staff. Dylai'r ystod hwn hefyd fod yn ddigonol ar gyfer yr amcangyfrif uchel o 37,000 o safleoedd. Byddai angen tîm llawer llai o oddeutu 15, ar gyfer yr amcangyfrif isel o 12,000 o safleoedd, gyda gostyngiad cyfatebol mewn costau.
- 8.48 Bydd costau nad ydynt yn gostau staff yn cynnwys offer canolfan gswllt ar gyfer y ddesg gymorth a chymorth TG, datblygu, cynnal a chostau diogelwch. Mae'r costau hyn yn gymharol sefydlog, ni waeth faint o safleoedd trwyddedig sydd.

Amcangyfrif y ffi trwyddedu flynyddol

- 8.49 O ystyried yr ansicrwydd a ddisgrifir uchod mewn perthynas â faint o lety hunanddarpar i ymwelwyr sydd yng Nghymru, a nifer y darparwyr, mae'r amcangyfrifon a ganlyn o ffioedd trwyddedu blynyddol posibl wedi eu cynnwys ar sail ddangosol yn unig.
- 8.50 Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn yn nodi costau ymylol uniongyrchol i'r awdurdod trwyddedu. Er mwyn rhoi darlun rhesymol ofalus o ffi'r drwydded yn 2029, rydym wedi darparu ar gyfer chwyddiant dros y pedair blynedd nesaf ac wedi cynnwys elfen ar gyfer eitemau digwyddiadol.
- 8.51 Ar sail ein hamcangyfrif gorau o drwyddedu 30,000 o safleoedd llety ymwelwyr o fewn blwyddyn lawn gyntaf y cynllun, rydym yn rhagweld y byddai cyllideb o oddeutu £2.25 miliwn yn ddigon i gynnwys prosesu ceisiadau am drwyddedau - ac adnewyddu yn 2029-30. Byddai hefyd yn galluogi'r awdurdod, gan weithio gyda phartneriaid statudol, i ymgymryd ag amrywiaeth o weithgareddau cydymffurfio gweladwy. Bydd y swyddogaethau olaf hyn yn allweddol o ran rhoi sicrwydd i ymwelwyr a darparwyr llety ymwelwyr fel ei gilydd bod y cynllun yn effeithiol ac yn werth chweil.

8.52 Mae'r Bil yn darparu pŵer gwneud rheoliadau i Weinidogion Cymru bennu, ac addasu dros amser, ffioedd y drwydded, gan gynnwys ffioedd gwahanol ar gyfer amgylchiadau gwahanol. Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ymgynghori â rhanddeiliaid cyn i'r rheoliadau hyn gael eu gwneud. Ar gyfer yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, sy'n canolbwyntio ar lety hunanddarpar, rydym wedi tybio strwythur ffioedd blynyddol syml ar gyfer pob safle llety ymwelwyr. O ystyried y model adennill costau tybiedig ar gyfer costau gweithredol, mae ffi'r drwydded yn arbennig o sensitif i nifer y llety. Gan hynny, rydym yn dangos effaith gwahanol gyfeintiau ar ffioedd ar wahân.

8.53 Ar sail cyllideb o oddeutu £2.25 miliwn (ar ôl caniatáu ar gyfer chwyddiant ac eitemau digwyddiadol), a dan ein hamcangyfrifon isel, uchel a gorau o nifer y llety hunanddarpar i ymwelwyr yng Nghymru, fel a nodir uchod, gyda strwythur ffioedd syml o'r un tâl am bob safle, gallai'r ffi drwyddedu flynyddol gyfartalog fesul safle fod fel a ganlyn:

- Ar sail yr **amcangyfrif isel** o 12,000 o safleoedd llety hunanddarpar i ymwelwyr yn cael eu trwyddedu, **£188**.
- Byddai'r **amcangyfrif uchel** o 37,000 o safleoedd angen **£61**.
- Byddai ein **hamcangyfrif gorau** o 30,000 o lety hunanddarpar i ymwelwyr yn cael eu trwyddedu yn golygu ffi drwyddedu flynyddol o **£75** fesul safle.

8.54 Rydym yn disgwyl, o fewn yr amrediad hwn, bod yr amcangyfrif gorau yn rhoi amcangyfrif rhesymol o'r ffi drwyddedu flynyddol debygol pan ddaw'r cynllun yn weithredol am y tro cyntaf.

8.55 O ystyried yr ansicrwydd yn nifer y safleoedd sydd i'w trwyddedu a chostau'r cynllun, mae'r tabl isod yn dangos y ffi drwyddedu flynyddol ofynnol i dalu'n llawn am unrhyw lefel benodol o gostau gweithredol. Enghraifft yn unig yw hyn: ni fyddem yn rhagweld cyfuniadau eithafol - er enghraifft, costau gweithredu uchel a nifer isel o safleoedd.

Tabl 5: Ffi'r drwydded flynyddol ddangosol

Costau Gweithredol Dangosol	Nifer y safleoedd		
	12,000	30,000	37,000
£1.5 miliwn	£125	£50	£41
£1.75 miliwn	£146	£58	£47
£2 miliwn	£167	£67	£54
£2.25 miliwn	£188	£75	£61

£2.5 miliwn	£208	£83	£68

- 8.56 At ddibenion yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, rydym wedi tybio ffi trwydded flynyddol o £75 o 2029. Fodd bynnag, bydd cofrestru yn darparu asesiad mwy cywir o faint a chyfansoddiad cyffredinol y sector llety ymwelwyr hunanddarpar yng Nghymru, ac, unwaith y bydd data perthnasol ar gael, bydd yn cael ei ddefnyddio i lywio costau manylach cyn i'r cynllun trwyddedu ddod i rym. Gallai'r awdurdod trwyddedu osod strwythur mwy cymhleth, er enghraifft ffi adnewyddu is yn gyfnewid am dâl cychwynnol uwch.

Darparwyr Llety Ymwelwyr

Costau posibl ar gyfer darparwr llety ymwelwyr arferol

- 8.57 Pan ddaw darpariaethau'r Bil hwn i rym, bydd yn ofynnol i unrhyw weithredwr sy'n dymuno darparu llety ymwelwyr hunanddarpar yng Nghymru fodloni gofynion y cynllun trwyddedu yn barhaus.
- 8.58 Bydd gweithredwr sy'n ymuno â'r sector llety ymwelwyr hunanddarpar yng Nghymru am y tro cyntaf ar ôl i'r ddeddfwriaeth hon ddod i rym yn wynebu'r costau ymgyfarwyddo, hyfforddi a thrwyddedu cychwynnol a nodir uchod. Er mai costau untro fydd y rhain yn hytrach na chostau rheolaidd, cyfeirir atynt yma ar y sail y byddant yn cael eu hysgwyddo gan ddarparwyr newydd yn y dyfodol fel rhan o'u costau sefydlu ehangach.
- 8.59 Yn gyffredinol disgwylir i drwyddedau fod yn ddilys am flwyddyn. Ar gyfer darparwyr sy'n dymuno cadw eu trwydded y tu hwnt i hynny, bydd costau rheolaidd yn codi mewn perthynas â'r canlynol:
- **Adolygu neu adnewyddu trwydded** – Rydym yn disgwyl y bydd proses syml ar-lein, gyda'r trwyddedai'n gorfod cadarnhau neu ddiweddarau gwybodaeth berthnasol sy'n cael ei chadw ar y system drwyddedu mewn perthynas â'i hun a'r llety, ac i dalu'r ffi ynghlwm â hynny. Bydd hyn yn cymryd llai o amser na'r cais cychwynnol, felly rydym yn amcangyfrif mai'r gost gyffredinol i drwyddedai nodweddiadol sydd â dau safle hunanddarpar, gan gynnwys costau cyfle, fydd £154 y flwyddyn, yn seiliedig ar ffi o £75 fesul safle a 15 munud o gost cyfle ar gyfartaledd yn flynyddol o ran yr amser a gymerir i adolygu a/neu ddiweddarau manylion trwyddedai neu lety yn ôl yr angen a chwblhau'r cais adnewyddu ar-lein bob blwyddyn.
  - **Sicrhau bod gwybodaeth drwyddedu yn gyfredol** – Bydd angen i ddeiliaid trwyddedau sicrhau bod yr wybodaeth sydd gan yr awdurdod trwyddedu mewn perthynas â'u llety yn cael ei chadw'n gyfredol. Er enghraifft, bod yr awdurdod yn cael dogfennau yswiriant cyfredol, neu dystysgrifau diogelwch wrth

i'r rhain gael eu hadnewyddu. Rydym yn amcangyfrif y bydd darparwr llety ymwelwyr nodweddiadol sydd â dau safle yn cymryd cyfanswm cyfunol o tua 30 munud y flwyddyn i lwytho copïau o'r dogfennau hyn i fyny drwy'r porth trwyddedu ar-lein, gan arwain at gost cyfle flynyddol o £8.

- **Hyfforddiant gloywi** – Rhaid i ddarparwyr fodloni gofyniad hyfforddi. Ar gyfer yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn, rydym wedi tybio y bydd yn ofynnol iddynt gwblhau hyfforddiant 'gloywi' unwaith bob pum mlynedd. Bydd yr hyfforddiant yn atgoffa trwyddedeion o bwrpas a gofynion y cynllun, yn ogystal â darparu gwybodaeth am unrhyw newid deddfwriaethol neu weithredol diweddar sy'n berthnasol i'r cynllun (er enghraifft, newidiadau i ofynion cyfreithiol neu arferion gorau). Rydym yn disgwyl i'r hyfforddiant gloywi fod yn fyrrach ac y bydd y ffi yn is nag ar gyfer yr hyfforddiant cychwynnol. At ddibenion yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn rydym yn amcangyfrif y bydd y gost i drwyddedeion ar gyfartaledd dros gyfnod o bum mlynedd ychydig o dan £10 y flwyddyn, ar sail rhagdybiaeth y bydd y ffi yn £15 ac y bydd y costau cyfle ar gyfer cwblhau'r hyfforddiant (disgwylir y bydd hwnnw'n para tua dwy awr) oddeutu £33.
- **Yswiriant Atebolrwydd Cyhoeddus** – Ymysg yr amodau trwyddedu a gyflwynir gan y Bil hwn fydd gofyniad ar ddarparwyr i ddangos eu bod yn cydymffurfio â'r rhwymedigaethau statudol *presennol* mewn perthynas â diogelwch nwy, trydan a tân. Bydd y Bil hefyd yn cynnwys gofyniad *ychwanegol* bod yswiriant atebolrwydd cyhoeddus mewn grym ar gyfer llety trwyddedig. Fel y trafodwyd uchod, rydym yn disgwyl y bydd yswiriant addas mewn grym yn barod mewn llawer o achosion, o ystyried bod nifer o'r llwyfannau rhestru mwyaf poblogaidd, gan gynnwys Booking.com ac Airbnb, yn cynnwys yswiriant atebolrwydd yn eu costau aelodaeth. Fodd bynnag, pan na fydd gan ddarparwyr bolisiau yswiriant priodol, bydd hyn yn ofyniad ychwanegol. Rydym wedi tybio y bydd gan 75% o ddarparwyr yswiriant eisoes, ac ar gyfer y gweddi, y gost gyfartalog ar gyfer dau safle fydd £500 y flwyddyn.

- 8.60 Gan hynny, disgwylir i gyfanswm y costau blynyddol a amcangyfrifir i ddarparwr nodweddiadol gyda dau safle fod oddeutu £172 gan godi i £672 ar gyfer y rhai heb yswiriant (yn seiliedig ar gost blynyddol ychwanegol o £500 ar gyfer yswiriant atebolrwydd cyhoeddus).

Amcangyfrif o'r gost gyffredinol i'r sector

- 8.61 Mae'r amcangyfrifon isel, uchel a gorau o'r costau rheolaidd i'r sector llety ymwelwyr hunanddarpar yng Nghymru o ofynion y cynllun hwn wedi eu nodi yn y paragraffau a ganlyn.

- 8.62 Mae'r tri amcangyfrif yn tybio y bydd cyfanswm nifer y trwyddedeion ac eiddo yn aros yn gyson. Credwn fod tybiaeth 'cyflwr sefydlog' yn rhesymol at ddibenion yr adran hon o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol am y rhesymau a ganlyn:
- Mae'r farchnad lletyau tymor byr yn amrywio yn ei hanfod o ran natur, gydag eiddo'n dod ar y farchnad ac yn disgyn yn aml drwy gydol y flwyddyn;
  - Ni fydd pob darparwr yn dymuno adnewyddu ei drwydded;
  - Er bod y sector wedi tyfu'n gyflym dros y blynyddoedd diwethaf, mae'n ymddangos bod rhywfaint o dystiolaeth yn awgrymu bod y farchnad eisoes yn cyrraedd pwynt dirlawnder mewn rhai ardaloedd; ac
  - Nid yw'n bosibl rhagweld yn bendant sut gallai gofynion y Bil hwn, a deddfwriaeth a pholisïau cysylltiedig Llywodraeth Cymru, yn ogystal â ffactorau allanol y tu hwnt i reolaeth Llywodraeth Cymru, effeithio ar faint neu lwybr y sector yn y dyfodol.
- 8.63 Ar sail costau blynyddol cyfartalog o £172 fesul trwyddedai, ynghyd â chyfran sydd angen yswiriant. ein **hamcangyfrif isel** o'r gost gyffredinol i'r sector, sy'n tybio bod cyfanswm o 12,000 o safleoedd llety ymwelwyr yn parhau i gael eu trwyddedu gan 6,000 o ddarparwyr, yw **£1.78 miliwn** y flwyddyn.
- 8.64 Mae ein **hamcangyfrif uchel**, sy'n tybio bod cyfanswm o 37,000 o safleoedd yn parhau i gael eu trwyddedu gan 18,500 o ddarparwyr, yn rhoi cyfanswm cost o **£5.49 miliwn** y flwyddyn i'r sector.
- 8.65 Mae ein **hamcangyfrif gorau**, sy'n tybio bod 30,000 o safleoedd yn parhau i gael eu trwyddedu drwy gydol pum mlynedd gyntaf y cynllun gan 15,000 o ddarparwyr, yn rhoi cyfanswm cost o **£4.45 miliwn** y flwyddyn i'r sector.
- 8.66 Mae'r holl amcangyfrifon hyn yn tybio na fydd gan 25% o ddarparwyr yswiriant priodol yn barod ac mai £500 fydd cost gyfartalog yswiriant y flwyddyn i'r darparwyr hynny. Fel yr eglurwyd uchod, mae hyn yn elfen sylweddol o'r costau i ddarparwyr (dros 40%), ond bydd yn diogelu ymwelwyr ac yn gwella hyder ymwelwyr, yn ogystal â chefnogi darparwyr os ydynt yn wynebu hawliad.
- 8.67 Er y dylid bod yn ofalus wrth ystyried yr holl amcangyfrifon hyn, am y rhesymau a nodir uchod, rydym yn disgwyl bod yr amcangyfrif gorau yn rhoi brasamcan rhesymol o'r costau blynyddol tebygol i'r sector o fewn yr amrediad hwn.
- 8.68 Bwriedir i'r cynllun fod yn weithredol yn 2028-29, gyda'r hyfforddiant a'r system ar gael i ddarparwyr erbyn hydref 2028, a'r cynllun ar waith

yn llawn erbyn gwanwyn 2029. Gan hynny, tybir y bydd y costau blynyddol rheolaidd hyn i ddarparwyr yn digwydd o'r adeg adnewyddu yn 2030-31.

- 8.69 Dangosir bod y costau rheolaidd hyn (a'r costau trosiannol uchod) yn cael eu hysgwyddo gan ddarparwyr llety at ddibenion yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn. Mewn gwirionedd, gall darparwyr llety ddewis naill ai amsugno'r gost ychwanegol neu geisio trosglwyddo o leiaf rhan o'r gost ychwanegol i'w cwsmeriaid ar ffurf ffioedd llety uwch. Bydd y graddau y bydd busnesau yn gallu trosglwyddo'r costau yn dibynnu ar sensitifrwydd prisiau cwsmeriaid a chystadleuaeth yn y sector lleol. Ar hyn o bryd, mae baich y gost yn y pen draw yn ansicr ond bydd cost economaidd.

Cydymffurfio ag amodau trwyddedu sy'n gysylltiedig â safleoedd

- 8.70 Dylai unrhyw weithredwr sy'n darparu llety hunanddarpar ar hyn o bryd fod yn cydymffurfio â'r amodau trwyddedu sy'n ymwneud â diogelwch nwy a thrydan, larymau mwg a charbon monocsid, ynghyd ag asesiad risg diogelwch tân, yn barod - gan fod y rhain yn adlewyrchu'r gofynion statudol presennol. Gan hynny, i'r nifer fawr o weithredwyr cyfrifol sydd eisoes yn cydymffurfio â'r gofynion hyn, yr unig gostau ychwanegol y bydd y cynllun trwyddedu yn eu gosod yw'r ffioedd a'r amser ar gyfer gwneud cais am drwydded neu adnewyddu a hyfforddi, ac mewn rhai achosion yswiriant atebolrwydd cyhoeddus - fel y nodir uchod.
- 8.71 Fodd bynnag, rydym yn cydnabod na fydd rhai darparwyr yn cydymffurfio ar hyn o bryd, ac y bydd gweithredwyr sy'n ymuno â'r sector yn y dyfodol, ar ôl i ddarpariaethau'r Bil hwn ddod i rym, yn wynebu costau o ran sicrhau bod safleoedd yn cydymffurfio â'r holl amodau trwydded perthnasol. Bydd treuliau a wynebir gan weithredwyr yn amrywio yn ôl amrywiaeth o ffactorau gan gynnwys maint, nodweddion a chyflwr presennol pob safle, ac yn hollbwysig hefyd i ba raddau mae'r gofynion eisoes yn cael eu bodloni. Ar hyn o bryd nid oes data ar gael ar nodweddion safleoedd na lefelau cydymffurfio â'r rhwymedigaethau statudol presennol. Gan hynny, mae'r amcangyfrifon a ganlyn wedi cael eu cynnwys fel enghreifftiau yn unig o'r hyn y gallai darparwr ddisgwyl ei dalu'n rhesymol mewn perthynas â phob un o'r gofynion trwyddedu, ynghyd â chostau cyfle cysylltiedig lle bo hynny'n berthnasol:

Adroddiad cynnal a chadw nwy – Bydd darparwr yn gyfrifol am sicrhau bod cofnod o wiriad diogelwch nwy ddilys ar waith ar gyfer unrhyw lety hunan-ddarpar trwyddedig. Mae cost gyfartalog archwiliad cynnal a chadw nwy yn y Deyrnas Unedig yn amrywio rhwng £60 a £90 ar gyfer safle sydd ag un boeler ac un hob nwy neu le tân. Fel arfer, codir £10 yr un am gyfarpar nwy ychwanegol.

Adroddiad ar archwiliad trydanol- Bydd cost archwiliad diogelwch trydanol yn amrywio yn ôl nifer o ffactorau gan gynnwys maint y llety a chymhlethdod y gosodiadau trydanol sy'n bresennol, yn ogystal â'r cyfraddau fesul awr a godir gan drydanwyr lleol. Gan ystyried y newidynnau hyn, rydym yn amcangyfrif y bydd archwiliad trydanol yn costio tua £100 - £250 ar gyfartaledd.

Larymau mwg - Mae darparwyr yn gyfrifol am sicrhau bod larwm mwg wedi ei osod mewn unrhyw lety hunanddarpar trwyddedig – sy'n gweithio o'r prif gyflenwad os oes gan y safle gyflenwad trydan o'r prif gyflenwad. Os oes mwy nag un llawr yn yr adeilad, rhaid gosod larwm ar bob llawr a chysylltu pob larwm. Cost gyfartalog gosod system larwm wifrog yw £200, er y bydd y costau'n amrywio yn ôl maint, lleoliad a nodweddion y llety.

Larymau carbon monocsid – Mae darparwyr yn gyfrifol am sicrhau bod synhwyrdd carbon monocsid gweithredol yn bresennol mewn unrhyw ystafell lle mae offer nwy, olew neu danwydd solet. Y gost gyfartalog ar gyfer gosod larwm carbon monocsid batri yn broffesiynol yw £90, a £175 ar gyfer larwm wedi ei wifro, er y bydd costau'n amrywio yn ôl maint, lleoliad a nodweddion y llety. Gall y costau gwirioneddol fod yn llawer is i rai darparwyr (darperir larymau carbon monocsid batri yn rhad ac am ddim gan rai llwyfannau archebu, ac maent yn gymharol rad i'w prynu a'u ffitio fel arall).

Asesiad diogelwch tân – Mae darparwyr yn gyfrifol am sicrhau bod asesiad risg diogelwch tân yn cael ei gynnal a'i gofnodi yn unol â'r [Canllawiau i wneud eich llety gwesteion yn ddiogel rhag tân](#) gan Lywodraeth Cymru. Yn yr un modd â'r gofynion trwyddedu eraill a restrir uchod, bydd y costau gwirioneddol a wynebwr gan ddarparwyr unigol yn amrywio yn dibynnu ar ffactorau fel maint a nodweddion y llety. Fodd bynnag, rydym yn amcangyfrif, ar sail adborth gan ddarparwyr sydd wedi cwblhau asesiadau, y bydd y broses yn cymryd uchafswm o awr i'w chwblhau yn achos unigolyn sy'n cynnal asesiad am y tro cyntaf, ac yn seiliedig ar dŷ neu fflat 2-3 ystafell wely, sy'n cyfateb i £16 o gost cyfle ar gyfartaledd.

8.72 At ei gilydd, i ddarparwr newydd sy'n dod i mewn i'r sector gydag un safle, mae costau cydymffurfio â'r gofynion presennol yn cyfateb i £556:

- Costau archwilio nwy £75;
- Costau archwilio trydanol £175;
- Costau gosod larwm mwg £200;
- Costau gosod larwm carbon monocsid £90; a
- Chost cyfle asesu risg diogelwch tân o £16.

8.73 Mae'r adran hon yn dangos costau sicrhau bod safle yn cydymffurfio. Mae'r costau hyn wedi eu cynnwys yma at ddibenion tryloywder ond nid ydynt wedi eu cynnwys yng nghostau cyffredinol y Bil oherwydd

eu bod yn cynrychioli costau a fydd yn cael eu hysgwyddo gan weithredwyr er mwyn cydymffurfio â rhwymedigaethau statudol presennol. Nid ydynt yn gostau ychwanegol sy'n deillio o'r Bil hwn.

Costau posibl i Awdurdodau Lleol a Chyrff Rheoleiddio

- 8.74 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio adennill costau gorfodi gan ddarparwyr llety ymwelwyr nad ydynt yn cydymffurfio, gan gynnwys drwy refeniw o Hysbysiadau Cosb Benodedig. Lle nad yw hyn yn ddigonol, gall Llywodraeth Cymru ddarparu arian ychwanegol ar gyfer gorfodi. Bydd y cyllid cyffredinol hwn ar gael i ad-dalu gwasanaethau tai/iechyd yr amgylchedd awdurdodau lleol ar sail adfer costau am weithgareddau a gynhelir ganddynt mewn perthynas â llety ymwelwyr y mae amheuaeth neu gadarnhad nad ydynt yn cydymffurfio â gofynion trwyddedu.

Crynodeb o gyfanswm y costau cyffredinol

8.75 Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi'r amcangyfrifon cost a nodir yn adrannau blaenorol yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn ac yn darparu cyfanswm cost y Bil. Mae hyn yn cynnwys yr holl gostau trosiannol a rheolaidd i Lywodraeth Cymru a chostau trosiannol a rheolaidd i'r sector llety i ymwelwyr yng Nghymru. Nid yw'n cynnwys y costau y gall rhai darparwyr llety eu hwynebu wrth gydymffurfio â'r gofynion statudol presennol. Barn Llywodraeth Cymru yw na ddylid ystyried unrhyw dreuliau a dynnir gan weithredwyr nad ydynt yn cydymffurfio â'r rhwymedigaethau statudol presennol ar hyn o bryd fel costau ychwanegol. Nid yw'n cynnwys y costau (a'r refeniw i'r awdurdod trwyddedu) o hysbysiadau cosb benodedig neu erlyniadau.

Tabl 6: cyfanswm y costau amcangyfrifedig cyffredinol

	2026-2027	2027 - 2028	2028- 2029	2029- 2030	2030- 2031	2031- 2032	2032- 2033	2033- 2034	2034- 2035	2035- 2036	Cyfanswm £m
Awdurdod trwyddedu											
Costau trosiannol	2.26	2.37	2.10	-	-	-	-	-	-	-	6.73
Costau gweithredol		-	-	1.88	1.88	1.88	1.88	1.88	1.88	1.88	13.18
Cyllidwyd drwy ffioedd trwydded	-	-	-	-1.88	-1.88	-1.88	-1.88	-1.88	-1.88	-1.88	-13.18
Costau Net yr Awdurdod Trwyddedu	2.26	2.37	2.10	-	-	-	-	-	-	-	6.73
Llywodraeth Cymru											
Costau cyfle	1.08	1.16	0.19	-	-	-	-	-	-	-	2.43
Gorfodi - Atodol				0.10	0.10	0.10					0.30
Cyfanswm costau Llywodraeth Cymru	1.08	1.16	0.19	0.10	0.10	0.10	-	-	-	-	2.73
Darparwyr llety ymwelwyr											
Costau trosiannol	-	-	-	5.66	-	-	-	-	-	-	5.66
Costau rheolaidd	-	-	-	-	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	26.71
Cyfanswm costau i ddarparwyr llety ymwelwyr	-	-	-	5.66	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	32.37

Cyfanswm y costau amcangyfrifedig cyffredinol	3.34	3.53	2.29	5.76	4.55	4.55	4.45	4.45	4.45	4.45	41.84

Casgliad

- 8.76 Diben y Bil hwn yw cefnogi twristiaeth yng Nghymru. Mae'n gwneud hynny drwy roi sicrwydd i ymwelwyr bod y llety yn bodloni'r safonau y byddent yn eu disgwyl; a hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy drwy ddarparu cyfundrefn reoleiddiol glir o safonau cyson ar gyfer llety ymwelwyr.
- 8.77 Bydd y Bil yn sicrhau nad yw'r gweithredwyr hynny sy'n darparu llety sydd eisoes yn bodloni'r gofynion statudol gofynnol yn parhau i gael eu rhoi dan anfantais fasnachol gan gystadleuwyr sydd, boed yn anfwriadol neu'n fwriadol, yn gweithredu heb ystyried y gofynion hyn, ac sydd - o ganlyniad i orbenion is - yn gallu tanbrisio darparwyr sydd eisoes yn bodloni'r holl ofynion angenrheidiol. Bydd hyn yn arwain at farchnad llety ymwelwyr sy'n gweithredu'n well, lle gall ymwelwyr fod yn hyderus ynddo. Credwn bod y rhan fwyaf o ddarparwyr yn rhai cyfrifol ac yn dymuno gweithredu mewn marchnad deg a reoleiddir yn briodol a bod y ffi drwydded gymharol gymedrol a ragwelir yn rhesymol i gyflawni hynny.
- 8.78 Mae'r cynllun trwyddedu yn gosod gofynion sy'n debyg i'r sector rhentu preifat i gyflawni'r amcanion hyn. Mantais eilaidd hyn yw na ddylid gweld y sector llety ymwelwyr tymor byr fel dewis arall sy'n cael ei reoleiddio'n llai trylwyr yn hytrach na gosod eiddo yn y sector rhentu tymor hir. Bydd perchnogion eiddo yn ystyried rhwymedigaethau'r cynllun mewn penderfyniadau yn y dyfodol ynghylch eu heiddo, a'n disgwyliad yw na fydd eu penderfyniadau wedyn yn cael eu llywio gan y gofynion trwyddedu priodol ond gan ffactorau eraill. Bydd hyn yn helpu i gefnogi twristiaeth gynaliadwy trwy gydbwyso ei fanteision â'r effeithiau ar anghenion tai cymunedau lleol.

9. Asesiad Fforddiadwyedd

- 9.1 Er bod yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn ystyried yr ystod lawn o gostau a manteision ar gyfer y Bil, mae'r asesiad fforddiadwyedd hwn yn asesiad ariannol yn unig. Yn sgil hynny, dim ond costau arian parod a manteision sy'n rhyddhau arian parod sy'n cael eu cynnwys. Mae costau cyfle hefyd wedi eu dileu.
- 9.2 Mae'r asesiad fforddiadwyedd yn ystyried yr un cyfnod o amser ag a ystyriwyd gan yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, sef 2026-27 i 2035-36, ac mae wedi'i gynnal gan Lywodraeth Cymru er mwyn nodi a yw'r Bil yn fforddiadwy i'r sefydliad.
- 9.3 Mae'r costau arian parod yn yr asesiad hwn wedi'u haddasu i adlewyrchu chwyddiant disgwylledig yn ystod y cyfnod arfarnu. Gwnaed yr asesiad hwn yn seiliedig ar amcanestyniadau'r datchwyddwr Cynnyrch Domestig Gros sydd wedi'u cynnwys yn Rhagolygon Economaidd a Chyllidol y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2025³⁴. Roedd amcanestyniadau'r OBR yn ymestyn i 2029-30 yn unig. Gan fod y rhagolygon yn sefydlogi ar tua 1.9% tuag at ddiwedd cyfnod rhagolwg y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol, rhagdybiwyd y bydd y gyfradd hon yn parhau am weddill ein cyfnod arfarnu. Er bod chwyddiant bellach yn gymharol sefydlog, mae rhywfaint o ansicrwydd o hyd ynghylch ei lwybr yn y dyfodol. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i fonitro effaith chwyddiant ar gostau ariannol y Bil.
- 9.4 Bydd costau yn gysylltiedig â datblygu a gweinyddu'r cynllun trwyddedu. Caiff costau datblygu neu 'sefydlu' eu hariannu drwy'r prosesau cyllidebol blyneddol arferol yn Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys datblygu ac adeiladu gwasanaethau digidol, darparu adnoddau ar gyfer timau newydd, a datblygu cynhyrchion newydd fel hyfforddiant a chanllawiau. Mae ein hamcangyfrif gorau o'r costau disgwylledig hyn, fel y nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, wedi'i grynhoi yn y tabl isod.

---

³⁴[CP 1289 – Y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol – Rhagolygon economaidd a chyllidol – Mawrth 2025](#)

Tabl 7: Costau arian parod i Lywodraeth Cymru

Costau Trosiannol £m	2026-27	2027-28	2028-29	Cyfanswm
CYFALAF				
Datblygu Seilwaith	1.78	1.81	0.35	3.93
REFENIW				
Costau sy'n gysylltiedig â TG	0.39	0.39	0.42	1.19
Datblygu hyfforddiant i ddarparwyr	-	0.08	-	0.08
Ymgyrchoedd a Chyfathrebu	0.10	0.10	0.20	0.40
Costau staff Awdurdod Trwyddedu	-	-	1.13	1.13
Cyfanswm y Costau Refeniw	0.49	0.57	1.75	2.80

- 9.5 Fel y nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, ein bwriad yw unwaith y bydd y cynllun trwyddedu wedi'i sefydlu, bydd costau gweithredol parhaus yn cael eu talu gan ffioedd trwyddedau a osodir ar sail adennill costau. O ganlyniad, ni fydd unrhyw gost net barhaus i gyllidebau Llywodraeth Cymru ar y pwynt hwn. Disgwylir i'r costau cylchol hyn fod oddeutu £2m y flwyddyn, ond bydd yr amcangyfrif hwn yn cael ei fireinio cyn i'r cynllun ddod i rym.
- 9.6 Mae risg y bydd costau annisgwyl yn codi yn ystod blwyddyn a/neu newidiadau o ran nifer y darparwyr llety sy'n golygu nad yw ffioedd trwyddedau yn cwmpasu costau gweithredol trwyddedu yn llawn. Yn yr un modd, mae risg efallai na fydd unrhyw gostau a gafodd eu hadennill ar gyfer camau gorfodi ar gael o fewn yr un flwyddyn ariannol ag y digwyddodd y cam gweithredu. Os bydd y senarios hyn yn codi, mae'n bosibl y bydd angen i Lywodraeth Cymru dalu'r costau gweinyddol sy'n weddill. Fel rhagdybiaeth ddangosol, mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi caniatáu £100k y flwyddyn ar gyfer tair blynedd gyntaf trwyddedu (2028-29 i 2030-31) tuag at gostau gorfodi.
- 9.7 Bydd angen ystyried y costau a'r risgiau hyn yn ystod prosesau cyllidebol yn y dyfodol, yn enwedig y costau sefydlu trosiannol. Fodd bynnag, disgwylir iddynt fod yn fforddiadwy yng nghyd-destun cyllideb gyffredinol Llywodraeth Cymru.

10. Asesiadau o'r Effaith

- 10.1. Cafodd asesiadau penodol eu cynnal o effeithiau'r Bil cyfan pan gafodd polisi ei ddatblygu sy'n ymdrin â'r Bil cyfan. Rhoddir crynodeb o'r effeithiau isod, a chaiff yr asesiadau effaith penodol eu cyhoeddi fel y bo'n briodol. Cynhaliwyd asesiadau penodol er mwyn deall effeithiau'r Bil ar y meysydd canlynol:
- Hawliau Plant;
  - Cydraddoldeb;
  - Diogelu Data;
  - Prawfesur Gwledig;
  - Y Gymraeg;
  - Bioamrywiaeth;
  - Y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol;
  - Iechyd; a
  - Y System Gyfiawnder
- 10.2. Cynhaliwyd asesiad hidlo'r gystadleuaeth hefyd. Er y barnwyd nad oedd angen asesiad pellach, ceir crynodeb o'r asesiad hidlo yn y bennod hon.

Hawliau Plant

- 10.3. Mae'r Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant yn ystyried effaith y Bil ar blant a phobl ifanc yn unol â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (UNCRC).
- 10.4. Dyma'r prif bwyntiau sy'n dod i'r amlwg o'r asesiad hwnnw.
- **Effaith ar blant fel darparwyr llety ymwelwyr:** Er nad yw plant (o dan 18 oed) yn cael bod yn berchenogion cyfreithiol ar dir yng Nghymru a Lloegr, maent yn gallu ymrwymo i gontractau penodol neu fod yn gyfarwyddwr cwmni (o 16 oed ymlaen), sy'n golygu ei bod hi'n dechnegol bosibl i blentyn fod yn ddarparwr llety ymwelwyr. Ond mae'n debygol y bydd hyn yn beth prin iawn, ac o ganlyniad credir mai bach iawn fydd ei effaith ar blant.
  - **Effaith ar blant sy'n byw gyda darparwyr llety ymwelwyr:** Mae amodau'r drwydded yn cynnwys gofynion gorfodol ar gyfer eiddo, gan gynnwys materion diogelwch. Bydd hyn yn golygu y bydd safonau'r eiddo yn cael eu cynnal neu eu gwella, ac yn ei dro mae hyn yn golygu y dylai fod yn addas i'r plentyn fyw ynddo, pan fo'r llety ymwelwyr hefyd yn gartref iddo.

- **Effaith ar blant fel gwesteion:** Mae teuluoedd a phobl ifanc sy'n aros mewn llety trwyddedig yn cael y tawelwch meddwl y gall safonau ei roi, ond gallai'r costau gynyddu o ryw ychydig os caiff y ffioedd eu trosglwyddo i ddefnyddwyr. Mae'r rhain yn debygol o fod yn fach iawn o'u rhannu rhwng yr holl westeion.

- 10.5. I grynhoi, felly, ystyrir bod effaith y Bil yn fach ond yn gadarnhaol yn bennaf.
- 10.6. Byddwn yn parhau i gloriannu effaith y Bil ar blant wrth roi'r Bil ar waith ac wedi hynny, a'i newid os gwelir effeithiau negyddol anghymesur.

Cydraddoldeb

- 10.7. Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod Dyletswydd Cydraddoldeb Gyffredinol ar Weinidogion Cymru i roi 'sylw dyladwy' i amrywiaeth o ofynion sy'n ymwneud â dileu neu leihau anfanteision i bobl sydd â nodweddion gwarchodedig neu sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig a dileu rhwystrau i gymryd rhan.
- 10.8. Mae'r Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn nodi ein barn na fydd y Bil yn cael effeithiau gwahaniaethol cryf ar nodweddion gwarchodedig pobl fel y'u disgrifir yn Neddf Cydraddoldeb 2010.
- 10.9. Roeddem o'r farn y byddai angen wrth roi'r cynllun trwyddedu ar waith, ystyried hygyrchedd gwasanaethau digidol i bobl hŷn a/neu anabl, ac y gallai fod angen cymorth ychwanegol mewn rhai achosion.
- 10.10. Fe wnaethom hefyd ystyried y gweithlu twristiaeth, lle gorgynrychiolir pobl ifanc, menywod a phobl o gefndiroedd ethnig lleiafrifol. Bwriad y cynllun trwyddedu yw cefnogi twristiaeth yng Nghymru, felly dylai'r effaith gyffredinol ar y grwpiau hyn fod yn gadarnhaol. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd y grwpiau hyn yn teimlo effeithiau anghymesur os bydd rhai darparwyr achlysurol llety i ymwelwyr yn dewis gadael y sector yn hytrach nag ymgysylltu â'r cynllun.
- 10.11. Mae darpariaethau'r Bil wedi'u hasesu'n ofalus, ac rydym yn fodlon eu bod yn gydnaws â'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. Mae hyn wedi cynnwys ystyried Erthygl 1 Protocol 1 (diogelu eiddo), Erthygl 6 (hawl i dreial teg) ac Erthygl 8 (hawl i barch am fywyd preifat a theuluol).

Diogelu Data

- 10.12. Cafodd Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data ei gynnal gan fod y Bil yn gofyn am gasglu data newydd a phrosesu data personol a data categori arbennig. Hynny yn benodol, wrth brosesu ceisiadau am drwydded, cofnodi trwyddedau a sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'r cyhoedd am drwyddedau gafodd eu rhoi neu eu dirymu a/neu eu hesemptiadau
- 10.13. Bydd prosesau gweithredol ar gyfer trwyddedu, a chyhoeddi'r cyfeiriadur o lety ymwelwyr yn cael eu sgrinio eto am yr effeithiau ar ddiogelu data.
- 10.14. Bydd y rhan fwyaf o'r data personol a brosesir at ddibenion trwyddedu wedi cael eu casglu gan y WRA at ddiben y gofrestr a grëwyd yn Neddf VARL. Fodd bynnag, pan fydd angen i ddarparwyr llety ymwelwyr roi gwybodaeth ychwanegol yn benodol at ddiben trwyddedu, megis i gefnogi cais am drwydded neu i ddangos eu bod yn cydymffurfio ag amodau'r drwydded, bydd yr asesiad diogelu data gweithredol yn ystyried prosesau ar gyfer rheoli a diogelu'r data hwn.
- 10.15. Mae'r Bil hefyd yn caniatáu rhannu gwybodaeth gan ac â rheoleiddwyr eraill, gan gynnwys WRA, awdurdodau lleol ac awdurdodau tân ac achub, i helpu i roi'r cynllun trwyddedu ar waith yn effeithlon a chydlynu rheoliadau. Rhaid ystyried ymhellach y mesurau diogelu data wrth rannu a phrosesu gwybodaeth o'r fath wrth i brosesau gweithredol gael eu datblygu.

Prawfesur Gwledig

- 10.16. Mae twristiaeth yn bwysig i economi cefn gwlad Cymru. Mae twristiaeth yn effeithio ar gymunedau gwledig yn economaidd, yn gymdeithasol ac yn amgylcheddol, gan gael effeithiau cadarnhaol fel creu swyddi a chynhyrchu incwm, ac effeithiau negyddol fel costau byw uwch a difrod amgylcheddol. Mewn rhai cymunedau, mae'n debygol bod y sector yn cael effaith uniongyrchol ar argaeledd tai i bobl leol, gydag eiddo yn cael ei dynnu o'r farchnad breswyl i fod yn llety i ymwelwyr.
- 10.17. Mae cyflogaeth mewn twristiaeth yn amrywio o ranbarth i ranbarth. Yn y Canolbarth y ceir y gyfran uchaf. Mae busnesau gwledig yn wynebu heriau fel effeithiau anghymesur chwyddiant, costau ynni a thrafnidiaeth uwch ac anawsterau recriwtio. Mae busnesau twristiaeth wledig yn aml yn cael eu rhedeg gan deuluoedd ac yn gysylltiedig ag amaethyddiaeth leol, gan ddarparu ffynhonnell incwm ychwanegol i rai teuluoedd.
- 10.18. Nod y Bil yw cefnogi twristiaeth yng Nghymru, a dod â budd i gymunedau sy'n dibynnu'n economaidd ar y sector, tra'n cysoni'r rheoliadau ar lety ymwelwyr yn well â rheoliadau'r sector rhentu preifat. Bydd hyn yn helpu i leihau'r risg y bydd rhai perchnogion yn ei gweld hi'n

haws gosod eu heiddo dros gyfnod byr yn hytrach na'i rentu i denant tymor hir.

10.19. Nodwedd o'r sector twristiaeth yw y ceir ynddo lawer o fusnesau bach neu ficro-fusnesau. Gallai baich gweinyddol trwyddedu fod yn fwy i'r busnesau hyn, yn enwedig y rhai sydd heb lawer o gysylltiad digidol. Ein bwriad yw i'r cynllun trwyddedu fod mor syml ag y gallwn ei wneud i ddarparwyr llety, tra'n ddigon cadarn i gyflawni ei amcanion, felly nid ydym yn disgwyl i'r effaith hon fod yn fawr. Fodd bynnag, byddwn yn parhau i fonitro hyn wrth i'r cynllun gael ei weithredu, rhag ofn y bydd problemau yn codi.

Y Gymraeg

10.20. Roedd ein Hasesiad o'r Effaith ar y Gymraeg yn ystyried effeithiau'r Bil ar yr iaith a'r diwylliant Cymraeg. Ar y cyfan, mae'r polisi yn annhebygol o effeithio'n uniongyrchol ar wasanaethau Cymraeg ond mae'n cynnig cyfleoedd i hyrwyddo'r Gymraeg drwy hyfforddiant dwyieithog ar gyfer darparwyr llety a thrwy gynnal gwasanaethau dwyieithog.

10.21. Un o'n blaenoriaethau i'r economi ymwelwyr yw tynnu sylw at natur unigryw ein diwylliant a'r Gymraeg. Rydym am i ymwelwyr deimlo hyn, ac i ddiwylliant Cymru a'r iaith gyfoethogi eu profiadau. Mae potensial i'r cynllun trwyddedu a'r canllawiau a'r hyfforddiant cysylltiedig hyrwyddo'r iaith a'r diwylliant Cymraeg mewn llety ymwelwyr, gyda'r nod o gyfoethogi profiadau ymwelwyr a chefnogi cymunedau lleol.

10.22. Mae cysylltiad agos rhwng twristiaeth, diwylliant ac iaith. Mewn llawer o gymunedau Cymraeg, mae'r sector twristiaeth yn darparu'r llety, y cyfleusterau a'r seilwaith i bobl, yn enwedig pobl ifanc, allu gweithio a meithrin sgiliau gwerthfawr yn eu cymunedau lleol.

10.23. Yng nghadarnleoedd y Gymraeg, mae cyfran sylweddol o weithwyr llety a gwasanaethau bwyd yn siarad Cymraeg, gyda'r ganran yn uwch yn y Gogledd a'r Canolbarth. Mae busnesau twristiaeth yn dweud eu bod yn defnyddio'r Gymraeg yn rheolaidd, yn enwedig yn y Gogledd. Byddwn yn datblygu systemau a deunydd yn y ddwy iaith a gweithio gyda defnyddwyr i sicrhau bod y gwasanaethau yn addas i'r diben.

10.24. Er nad yw'r cynllun trwyddedu yn mynd i'r afael yn uniongyrchol â'r cyflenwad tai na'u fforddiadwyedd, gall helpu i leihau'r risg fel y gall rhai perchnogion ei gweld hi'n haws gosod eu heiddo dros gyfnod byr yn hytrach na'i rentu i denant tymor hir. Yn ei dro, gall hyn helpu i reoli twf llety gwyliau, a all fygwth y Gymraeg trwy wneud tai'n rhy ddud i drigolion lleol.

Bioamrywiaeth

- 10.25. Mae'r Bil wedi'i asesu am ei effeithiau posibl ar yr amgylchedd a bioamrywiaeth yng nghyd-destun polisiâu twristiaeth gynaliadwy ac adnoddau naturiol yng Nghymru. Nid yw'r Bil ei hun yn effeithio'n uniongyrchol ar yr amgylchedd nac ar fioamrywiaeth, ond gallai ddylanwadu'n anuniongyrchol ar y galw am dwristiaeth ac arferion busnes cynaliadwy, a allai gael effeithiau amgylcheddol eilaidd.

Y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol

- 10.26. Mae'r asesiad o effaith y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol yn gwerthuso effeithiau disgwyledig y Bil ar anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol a chymunedau difreintiedig. Mae'n edrych ar dueddiadau demograffig, economaidd a digidol i ddeall sut y gallai polisi o'r fath ddylanwadu ar dwristiaeth, cyflogaeth a chymunedau lleol.
- 10.27. Mae bylchau sylweddol yn nata twristiaeth Cymru, yn enwedig o ran gwybodaeth am sefyllfa economaidd-gymdeithasol gweithwyr a pherchnogion, sy'n cyfyngu ar ein gallu i ddadansoddi effeithiau'n fanwl. Fodd bynnag, ceir rhai cymunedau, yn enwedig yng nghefn gwlad ac ar yr arfordir, sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol ac yn arbennig o ddibynnol yn economaidd ar dwristiaeth.
- 10.28. Mae'r sector twristiaeth yn cynnwys cyflog canolrifol is o'i gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol. Mae cyfran sylweddol o'r gweithlu, er enghraifft, gweithwyr iau, pobl ag anableddau, a menywod yn enwedig yn ennill cyflog isel ac mewn swyddi ansicr sydd yn aml yn rhai tymhorol.
- 10.29. Bydd ffactorau ehangach fel y tywydd, incwm gwario a chystadleuaeth cyrchfannau eraill yn dylanwadu ar ymddygiad ymwelwyr a chyflogwyr, gan wneud effeithiau economaidd manwl y Bil yn anodd eu rhagweld. Fodd bynnag, bwriad y Bil yw cefnogi economi ymwelwyr Cymru, felly dylai'r effeithiau cyffredinol ar y cymunedau hyn fod yn gadarnhaol.
- 10.30. Efallai y bydd yna rai darparwyr llety ymwelwyr yn colli ffrydiau incwm os byddant yn dewis rhoi'r gorau i gadw llety ymwelwyr yn hytrach na chymryd rhan yn y cynllun trwyddedu. Rydym yn disgwyl i achosion o'r fath fod yn gymharol fach, gan nad yw'r cynllun wedi'i fwriadu i fod yn rhy feichus. Felly os yw'r llety ymwelwyr yn darparu incwm sylweddol i darparwyr y llety, byddai hynny'n gymhelliant iddynt ei gadw. Ond os daw tystiolaeth bod trwyddedu yn cael effaith niweidiol ar bobl a/neu gymunedau dan anfantais economaidd-gymdeithasol, byddwn yn ailystyried pethau'n ofalus.
- 10.31. Daeth Sefydliad Bevan i'r casgliad yn ei adroddiad ar lety gwyliau a'r sector rhentu preifat yng Nghymru: *In Airbnb hotspots it appears likely*

that the sector is having a direct impact on the availability of rental properties for low-income tenants. (Sefydliad Bevan: Nod y Bil yw alinio'n well y rheoliadau llety ymwelwyr hunanarlwyo â rheoliadau'r sector rhentu preifat, er mwyn cynnal a gwella safon y llety hwnnw. Dylai hyn helpu i leddfu'r pryderon y bydd rhai perchnogion yn ei gweld hi'n haws gosod eu heiddo dros gyfnod byr yn hytrach na'i rentu i denant tymor hir.

Iechyd

- 10.32. Nid yw'r Bil yn cael unrhyw effeithiau uniongyrchol ar iechyd. Mae effeithiau eilaidd wedi'u plethu â ffactorau economaidd-gymdeithasol ac amgylcheddol ehangach, gan wneud eu mesur yn anodd. Fodd bynnag, disgwylir i effeithiau cadarnhaol ar safonau llety, amodau economaidd a chyfathrebu am iechyd cyhoeddus os oes angen fod yn fwy na'r effeithiau negyddol posibl fel llygredd a difrod amgylcheddol posibl cynyddu nifer twristiaid.

Y System Gyfiawnder

- 10.33. Rydym wedi llenwi Ffurflen Nodi'r Effeithiau ar y System Gyfiawnder a'i rhoi i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, a nododd bod y posibilrwydd iddi effeithio ar y system gyfiawnder yn fach.
- 10.34. Ymgynghorwyd ag Adran yr Arglwyddes Brif Ustus hefyd ynghylch yr effaith y rhagwelir y caiff y Bil ar y system gyfiawnder. Mae'r Bil yn creu troseddau newydd sy'n gysylltiedig ag osgoi gofynion y cynllun trwyddedu ac yn rhoi pwerau i roi hysbysiadau cosb, gyda'r nod o leihau'r angen i droi at y llysoedd troseddol. Erlynir felly dim ond lle bo hynny'n gwbl angenrheidiol i sicrhau uniondeb y cynllun trwyddedu.
- 10.35. Ein bwriad yw dilyn trefn orfodi sy'n dwysáu fesul cam ac a fydd yn annog ac yn helpu pobl i gydymffurfio. Yn y lle cyntaf, bydd yr awdurdod trwyddedu'n addysgu darparwyr sy'n troseddu i sicrhau eu bod yn deall bod angen trwydded, eu hannog i wneud cais am drwydded ac esbonio'r cosbau y gallent eu cael am beidio â gwneud hynny.
- 10.36. Rydym yn disgwyl y dylai hyn fod yn ddigon fel arfer i'w hannog i gydymffurfio. Mae'r system wedi'i chynllunio i fod mor syml â phosibl i ddarparwyr llety tra'n ddigon cadarn i atal diffyg cydymffurfio a sicrhau uniondeb ac felly effeithiolrwydd y drefn drwyddedu. Dylai hyn sicrhau y bydd bron pob darparwr llety ymwelwyr yn ceisio am drwydded yn hytrach na wynebu cosb neu erlyniad.
- 10.37. O ganlyniad, rydym yn disgwyl mai dim ond nifer fach o gosbau a roddir, a bach iawn iawn fydd nifer yr achosion sy'n cyrraedd y llys.

- 10.38. Mae'r asesiad hwn yn adlewyrchu profiadau'r drefn reoleiddio yn yr Alban a Gogledd Iwerddon ar gyfer llety ymwelwyr. Mae eu cynlluniau hwythau'n ceisio cymell cydymffurfiaeth ac fel y deallwn, nid oes unrhyw erlyniadau wedi'u cynnal yn yr Alban ers cychwyn eu cynllun yn 2022, nac yng Ngogledd Iwerddon ers cychwyn eu cynllun hwythau yn 1992. Fodd bynnag, gan fod y Bil yn rheoleiddio llety ymwelwyr mewn ffordd newydd, nid oes sicrwydd beth fydd ei effaith ar y system gyfiawnder a bydd yn destun sylw pellach wrth i'r cynllun gael ei weithredu.
- 10.39. Bydd y Bil yn creu hawliau newydd hefyd i ddarparwyr llety ymwelwyr allu apelio i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn erbyn penderfyniadau'r awdurdod trwyddedu. Fodd bynnag, mae'r Bil yn disgrifio'r trefniadau trwyddedu gyda'r disgwyl y caiff anghydfodau rhwng yr awdurdod a'r darparwr llety eu datrys er lles cydymffurfiaeth. Felly, unwaith eto, rydym yn disgwyl mai prin fydd yr achosion fydd yn cyrraedd y pwynt hwn ac nid ydym yn disgwyl y bydd effaith sylweddol ar lwyth achosion y Tribiwnlys.

Asesu'r Gystadleuaeth

Crynodeb

- 10.40. Mae prawf hidlo'r gystadleuaeth wedi cael ei gymhwyso'n bennaf i'r sector Darparwyr Llety i Ymwelwyr (llety hunanddarpar). Mae ystyriaeth ychwanegol hefyd wedi cael ei rhoi i sectorau sy'n gysylltiedig â llety hunanddarpar i ymwelwyr, gan gynnwys:
- Asiantaethau teithio ar-lein
  - Asiantaethau archebu llety gwyliau hunanddarpar
  - Cwmnïau rheoli eiddo llety gwyliau hunanddarpar
  - Gwasanaethau achredu llety gwyliau hunanddarpar
- 10.41. Ar ôl cynnal prawf hidlo'r gystadleuaeth, nid ydyn ni'n credu y bydd unrhyw effeithiau niweidiol ar gystadleuaeth yn y sector llety ymwelwyr (llety hunanddarpar), nac unrhyw sector arall a gafodd ei ystyried. Nid ystyrir bod angen asesiad manwl arall. Mae canlyniadau'r prawf isod ynghyd â naratif byr o'r sail resymegol neu eglurhad pan fydd hynny'n briodol.

Sector 1 – Darparwyr Llety i Ymwelwyr (llety hunanddarpar)

Prawf hidlo'r gystadleuaeth	
Cwestiwn	Ateb
C1: Yn y farchnad/marchnadoedd y bydd y rheoleiddio newydd yn effeithio arni/arnyn nhw, a oes gan unrhyw gwmni gyfran o fwy na 10% o'r farchnad?	Nac oes

Prawf hidlo'r gystadleuaeth	
Cwestiwn	Ateb
C2: Yn y farchnad/marchnadoedd y bydd y rheoleiddio newydd yn effeithio arni/arnyn nhw, a oes gan unrhyw gwmni gyfran o fwy na 20% o'r farchnad?	Nac oes
C3: Yn y farchnad/marchnadoedd y bydd y rheoleiddio newydd yn effeithio arni/arnyn nhw, a oes gan y tri busnes mwyaf gyda'i gilydd gyfran o 50% o leiaf o'r farchnad?	Nac oes
C4: A fyddai costau'r rheoleiddio'n effeithio ar rai cwmnïau yn sylweddol fwy nag eraill?	Na fyddent, gweler y nodyn
C5: A yw'r rheoleiddio'n debygol o effeithio ar strwythur y farchnad, gan newid nifer y cwmnïau neu faint y cwmnïau?	O bosibl, gweler y nodyn
C6: A fyddai'r rheoleiddio'n arwain at gostau sefydlu uwch i gyflenwyr newydd neu ddarpar gyflenwyr ac a ydyn nhw'n gostau nad oes angen i gyflenwyr presennol eu talu?	Na fyddai/Nac ydyn
C7: A fyddai'r rheoleiddio'n arwain at gostau rheolaidd uwch i gyflenwyr newydd neu ddarpar gyflenwyr, ac a ydyn nhw'n gostau nad oes angen i gyflenwyr presennol eu talu?	Na fyddai/Nac ydyn
C8: A yw newid technolegol cyflym yn un o nodweddion y sector?	Nac ydy
C9: A fyddai'r rheoleiddio'n cyfyngu ar allu cyflenwyr i ddewis pris, ansawdd, amrediad neu leoliad eu cynhyrchion?	Byddai

Nodyn C4: Gall y rheoleiddio gostio mwy i rai cwmnïau nag eraill – fodd bynnag, bydd hyn yn gymesur â maint eu gweithrediadau. Er enghraifft, efallai y bydd cyfanswm y ffioedd mae cwmnïau mwy sydd â rhagor o safleoedd ar gyfer gosod am gyfnodau byr yn gorfod eu talu yn uwch. Y newidyn arall mewn cost i gwmnïau yw faint y mae angen iddyn nhw ei wario i gydymffurfio – fodd bynnag, mae'n debygol y bydd y cwmnïau hynny sydd â safleoedd sydd eisoes yn cydymffurfio eisoes wedi talu'r costau hyn, felly mae'r gwahaniaeth hwn yn ddibwys at ddibenion yr asesiad o'r gystadleuaeth.

Fodd bynnag, mae'n werth nodi bod llety mae'r rheoleiddio'n effeithio arno yn cystadlu â mathau eraill o lety i ymwelwyr na fydd, o leiaf i ddechrau, yn ddarostyngedig i'r un gofynion. I ddechrau mae'r gwaith o gyflwyno'r rheoleiddio'n cael ei dargedu at y llety y mae pryderon yn cael eu codi amlaf mewn perthynas â'u cydymffurfedd â rhwymedigaethau statudol presennol. Felly, ni ddisgwylir i hyn ystumio'r gystadleuaeth, ac eithrio i'r graddau y mae'n lleihau gallu llety a reoleiddir i danseilio eu cystadleuwyr drwy beidio â chydymffurfio â'u rhwymedigaethau diogelwch. Os bydd effeithiau annisgwyl yn dod i'r amlwg yn y farchnad llety ar gyfer ymwelwyr, neu os bydd yr effaith yn

fwy na'r disgwyl, byddwn yn gallu estyn y rheoleiddio i fathau eraill o lety i gefnogi marchnad deg a chystadleuol.

Nodyn C5: Mae'n bosibl y bydd lleiafrif o fusnesau yn dewis peidio â thalu'r gost o ddod â'u heiddo i safon ddiogel fel sy'n ofynnol gan y drwydded. Efallai y byddan nhw'n dewis gadael y farchnad. Gall y ddeddfwriaeth, felly, wella cystadleuaeth drwy sicrhau bod safonau diogelwch sylfaenol yn cael eu cymhwyso ym mhob llety gan ddileu mantais ymddwyn mewn modd twyllodrus. Bydd yn cynyddu cymhellion i gystadlu dros ystyriaethau ansawdd fel cysur gwesteion, cyfleusterau, a phwyntiau gwerthu unigryw.

Nodyn C9: Nod y Bil yw atgyfnerthu safonau gofynnol adeilad – sef bod yn ddiogel a chydymffurfio â'r gyfraith. Yn y modd hwn bydd yn cyfyngu ar allu cyflenwyr i ddarparu llety anniogel nad yw'n cydymffurfio â'r gyfraith. Ni fydd unrhyw gyfyngiad ar bris, lleoliad neu'r amrediad o gynhyrchion y gellir eu cyflenwi.

Ystyried sectorau cysylltiedig

Yn ogystal â'r prawf hidlo a gafodd ei gwblhau uchod, cafodd sectorau cysylltiedig y gallai'r ddeddfwriaeth effeithio arnyn nhw yn anuniongyrchol eu hystyried hefyd. Roedd y rhain yn cynnwys:

- Asiantaethau teithio ar-lein;
- Asiantaethau archebu llety gwyliau hunanddarpar;
- Cwmnïau rheoli eiddo llety gwyliau hunanddarpar; a
- Gwasanaethau achredu llety gwyliau hunanddarpar

Er na ystyriwyd y byddai effaith niweidiol ar gystadleuaeth o fewn unrhyw un o'r sectorau hyn, gwnaed yr arsylwadau canlynol.

Nid yw'r sectorau ar hyn o bryd yn cael eu nodweddu gan newid technolegol cyflym, fodd bynnag, bu newid technolegol cyflym dros y deng i bymtheg mlynedd ddiwethaf wrth i'r sectorau drosglwyddo bron yn gyfan gwbl i fod yn wasanaethau ar-lein. Felly, mae'n bosibl y gallai technoleg newid y ffordd y mae'r sector yn gweithio mewn ffordd annisgwyl eto.

Mae'n bosibl bod y gofynion newydd ar gyfer llety hunanddarpar yn annog perchnogion i ddefnyddio cwmnïau rheoli eiddo yn amlach. Gallai hyn olygu cynnydd yn nifer y cwmnïau ac felly gwella cystadleuaeth. Cafodd gwasanaethau achredu llety gwyliau hunanddarpar eu hystyried gan fod Llywodraeth Cymru yn ymwybodol bod o leiaf un cwmni yn darparu achrediad yn seiliedig ar gydymffurfedd â safonau diogelwch, mewn modd tebyg i'r hyn a fydd yn dod yn ofyniad statudol os bydd y Bil yn pasio. Nid ydyn ni'n disgwyl i'r Bil effeithio'n sylweddol ar gystadleuaeth o fewn y sector, gan fod unrhyw achrediad gwirfoddol yn debygol o fod yn uwch na gofynion y gyfraith ac felly yn dal i allu dangos eiddo â safonau uwch, a bydd darparwyr llety i ymwelwyr yn aml yn ceisio achrediad gyda mwy nag un corff.

11. Adolygu ar ôl gweithredu

- 11.1. Mae'r Bil hwn yn cyflwyno cynllun trwyddedu statudol ar gyfer llety ymwelwyr yng Nghymru. Rydym yn datblygu cynllun gweithredu manwl i roi'r cynllun trwyddedu ar waith, a bydd adolygiad ôl-weithredu o'r cynllun a gyflwynir gan y Bil yn rhan o'r cynllun gweithredu.
- 11.2. Bydd Llywodraeth Cymru yn cynnal adolygiad ôl-weithredu, o fewn pum mlynedd ar ôl i'r ddeddfwriaeth ddod i rym. Disgwylir y bydd y broses adolygu ffurfiol yn dechrau unwaith y bydd y cynllun wedi bod ar waith ers blwyddyn.
- 11.3. Bydd amcanion yr adolygiad yn cynnwys:
  - asesu effeithiolrwydd y cynllun trwyddedu a gyflwynir gan y Bil o ran cyflawni ei amcanion;
  - cymharu'r costau a'r manteision a nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn â'r costau a'r manteision go iawn;
  - pwysu a mesur effeithiau'r Bil; a
  - gwerthuso'r mesurau ar gyfer gweithredu'r Bil a'u heffeithiolrwydd o ran cyflawni amcanion y Bil.
- 11.4. Nid yw manylion llawn yr adolygiad wedi cael eu nodi hyd yn hyn. Byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol i lunio a datblygu adolygiad ôl-weithredu o'r newidiadau deddfwriaethol, yn ogystal ag adolygu'r modd y mae'r cynllun trwyddedu statudol wedi'i roi ar waith. Bydd ein cynllun cyflawni'n cynnwys fframwaith ar gyfer monitro a gwerthuso. Byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid i ddatblygu dulliau addas ar gyfer casglu tystiolaeth sylfaenol er mwyn gallu gwerthuso, a byddwn yn adrodd ar y cynnydd.
- 11.5. Bydd yr adolygiad yn ystyried ymateb, er enghraifft darparwyr llety ymwelwyr, y prif reoleiddwyr, ymwelwyr, asiantaethau archebu, a rhanddeiliaid eraill.
- 11.6. Bydd y gwerthusiad hwn yn cynnwys adolygiad o'r asesiad effaith integredig. Bydd yr adolygiad yn ystyried a fu unrhyw effeithiau amlwg ar y sector twristiaeth, ac yn asesu a oes angen newid y canllawiau sy'n rhan o'r cynllun.
- 11.7. Gyda help rhanddeiliaid, byddwn yn dewis dangosyddion perfformiad allweddol ar gyfer y cynllun, ynghyd â metrigau gweithredol clir y gellir wedyn eu mesur, eu cymharu ac adrodd arnynt. Bydd disgwyl i'r adolygiad ôl-weithredu fesur cynnydd ar eu sail. Mae'r metrigau'n debygol o gynnwys cyfraddau cydymffurfio ac effeithlonrwydd gweinyddol.
- 11.8. Mae'n bwysig nodi cyfyngiadau unrhyw adolygiad ôl-weithredu yng nghyd-destun sector sydd wedi gweld sawl newid yn ddiweddar a sector sydd wedi gorfod gweithredu o dan effaith digwyddiadau byd-eang a grymoedd ehangach y farchnad a'r economi. Wrth reswm, cyfyngir yr

adolygiad gan y cyd-destun economaidd, gwleidyddol a chymdeithasol ehangach y mae'r ddeddfwriaeth yn gweithredu ynddo. Mae'n debygol o fod yn hynod anodd priodoli unrhyw effaith ar y sector llety ymwelwyr i unrhyw ymyrraeth benodol.

Atodiad 1

BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDDIO LLETY YMWELWYR (CYMRU)

NODIADAU ESBONIADOL

CYFLWYNIAD

Mae'r Nodiadau Esboniadol hyn ar gyfer y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) a gyflwynwyd i Senedd Cymru ar 3 Tachwedd 2025. Fe'u lluniwyd gan Lywodraeth Cymru er mwyn cynorthwyo'r sawl sy'n darllen y Bil. Dylid darllen y Nodiadau Esboniadol ar y cyd â'r Bil, ond nid ydynt yn rhan ohono.

Nid yw'r nodiadau hyn yn darparu disgrifiad cynhwysfawr o gynnwys y Bil. Os ymddengys nad oes angen rhoi esboniad neu sylw ar ddarpariaeth yn y Bil, nis rhoddir.

CRYNODEB A CHEFNDIR

Diben y Bil yw hybu datblygiad twristiaeth yng Nghymru. Mae'n gwneud hyn drwy:

- ailddatgan a moderneiddio swyddogaethau Gweinidogion Cymru o ran hybu twristiaeth yng Nghymru, a'i gwneud yn ofynnol iddynt roi sylw i effaith gymdeithasol bosibl twristiaeth a'i heffaith bosibl ar yr amgylchedd a'r Gymraeg;
- rheoleiddio darpariaeth llety ymwelwyr yng Nghymru drwy:
  - gyflwyno cyfundrefn drwyddedu i roi sicrwydd i ymwelwyr bod llety yn cyrraedd y safonau y byddent yn eu disgwyl a sicrhau bod y safonau hynny, yn achos llety hunanddarpar, yn cyd-fynd yn agosach â safonau cyfatebol sydd eisoes yn gymwys i'r sector rhentu preifat yng Nghymru,
  - gwneud safon mewn perthynas â ffitrwydd llety ymwelwyr yn ofyniad contractiol, ac
  - adeiladu ar y gofrestr a grëwyd gan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 i sefydlu cyfeiriadur o lety ymwelwyr at ddiben darparu

gwybodaeth i'r cyhoedd am lety ymwelwyr yng Nghymru.

At ddiben gwneud cyfraith Cymru yn fwy hygyrch, mae'r Bil yn creu cod o gyfraith ar dwristiaeth, gan ymgorffori darpariaethau'r Bil ei hun a darpariaethau Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025. Bydd is-ddeddfwriaeth a wneir maes o law o dan y Bil neu'r Ddeddf honno hefyd yn ffurfio rhan o'r cod.

Mae'r Bil yn cynnwys 60 o adrannau, wedi eu trefnu yn bum Rhan a dwy Atodlen:

Mae Rhan 1 yn darparu trosolwg o'r Bil.

Mae Rhan 2 yn nodi cyfrifoldebau Gweinidogion Cymru mewn perthynas â hybu a datblygu twristiaeth yng Nghymru.

Mae Rhan 3 yn ymwneud â rheoleiddio mathau penodol o lety ymwelwyr yng Nghymru, gan gynnwys drwy gyflwyno cynllun trwyddedu.

Mae Rhan 4 yn sefydlu cyfeiriadur o lety ymwelwyr yng Nghymru, ac yn nodi'r gofynion ar gyfer cynnwys gwybodaeth am gofrestru (o dan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestru ac Ardoll) Etc. Cymru 2025) a thrwyddedu mewn unrhyw farchnata neu hysbysebu o ran llety ymwelwyr yng Nghymru.

Mae Rhan 5 yn nodi darpariaethau amrywiol a chyffredinol, gan gynnwys mewn perthynas â gweithredu'r Bil mewn achosion arbennig.

Mae Atodlen 1 yn rhestru diwygiadau a wneir gan y Bil i Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969.

Mae Atodlen 2 yn rhestru diwygiadau a wneir gan y Bil i Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 a Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016.

SYLWEBEAETH AR ADRANNAU

RHAN 1 - CYFLWYNIAD

Adran 1 - Trosolwg

1. Mae'r adran hon yn cyflwyno'r Bil. Mae is-adran (1) yn ddatganiad am statws y Bil fel rhan o god o gyfraith Cymru. Mae'r datganiad

hwn wedi ei gynnwys er mwyn gwella hygyrchedd y gyfraith yng Nghymru ac fe'i cynhwysir mewn Deddfau sy'n cynnwys datganiad cynhwysfawr o'r ddeddfwriaeth sylfaenol ar bwnc.

2. Bwriad y datganiad statws hwn yw helpu personau sydd â diddordeb yn y gyfraith ar bwnc penodol – twristiaeth yn yr achos hwn – i ddod o hyd iddi a'i dosbarthu'n haws. Mae'r cyfeiriad at statws y Bil wedi ei gynnwys gyda'r nod y bydd is-ddeddfwriaeth a wneir o dan y Bil yn gwneud darpariaeth sy'n union yr un fath. Bwriad Llywodraeth Cymru yw y bydd deddfwriaeth sylfaenol, is-ddeddfwriaeth a deddfwriaeth drydyddol (canllawiau yn bennaf) yn cael eu categorioeddio a'u cyhoeddi fel codau cyfraith cydlynol yn y dyfodol.
3. Mae dosbarthu Deddfau yn y ffordd hon yn gyson â'r argymhelliad a wnaed gan Gomisiwn y Gyfraith yn ei adroddiad *Ffurfa Hygyrchedd y Gyfraith sy'n Gymwys yng Nghymru* (Comisiwn y Gyfraith Rhif 366, 2016). Yn yr adroddiad hwnnw cydnabuwyd pwysigrwydd sicrhau bod y gyfraith yn hygyrch er mwyn cynnal uniondeb y gyfraith. Bwriad rhoi statws cod i Ddeddf yw annog symud oddi wrth sefyllfa pan fo'r gyfraith ar bwnc penodol wedi ei gwasgaru dros nifer o ddarnau o ddeddfwriaeth sylfaenol ar wahân. Yn hytrach, y bwriad yw y bydd Biliau'r Senedd yn y dyfodol yn cael eu deddfu a'u cynnal mewn ffordd sy'n caniatáu i'r sawl sy'n defnyddio'r ddeddfwriaeth ddod o hyd i gymaint â phosibl o'r gyfraith sy'n effeithio ar bwnc penodol drwy ddarllen un Ddeddf gan y Senedd neu is-ddeddfwriaeth a wneir odani.
4. Mae is-adrannau (2) i (9) yn darparu crynodeb o bob Rhan a Phennod yn y Bil.

RHAN 2 - DATBLYGU TWRISTIAETH

Adran 2 – Swyddogaethau Gweinidogion Cymru o ran datblygu twristiaeth

5. Mae'r adran hon yn disgrifio cyfrifoldebau Gweinidogion Cymru mewn perthynas â datblygu twristiaeth yng Nghymru.
6. Mae'r cyfrifoldebau hynny wedi eu nodi ar hyn o bryd yn Neddf Datblygu Twristiaeth 1969, fel y'i haddaswyd gan Ddeddf Twristiaeth (Hybu Dramor) (Cymru) 1992.
7. Mae is-adrannau (1) a (3) yn ailddatgan y swyddogaethau hybu twristiaeth o Ddeddf 1969, tra mae is-adran (2) yn egluro'r gofyniad bod Gweinidogion Cymru yn rhoi sylw i liniaru'r effeithiau cymdeithasol ac amgylcheddol y mae ymwelwyr yn eu cael, ac i

gynnal a hybu defnydd o'r Gymraeg wrth arfer eu swyddogaethau o ran datblygu twristiaeth.

8. Mae is-adran (5) yn cyfeirio at adran 3 o Ddeddf 1969, y caiff Awdurdod Twristiaeth Prydain lunio cynllun odani. Caiff Gweinidogion Cymru ac eraill roi cymorth ariannol o dan gynllun o'r fath ar gyfer prosiectau i ddarparu neu wella cyfleusterau twristiaeth ym Mhrydain Fawr.

Adran 3 – Cod ymarfer ar dwristiaeth

9. Mae'r adran hon yn galluogi Gweinidogion Cymru i lunio cod ymarfer ar arferion gorau mewn perthynas ag amwynderau, cyfleusterau a gwasanaethau i dwristiaid, ac â darparu llety ymwelwyr yng Nghymru.

Adran 4 – Diwygio deddfiadau ar dwristiaeth

10. Mae'r adran hon yn ychwanegu diwygiad at Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 er mwyn egluro bod y Ddeddf honno hefyd yn ffurfio rhan o god o gyfraith Cymru sy'n ymwneud â thwristiaeth. Mae'r adran hefyd yn cyflwyno Atodlen 1 i'r Bil sy'n diwygio Deddf 1969 er mwyn adlewyrchu'r ffaith bod darpariaethau fel y maent yn ymwneud â hybu twristiaeth yng Nghymru wedi eu hymgorffori yn y Bil hwn, ac yn cadarnhau bod Deddf Twristiaeth (Hybu Dramor) (Cymru) 1992 wedi ei diddymu gan y Bil hwn.

RHAN 3 – RHEOLEIDDIO LLETY YMWELWYR

PENNOD 1 – CYSYNIADAU ALLWEDDOL

Adran 5 – Ystyr llety ymwelwyr rheoleiddiedig

11. Mae'r adran hon yn cyflwyno'r term "llety ymwelwyr rheoleiddiedig". Mae i "llety ymwelwyr" yr un ystyr ag yn adran 2(1) o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025, ac eithrio llety a restrir yn adran 29(2)(b) o'r Ddeddf honno, sy'n cwmpasu llety a ddarperir o dan amgylchiadau penodol gan gyrff cyhoeddus, gan gynnwys at ddibenion digartrefedd, mewnfudo, lloches, mechnïaeth neu brawf.
12. Dim ond mathau penodol o lety ymwelwyr fydd yn ddarostyngedig i ofynion y Bil hwn. Mae felly angen disgrifio'n glir y mathau o lety sydd o fewn cwmpas y Bil, a'r rhai sydd y tu allan iddo.
13. Mae adran 5 yn gwneud hyn drwy restru'r nodweddion y mae rhaid i lety feddu arnynt i gael ei ystyried yn "llety ymwelwyr rheoleiddiedig", sef rhaid iddo fod yn llety hunanddarpar,

hunangynhwysol a ddarperir mewn adeilad, cartref symudol, llestr neu gerbyd arall.

14. Mae adran 5 wedyn yn disgrifio llety nad yw'n cael ei ystyried yn llety ymwelwyr hunanddarpar, hunangynhwysol at y diben hwn, hyd yn oed os yw'n meddu ar y nodweddion a ddisgrifir yn adran 5(1)(a) (h.y. nid yw'n ddarostyngedig i ddarpariaethau Rhan 3 oni bai bod y darpariaethau hynny yn cael eu cymhwyso i'r mathau hyn o lety yn ddiweddarach drwy reoliadau). Y mathau o lety sydd o dan sylw yma yw llety sydd mewn gwesty, tŷ llety, llety gwely a brecwast, hostel ieuenctid, byncws, ysgubor gwersylla, neu safle gwersylla a/neu safle carafannau y mae cynlluniau trwyddedu o dan Ddeddf Iechyd y Cyhoedd 1936 neu Ddeddf Safleoedd Carafannau a Rheoli Datblygu 1960 yn gymwys mewn cysylltiad â hwy. Nid yw llety ond yn cael ei drin fel llety ymwelwyr hunanddarpar, hunangynhwysol at y diben hwn os yw'n cael ei ddarparu ar gyfer arosiadau tymor byr (o hyd at 31 o nosweithiau, nad oes angen iddynt fod yn olynol), at ddibenion teithio ar gyfer busnes neu hamdden neu ar gyfer triapiau addysgol.
15. Mae disgrifiad o'r nodweddion y mae rhaid i lety ymwelwyr feddu arnynt er mwyn cael ei ystyried yn "hunangynhwysol" hefyd wedi ei gynnwys. Cyfleusterau cysgu, cyfleusterau toiled, cyfleusterau glanweithdra, a chyfleusterau coginio yw'r rhain, a rhaid iddynt fod at ddefnydd yr ymwelydd a neb arall yn ystod ei arhosiad.
16. Effaith yr adran hon yw rhoi eglurder ynghylch pa fathau penodol o lety ymwelwyr sydd o fewn cwmplas y cynllun rheoleiddio sy'n cael ei gyflwyno gan y Bil, a pha rai sydd y tu allan iddo. Darperir pŵer i wneud rheoliadau hefyd er mwyn caniatáu i fathau pellach o lety gael eu hychwanegu yn y dyfodol.
17. At ddibenion yr adran hon, ac yn ychwanegol at "llety ymwelwyr" mae i'r termau a ganlyn yr un ystyr ag a nodir yn Neddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025:

"darparwr llety ymwelwyr" (neu "DLIY");
"darparu" / "cynnig darparu";
"mangre".
18. Mae cyfeiriad at "ymwelydd" yn yr adran hon yn gyfeiriad at unigolyn sydd â hawlogaeth i aros yn y llety ymwelwyr am un neu ragor o nosweithiau o ganlyniad i gontract yr ymrwymwyd iddo gyda'r darparwr llety ymwelwyr a ddisgrifir yn adran 3(3) o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. 2025.

Adran 6 – Ystyr ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr

19. Mae'r adran yn esbonio, at ddibenion yr adran hon ac adrannau 7 i 13, pan ddarperir llety ymwelwyr mewn rhan o fangre, fod cyfeiriadau at "mangre" yn gyfeiriadau at y rhan honno o'r fangre.
20. Mae hefyd yn egluro bod cyfeiriad at fangre lle y darperir llety hunanddarpar, hunangynhwysol mewn adeilad, cartref symudol, llestr neu gerbyd arall, yn cynnwys unrhyw ardal yn yr awyr agored, unrhyw garej neu unrhyw adeilad arall sydd at ddefnydd yr ymwelydd a neb arall yn ystod ei arhosiad.
21. Er mwyn nodi'r safonau y mae rhaid i fangre lle y darperir llety ymwelwyr rheoleiddiedig eu cyrraedd, mae'r Bil yn cyflwyno'r cysyniad o "ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr". Mae hyn yn seiliedig ar y safon "ffit i bobl fyw ynddynt" o ran anheddau yn y sector rhentu preifat.
22. Mae adran 6 yn esbonio bod mangre lle y darperir llety ymwelwyr rheoleiddiedig yn cael ei ystyried yn 'ffit' oni bai nad yw'n cyrraedd y safon gyffredinol o ran ffitrwydd, neu unrhyw un neu ragor o'r safonau ffitrwydd penodol, fel y'u disgrifir yn yr adrannau a ganlyn o'r Bil. Fodd bynnag, mewn perthynas â'r safon **gyffredinol** o ran ffitrwydd, rhaid i'r methiant fod yn ddigon sylweddol i beri "risg o niwed neu o golli amwynder" fel y byddai'r fangre yn cael ei hystyried yn fangre nad yw'n "rhesymol addas i ymwelydd breswyllo ynddi".
23. Mae'r adran hon hefyd yn egluro nad yw'r safonau ffitrwydd penodol ond yn gymwys i'r graddau y maent yn berthnasol i'r fangre benodol sy'n cael ei hystyried (er enghraifft, pan na fo gan fangre gyflenwad trydan neu nwy, ni fyddai'r safonau cyfatebol yn berthnasol).
24. Darperir pŵer i wneud rheoliadau hefyd er mwyn caniatáu i ddarpariaeth ychwanegol neu wahanol gael ei gwneud ynghylch mangre yn bod yn ffit i fod yn llety ymwelwyr.

Adran 7 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: y safon gyffredinol

25. Mae'r adran hon yn disgrifio'r safon gyffredinol o ran ffitrwydd y mae rhaid i fangre lle y darperir llety ymwelwyr rheoleiddiedig ei chyrraedd. Mae'r safon yn cynnwys gofynion sydd wedi eu rhannu'n ofynion sydd i'w hystyried mewn perthynas â'r risg o niwed y maent yn ei pheri i ymwelwyr os nad ydynt yn cael eu bodloni, ac yn ofynion sydd i'w hystyried mewn perthynas â cholli amwynder i ymwelwyr os nad ydynt yn cael eu bodloni. Mae'r

gofynion yn amrywio o feysydd eang megis sefydlogrwydd strwythurol ac atgyweirio i faterion culach megis hylendid a chyfleusterau.

26. Yn ogystal, mae'r adran yn egluro nad yw'r gofynion hyn i'w hystyried ond i'r graddau y maent yn gymwys i'r llety o dan sylw. Er enghraifft, gall yr hyn sy'n ddigonol mewn bwthyn fod yn sylweddol wahanol i'r hyn sy'n ddigonol ar safle gweryslla, pe bai safleoedd o'r fath yn cael eu cynnwys yn y gyfundrefn yn y dyfodol.
27. Mae adran 7, mewn cyfuniad ag adran 6, yn golygu, os nad yw unrhyw un neu ragor o'r gofynion hyn, os ydynt yn gymwys, wedi ei fodloni neu eu bodloni i'r graddau nad yw'r fangre yn rhesymol addas i ymwelydd aros ynddi – naill ai oherwydd y byddai risg o niwed i'r ymwelydd neu oherwydd y byddai ansawdd profiad yr ymwelydd yn cael ei niweidio i raddau digonol – yna nid yw'r safon gyffredinol o ran ffitrwydd wedi ei chyrraedd ac nid yw'r fangre yn ffit i fod yn llety ymwelwyr.

Adran 8 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: y safonau penodol

28. Mae'r adran hon yn rhestru'r pum safon ffitrwydd benodol. Disgrifir pob un o'r rhain yn fanylach yn adrannau 9 i 13.
29. Mae adran 8, mewn cyfuniad ag adran 6, yn golygu, os nad yw unrhyw un neu ragor o'r pum safon benodol wedi ei chyrraedd (a'i bod yn berthnasol i'r fangre o dan sylw), na fydd mangre yn ffit. Yn wahanol i'r safon gyffredinol o ran ffitrwydd, nid yw'n ofynnol i Weinidogion Cymru ystyried a yw unrhyw fethiant i gyrraedd y safon yn peri risg o niwed neu o golli amwynder i ymwelydd. Yn hytrach, byddai methiant i fodloni unrhyw un neu ragor o'r pum safon benodol (oni bai nad yw'n berthnasol i'r fangre o dan sylw) yn golygu yn awtomatig na fyddai'r fangre yn ffit.

Adran 9 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: atal tân

30. Mae'r adran hon yn disgrifio'r safon atal tân. Er mwyn cyrraedd y safon, rhaid bodloni dau ofyniad:
  - rhaid cynnal asesiad risg diogelwch tân mewn cysylltiad â'r fangre, a
  - rhaid gweithredu unrhyw ragofalon a nodir yn yr asesiad risg hwnnw, ac
  - ni waeth a nodwyd yn yr asesiad risg fod larymau mwg yn ofynnol, yn achos llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llestr neu gerbyd arall, rhaid bod o leiaf un

larwm mwg sy'n gweithio ar bob llawr yn y fangre, y mae rhaid iddo fod wedi ei wifro i'r prif gyflenwad trydan ac wedi ei gysylltu ag unrhyw larymau mwg eraill os oes gan y fangre brif gyflenwad trydan.

31. Mae'r safon atal tân yn adlewyrchu'r gofynion yng Ngorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 a'r canllawiau cysylltiedig.

Adran 10 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: cynnal a chadw trydanol

32. Mae'r adran hon yn esbonio, er mwyn cyrraedd y safon cynnal a chadw trydanol, yn achos llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llestr neu gerbyd arall, a phan fo'n berthnasol (h.y. pan fo trydan), fod rhaid bod adroddiad dilys ar gyflwr trydanol ar gyfer y fangre.
33. Mae adroddiad ar gyflwr trydanol yn adroddiad a ddarperir gan berson cymwysedig ar ôl i bob gosodiad trydanol mewn mangre gael ei archwilio a'i brofi. Bydd adroddiad naill ai'n cadarnhau bod pob gosodiad yn ddiogel neu, os nodir unrhyw broblemau, caiff y rhain eu rhestru ynghyd ag unrhyw waith y mae'r person cymwysedig yn ystyried ei fod yn angenrheidiol er mwyn mynd i'r afael â hwy.
34. Mae'r safon hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr llety ymwelwyr sicrhau bod unrhyw waith sy'n ofynnol o ganlyniad yn cael ei gyflawni a'i gofnodi.
35. Mae adroddiad ar gyflwr trydanol fel arfer yn ddilys am bum mlynedd ond caiff nodi dyddiad cynharach erbyn pryd y dylid cynnal yr archwiliad trydanol nesaf. Mae'r safon cynnal a chadw trydanol yn adlewyrchu gofynion y canllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru yn unol ag Erthygl 50 o Orchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 (yr GDT).

Adran 11 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: cynnal a chadw o ran nwy

36. Mae'r adran hon yn nodi'r gofynion ynghylch y safon cynnal a chadw o ran nwy. Er mwyn cyrraedd y safon, yn achos llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llestr neu gerbyd arall, rhaid bod cofnod cynnal a chadw o ran nwy mewn perthynas ag unrhyw gyfarpar nwy, unrhyw ffliw ac unrhyw bibellau cysylltiedig sydd naill ai wedi ei osod neu wedi eu gosod yn y fangre, neu sy'n gwasanaethu'r fangre, ac eithrio pan na fo'r cyfarpar nwy neu'r pibellau ond yn cael ei ddefnyddio neu eu defnyddio mewn rhan o'r fangre a feddiennir at ddibenion

amhreswyl. Mae cofnod cynnal a chadw o ran nwy yn adroddiad a ddarperir gan beiriannydd cofrestredig Diogelwch Nwy yn dilyn gwiriad ffisegol o'r holl gyfarpar a ffliwiau.

37. Mae'r safon cynnal a chadw o ran nwy yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr llety ymwelwyr gael archwiliad bob blwyddyn, a bod cofnod o'r archwiliad ei hun, yn ogystal ag unrhyw waith a wnaed i gywiro diffyg, yn cael ei gadw, yn unol â Rheoliadau Diogelwch Nwy (Gosod a Defnyddio) 1998.

Adran 12 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: risg carbon monocsid

38. Mae'r adran hon yn nodi'r gofyniad mewn perthynas â risg carbon monocsid. Er mwyn cyrraedd y safon risg carbon monocsid, yn achos llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llestr neu gerbyd arall, rhaid bod larwm carbon monocsid gweithredol mewn unrhyw ystafell yn y fangre y mae ynnddi naill ai gyfarpar nwy, cyfarpar hylosgi sy'n cael ei danio ag olew, neu gyfarpar hylosgi sy'n llosgi tanwydd solet (at ddibenion y safon hon mae "ystafell" yn cynnwys cynteddau, pennau grisiau a choridoraau). Mae'r safon yn adlewyrchu gofynion y canllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru yn unol ag Erthygl 50 o Orchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 (yr GDT).

Adran 13 – Ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: yswiriant

39. Mae'r adran hon yn nodi'r gofyniad ynghylch yswiriant. Er mwyn cyrraedd y safon, rhaid i ddarparwr llety ymwelwyr fod â pholisi yswiriant atebolrwydd cyhoeddus yn ei le i gwmpasu unrhyw iawndaliadau neu anafiadau i drydydd partïon (h.y. ymwelwyr, neu aelodau o'r cyhoedd) a allai ddigwydd ym mangre'r llety ymwelwyr.
40. Mae pŵer i wneud rheoliadau hefyd wedi ei gynnwys er mwyn galluogi Gweinidogion Cymru i osod gofynion penodol mewn perthynas â materion penodol y mae rhaid i bolisiâu yswiriant ddarparu sicrwydd ar eu cyfer, neu mewn perthynas â chwmpas y sicrwydd, er enghraifft isafswm ariannol o sicrwydd.

PENNOD 2 – TRWYDDEDU

Adran 14 – Trwyddedau llety ymwelwyr

41. Mae adran 14 yn nodi ystyr trwydded llety ymwelwyr ac yn datgan y gall mangre neu ran o fangre fod yn ddarostyngedig i ddwy neu ragor o drwyddedau. Mae adran 14 hefyd yn cyflwyno Atodlen 2 sy'n diwygio Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 mewn cysylltiad â thrwyddedu.

Adran 15 – Amodau trwydded: cyffredinol

42. Mae adran 15 yn rhestru'r amodau y mae rhaid gwneud trwydded yn ddarostyngedig iddynt pan gaiff ei rhoi i DLIY. Y rhain yw bod y DLIY wedi ei gofrestru (o dan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025) mewn cysylltiad â'r fangre y bydd trwydded yn ymwneud â hi a bod ei gofnod yn y gofrestr honno yn dangos bod y DLIY yn darparu'r llety rheoleiddiedig yn y fangre honno. Yn ogystal, rhaid i'r drwydded gael ei rhoi ar yr amod bod y DLIY yn bodloni unrhyw ofynion hyfforddiant sydd wedi eu rhagnodi, ac sy'n berthnasol iddo.
43. O ran y fangre, rhaid cyrraedd y safonau ffitrwydd penodol, i'r graddau y maent yn gymwys, a rhaid bodloni'r safon gyffredinol o ran ffitrwydd ar unrhyw adeg pan fo arhosiad dros nos yn digwydd.
44. Dylid darparu copi o dystysgrif y drwydded i'r ymwelydd cyn iddo gyrraedd, a rhaid i gopi o dystysgrif y drwydded fod yn hygyrch (ar ffurf papur neu'n electronig (er enghraifft drwy god QR)) yn y fangre pan fo arhosiad dros nos yn digwydd.

Adran 16 – Amodau trwydded: hyfforddiant ar gyfer darparwyr llety ymwelwyr

45. Er mwyn cefnogi'r gyfundrefn reoleiddio, sy'n anelu at sicrhau safonau cyson ar gyfer llety ymwelwyr rheoleiddiedig, mae adran 16 yn darparu y caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, osod gofyniad hyfforddiant ar DLIYau sy'n darparu neu'n cynnig darparu llety ymwelwyr rheoleiddiedig. Byddai'r hyfforddiant yn cwmpasu'r gofyniad i fangre fod yn ffit i fod yn llety ymwelwyr, cynnwys unrhyw god ymarfer a ddyroddir o dan adran 3 ac unrhyw faterion eraill sy'n gysylltiedig â rheoleiddio llety ymwelwyr.
46. Caiff y rheoliadau, os y'u gwneir, osod gofynion gwahanol ar fathau gwahanol o DLIY neu fangre a chânt nodi achosion pryd y caiff DLIY fod yn esempt rhag y gofyniad i gwblhau hyfforddiant. Cânt hefyd wneud darpariaeth ynghylch pwy a all ddarparu'r hyfforddiant, ac ar gyfer codi ffioedd. Mae'n ofynnol i Weinidogion Cymru ymgynghori â phersonau priodol cyn gwneud unrhyw reoliadau o'r fath.

Adran 17 – Amodau trwydded: amodau pellach

47. Mae adran 17 yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau er mwyn caniatáu i Weinidogion Cymru osod amodau trwydded ychwanegol os oes angen. Gallai hyn ganiatáu i amodau ychwanegol gael eu gosod ar lety ymwelwyr rheoleiddiedig fel y'i diffinnir yn y Bil, ond mae hefyd yn caniatáu i amodau ychwanegol

priodol gael eu gosod ar gyfer mathau eraill o lety ymwelwyr pe bai'r cynllun yn cael ei ehangu yn y dyfodol.

48. Mae'r pŵer hwn i wneud rheoliadau yn caniatáu i amodau gael eu hychwanegu mewn perthynas â chynnal neu wella safon llety ymwelwyr, gwella amwynder mangreoedd a hybu twristiaeth.

Adran 18 – Ceisiadau am drwydded: cyffredinol

49. Mae adran 18 yn disgrifio'r broses y mae rhaid i DLIY sy'n bwriadu darparu neu gynnig darparu llety ymwelwyr rheoleiddiedig ei dilyn wrth wneud cais i Weinidogion Cymru am drwydded. Mae'n darparu bod rhaid i gais gael ei wneud ar y ffurf gywir, cynnwys gydag ef ffi, a chynnwys unrhyw wybodaeth am y fangre, y cais a'r gofynion cymeradwyo, a bennir gan Weinidogion Cymru.
50. Ceir esboniad o'r gofynion cymeradwyo yn adran 19.

Adran 19 – Ceisiadau am drwydded: gofynion cymeradwyo

51. Mae adran 19 yn disgrifio'r gofynion ("y gofynion cymeradwyo") y mae rhaid i Weinidogion Cymru fod wedi eu bodloni eu bod wedi eu bodloni mewn perthynas â'r ceisydd ac â'r fangre lle y mae llety ymwelwyr i'w gynnig neu i'w ddarparu cyn iddynt roi trwydded.
52. Rhaid i Weinidogion Cymru fod wedi eu bodloni bod y DLIY wedi ei gofrestru a bod cofnod y DLIY yn y gofrestr yn dangos y llety ymwelwyr rheoleiddiedig, y mae'r cais yn ymwneud ag ef, yn y fangre. Rhaid iddynt hefyd fod wedi eu bodloni bod y DLIY yn bodloni unrhyw ofynion hyfforddiant a bod y safonau ffitrwydd penodol wedi eu cyrraedd mewn perthynas â'r fangre.
53. Yn ogystal, rhaid i Weinidogion Cymru fod wedi eu bodloni (yn seiliedig ar y ffaith bod y safonau ffitrwydd penodol wedi eu cyrraedd) fod y safon gyffredinol o ran ffitrwydd yn debygol o gael ei chyrraedd ar unrhyw adeg pan fo arhosiad dros nos yn digwydd.
54. Ceir pŵer i wneud rheoliadau sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ragnodi gofynion cymeradwyo eraill o dan amgylchiadau pryd y maent wedi rhagnodi amodau pellach, a phryd y byddai gofyniad cymeradwyo pellach cysylltiedig yn briodol. Cyn gwneud hynny, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â phersonau priodol.

Adran 20 – Ceisiadau am drwydded: dyfarnu

55. Mae'r adran hon yn nodi'r trefniadau ar gyfer dyfarnu ar gais am drwydded. Os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod cais yn bodloni'r gofynion yn adran 18 ac felly'n ddilys, rhaid iddynt ddyfarnu ar y cais. Os nad ydynt wedi eu bodloni bod y cais yn

ddilys, rhaid iddynt hysbysu'r DLIY a gwrthod y cais o fewn amserlen resymol.

56. Os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod y gofynion cymeradwyo yn adran 19 wedi eu bodloni, rhaid iddynt, o fewn amserlen resymol, gymeradwyo'r cais a rhoi'r drwydded.
57. Fodd bynnag, os nad yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod naill ai'r safon gyffredinol o ran ffitrwydd yn debygol o gael ei bodloni ar adeg arhosiad dros nos, neu fod unrhyw un neu ragor o'r gofynion cymeradwyo eraill wedi ei fodloni neu wedi eu bodloni, rhaid iddynt, o fewn amserlen resymol, naill ai wrthod y cais, hysbysu'r DLIY gan roi rhesymau ac esboniad o'i hawl i apelio yn erbyn y penderfyniad hwnnw, neu roi hysbysiad am asesiad pellach i'r DLIY.
58. Rhaid i hysbysiad am asesiad pellach esbonio pam nad yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod y gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni, pennu unrhyw gamau gweithredu y gallai'r DLIY eu cymryd neu unrhyw wybodaeth y gallai ei darparu er mwyn eu bodloni, a datgan pa mor hir sydd ganddo i ddarparu'r wybodaeth neu i gymryd y camau gweithredu, na chaiff fod yn llai nag o fewn 28 o ddiwrnodau.
59. Rhaid i'r hysbysiad am asesiad pellach hefyd nodi unrhyw gamau gweithredu y caiff Gweinidogion Cymru eu cymryd er mwyn dyfarnu a yw'r gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni. Mae'r camau gweithredu y caiff Gweinidogion Cymru eu cymryd yn cynnwys archwilio'r eiddo neu ymgynghori ag awdurdod lleol, awdurdod tân ac achub neu Rhentu Doeth Cymru.
60. Caiff Gweinidogion Cymru seilio eu penderfyniad i beidio â rhoi trwydded ar unrhyw wybodaeth neu unrhyw dystiolaeth a ddaw i law, gan gynnwys yr wybodaeth a ddarperir neu a hepgorir gan y ceisydd, ac unrhyw wybodaeth neu unrhyw dystiolaeth arall a ddarperir gan awdurdod lleol, Rhentu Doeth Cymru neu awdurdod tân ac achub. Caiff y math o wybodaeth y gellir ei darparu ymwneud ag unrhyw un neu ragor o'r gofynion cymeradwyo, er enghraifft dirymu trwydded landlord ceisydd neu unrhyw gamau rheoleiddiol eraill a gymerir gan yr awdurdod lleol mewn perthynas â ffitrwydd y fangre.
61. Mae adran 20 hefyd yn dileu'r rhwymedigaeth ar Weinidogion Cymru, sy'n gweithredu fel yr awdurdod trwyddedu o dan y cynllun hwn, a gynhwysir yn erthygl 42(1)(a) o Orchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005, er mwyn sicrhau bod yr

awdurdod gorfodi (yr awdurdod tân ac achub perthnasol) yn cael y cyfle i gyflwyno sylwadau cyn dyroddi'r drwydded. Mae'r safon atal tân yn adran 9 yn gymwys mewn perthynas â phob llety ymwelwyr rheoleiddiedig.

Adran 21 – Ceisiadau am drwydded: asesiad pellach cyn dyfarnu

62. Mae'r adran hon yn disgrifio'r broses y mae rhaid i Weinidogion Cymru ei dilyn, o fewn amserlen resymol, ar ôl iddynt ddod i'r casgliad o dan adran 20 fod angen cynnal asesiad pellach ac ar ôl iddynt ddyroddi hysbysiad am asesiad pellach.
63. Os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni, drwy'r wybodaeth bellach a ddarparwyd gan y ceisydd, fod y gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni, rhaid iddynt roi trwydded. Os nad ydynt wedi eu bodloni bod y gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni, rhaid iddynt wrthod y cais, o fewn amserlen resymol, gan roi rhesymau i'r DLIY a'i hysbysu am ei hawl i apelio o dan adran 28.

Adran 22 – Rhoi trwydded llety ymwelwyr

64. Mae'r adran hon yn disgrifio'r wybodaeth y mae rhaid ei chynnwys mewn tystysgrif trwydded a ddyroddir i'r DLIY pan fydd Gweinidogion Cymru yn rhoi trwydded, sef y fangre y mae'r drwydded yn ymwneud â hi, y llety ymwelwyr rheoleiddiedig y caniateir ei ddarparu oddi yno, a'r amodau sy'n gymwys i'r drwydded (gweler adran 15). Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gynnwys datganiad o wybodaeth gyda thystysgrif y drwydded sy'n esbonio sut mae'r cynllun trwyddedu yn gweithredu a sut y gellir gwneud cwynion i Weinidogion Cymru.

Adran 23 - Torri amodau trwydded: dirymu

65. Os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried bod DLIY wedi torri amod o'i drwydded, a bod yr amod hwnnw'n debygol o barhau i gael ei dorri neu o gael ei dorri eto, neu os yw'r DLIY wedi cytuno y dylid dirymu'r drwydded, mae adran 23 yn disgrifio'r broses ar gyfer hysbysu DLIY am y penderfyniad hwnnw, ei hawl i apelio a phryd y bydd dirymiadau yn cymryd effaith, yn ddarostyngedig i'r broses adfer o dan adran 24 pan fo'n berthnasol.
66. Ceir hefyd bŵer i wneud rheoliadau yn yr adran hon sy'n darparu y caiff Gweinidogion Cymru ragnodi amgylchiadau pryd y gellir rhoi gwybod i'r DLIY ymlaen llaw am eu bwriad i roi hysbysiad dirymu, neu amgylchiadau pryd y caiff hysbysiad dirymu gymryd effaith ar unwaith.

Adran 24 – Torri amodau trwydded: hysbysiadau adfer

67. Mae adran 24 yn cynnwys pŵer i wneud rheoliadau y mae rhaid i Weinidogion Cymru, mewn rheoliadau, sefydlu proses hysbysiadau adfer odano o dan amgylchiadau pryd y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried bod amod trwydded wedi ei dorri a'i fod yn debygol o barhau i gael ei dorri neu o gael ei dorri eto, ond ni ddylent ddysroddi hysbysiad dirymu heb roi cyfle i'r DLIY unioni'r tor amod yn gyntaf.

Adran 25 – Trwydded yn dod i ben ac adnewyddu trwydded

68. Mae'r adran hon yn pennu y bydd trwyddedau yn dod i ben ar ôl un flwyddyn neu ar ôl unrhyw gyfnod arall, hwy, a bennir yn y drwydded.
69. Mae'r adran hon hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth, mewn rheoliadau, ar gyfer y broses y bydd trwyddedau'n cael eu hadnewyddu drwyddi. Yn benodol, bydd hyn yn cynnwys, pan fo cais i adnewyddu wedi ei gyflwyno, trin y drwydded fel pe bai'n parhau hyd nes bod Gweinidogion Cymru wedi gwneud penderfyniad ynghylch y cais i adnewyddu.

Adran 26 – Diwygio trwydded

70. Mae'r adran hon yn darparu pŵer i wneud rheoliadau i Weinidogion Cymru mewn perthynas â gweithdrefnau ar gyfer diwygio trwyddedau.

Adran 27 – Trwyddedau dros dro

71. Mae'r adran hon yn darparu pŵer i wneud rheoliadau y caiff Gweinidogion Cymru nodi trefniadau ar gyfer trwyddedau dros dro odano. Bwriad hyn yw caniatáu ystyried achosion pan na fo llety yn gallu bodloni'r gofynion cymeradwyo (er enghraifft tra ei fod yn cael ei adeiladu neu ei adnewyddu) ond bo'r DLIY yn dal i fod eisiau hysbysebu (neu 'gynnig ei ddarparu'), fel y gellir caniatáu iddo wneud hynny, yn amodol ar fodloni'r amodau cymeradwyo cyn derbyn ymwelwyr.

Adran 28 – Apelau trwyddedu

72. Mae adran 28 yn caniatáu i apelau yn erbyn penderfyniadau a wneir o dan adrannau 20(4)(a) (gwrthod cais), 21(2)(b) (gwrthod cais yn dilyn asesiad pellach) neu 23(2) (dirymu trwydded) gael eu gwneud i'r tribiwnlys (er nad yw wedi ei bennu yn y Bil, rhagwelir y bydd Siambr Reoleiddio Gyffredinol Tribiwnlys yr Haen Gyntaf yn gwrandao ar apelau o'r fath).

Adran 29 – Pŵer i wneud gwybodaeth yn ofynnol

73. Efallai y bydd amgylchiadau pryd y bydd ar Weinidogion Cymru angen i wybodaeth benodol gael ei darparu gan drydydd partïon er mwyn i'r cynllun rheoleiddio a nodir yn y Bil hwn weithredu'n effeithiol. Er enghraifft, os amheuir bod tystiolaeth a ddarperir mewn cais am drwydded yn anghywir neu'n dwyllodrus, efallai y bydd Gweinidogion Cymru yn dymuno ceisio rhagor o wybodaeth gan y ceisydd ynghylch tarddiad tystysgrif, neu, pan fo adroddiad wedi dod i law sy'n nodi nad oedd mangre yn cyrraedd safon benodol, gellid gofyn am dystiolaeth ffotograffig neu ddogfennol gan y trwyddedai er mwyn i Weinidogion Cymru wneud penderfyniad gwybodus ynghylch a oedd tor amod wedi digwydd.
74. Mae'r pŵer yn adran 29 yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddyroddi hysbysiad gwybodaeth i ddeiliad trwydded, neu i berson a arferai fod yn ddeiliad trwydded, neu i berson sy'n cynorthwyo gyda darparu llety ymwelwyr (er enghraifft, asiant gosod llety gwyliau). Mae hysbysiad gwybodaeth yn *ei gwneud yn ofynnol* i'r derbynnydd ddarparu'r wybodaeth a bennir (yn hytrach na gofyn iddo ei darparu). Mae methu â chydymffurfio â hysbysiad o fewn amser penodedig yn drosedd y gellir ei chosbi â dirwy o dan adran 33 o'r Bil hwn.

Adran 30 – Pŵer mynd i mewn ac archwilio at ddibenion gorfodi ac Adran 31 – Gwarant i fynd i mewn i fangre a'i harchwilio at ddibenion gorfodi

75. Efallai y bydd amgylchiadau pryd y gallai Gweinidogion Cymru ei chael hi'n angenrheidiol ymweld â mangre lle y darperir llety ymwelwyr rheoleiddiedig. Er enghraifft, pan fo adroddiad wedi dod i law sy'n nodi bod mangre yn peri risg o niwed neu anaf i ymwelydd oherwydd nad yw safon ffitrwydd benodol wedi ei chyrraedd (e.e. gwifrau trydanol diamddiffyn, neu soced drydan ddiffygiol), ac na fu'n bosibl datrys y mater yn foddhaol drwy hysbysiad gwybodaeth, efallai y bydd Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn angenrheidiol i berson ag arbenigedd perthnasol (yn yr enghraifft a roddir, er enghraifft, trydanwr cymwysedig) archwilio'r fangre er mwyn penderfynu a yw'r safon cynnal a chadw trydanol yn cael ei chyrraedd.
76. Mae adran 30 yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru i alluogi person awdurdodedig i fynd i mewn i fangre at ddibenion archwilio – sy'n cynnwys casglu tystiolaeth ddogfennol (gan gynnwys gwybodaeth sydd wedi ei storio ar gyfrifiadur neu ar ddyfais electronig arall) pan fo ganddynt sail resymol dros gredu bod DLIY wedi rhoi gwybodaeth ffug neu gamarweiniol iddynt (ac felly wedi cyflawni trosedd), neu wedi torri amod trwydded. Rhaid rhoi i'r trwyddedai rybudd rhesymol o archwiliad ac ni chaniateir

defnyddio grym i gael mynediad i'r fangre.

77. Ymhellach i adran 30, mae adran 31 yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud cais i ynad am warant i fynd i mewn i fangre pan fo cais blaenorol am gael mynediad naill ai heb ei ateb neu wedi ei wrthod, neu pan ddisgwylir yn rhesymol y bydd mynediad yn cael ei wrthod. Caniateir rhoi gwarant hefyd mewn cysylltiad â mangre nad yw wedi ei thrwyddedu, ond y mae Gweinidogion Cymru yn amau ei bod yn cael ei defnyddio fel llety ymwelwyr rheoleiddiedig (ac felly y dylai fod wedi ei thrwyddedu).

Adran 32 – Llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn mangre ddirwydded: trosedd;

Adran 33 – Trosedd o fethu â chydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth;

Adran 34 – Trosedd o ddarparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol;

Adran 35 – Trosedd o rwystro'n fwriadol;

Adran 47 – Trosedd sy'n ymwneud â hysbysebu a marchnata mangreoedd; ac

Adran 54 – Hysbysiadau cosb

78. Mae'r Bil hwn yn creu cyfanswm o bum trosedd, y gellir cosbi pob un ohonynt ar euogfarn mewn llys ynadon drwy ddirwy ariannol – neu, fel arall, drwy dalu hysbysiad cosb o dan adran 54.
79. Mae adran 32 yn ei gwneud yn drosedd i ddarparu neu gynnig darparu llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn mangre ddirwydded heb esgus rhesymol.
80. Mae adran 33 yn gwneud methiant i gydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth a ddyroddir o dan adran 29, heb esgus rhesymol, yn drosedd.
81. Mae adran 34 yn ei gwneud yn drosedd i ddarparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol i Weinidogion Cymru yn fwriadol neu'n ddi-hid mewn cysylltiad â'u swyddogaethau o dan y ddeddfwriaeth hon (e.e. fel rhan o gais am drwydded).
82. Mae adran 35 yn ei gwneud yn drosedd i rwystro'n fwriadol berson awdurdodedig sy'n arfer swyddogaeth yn ddilys o dan y Rhan hon o'r Bil.
83. Mae adran 47 yn ei gwneud yn drosedd i farchnata neu hysbysebu mangre heb gynnwys y rhif cofrestru ar gyfer y fangre honno, yn ogystal â chynghor ar sut i ddod o hyd i wybodaeth am y fangre yn y cyfeiriadur o lety ymwelwyr, heb esgus rhesymol.

Adran 36 – Dyletswydd i gynnal cofrestr mewn perthynas â thrwyddedu ac

Adran 45 – Cyfeiriadur o lety ymwelwyr

84. Mae'r Bil yn ceisio hybu twristiaeth drwy roi sicrwydd i ymwelwyr bod llety yng Nghymru yn cyrraedd y safonau y byddent yn eu disgwyl, a monitro cydymffurfedd â'r safonau hynny. Un ffordd o ddarparu sicrwydd o'r fath yw drwy wybodaeth sydd ar gael i'r cyhoedd yn y gofrestr neu'r cyfeiriadur ar-lein.
85. Mae Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdod Cyllid Cymru ("ACC") greu cofrestr sy'n nodi'r holl ddarparwyr llety ymwelwyr, a'r llety a gynigir gan bob un ohonynt, yng Nghymru.
86. Mae adran 36 o'r Bil hwn yn gosod gofyniad cyfatebol ar Weinidogion Cymru i lunio cofrestr o lety ymwelwyr trwyddedig yng Nghymru fel bod gwybodaeth am drwyddedu yn cael ei chofnodi.
87. Mae adran 45 yn adeiladu ar y ddau ofyniad hyn drwy osod dyletswydd ar ACC a Gweinidogion Cymru i lunio ar y cyd gyfeiriadur sydd ar gael i'r cyhoedd o fangreodd lle y darperir llety ymwelwyr yng Nghymru.
88. Bydd y cyfeiriadur cyfunol yn caniatáu i aelodau o'r cyhoedd, yn ogystal â sefydliadau a chyrff sydd â diddordeb yn y sector, ddod o hyd i wybodaeth megis a yw mangre benodol wedi ei chofrestru a/neu wedi ei thrwyddedu, enw'r busnes neu'r unigolyn sy'n darparu'r llety, ac a oes unrhyw amodau trwyddedu arbennig yn eu lle, pe bai'r rhain yn cael eu cyflwyno yn y dyfodol.

Adran 37 – Esemptiadau rhag gofynion trwyddedu

89. Mae Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 yn caniatáu i lety ymwelwyr gael ei esemptio rhag y gofynion cofrestru yn y ddeddfwriaeth honno o dan amgylchiadau penodol. Mae pŵer i wneud rheoliadau yn y Ddeddf honno yn caniatáu i esemptiadau o'r fath gael eu nodi mewn rheoliadau. Mae adran 37 o'r Bil hwn yn caniatáu i'r darparwr, yn yr achosion hynny, gael ei esemptio rhag gofynion trwyddedu'r Bil hwn hefyd.

Adran 38 – Ffioedd mewn perthynas â thrwyddedau llety ymwelwyr

90. Mae adran 38 yn darparu pŵer i wneud rheoliadau i Weinidogion Cymru i osod, ac addasu dros amser, y ffi am gais, ac unrhyw ffi trwydded arall. Mae'r adran yn caniatáu ffioedd gwahanol ar gyfer amgylchiadau gwahanol, a allai fod yn arbennig o berthnasol os caiff y cynllun ei ehangu i fathau eraill o lety ymwelwyr yn y dyfodol.

Rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori cyn gwneud y rheoliadau hyn.

Adran 39 – Pwerau i rannu gwybodaeth

91. Er mwyn i'r cynllun rheoleiddio a nodir yn y Bil hwn weithredu'n effeithiol, efallai y bydd amgylchiadau pryd y byddai Gweinidogion Cymru yn ei chael hi'n ddefnyddiol rhannu gwybodaeth â chyrrff cyhoeddus perthnasol eraill, neu ofyn am wybodaeth ganddynt. Yn yr un modd, mae'n debygol hefyd y bydd amgylchiadau pryd y bydd y cyrrff cyhoeddus eraill hynny yn dymuno rhannu gwybodaeth berthnasol â Gweinidogion Cymru, neu ofyn am wybodaeth ganddynt. Er enghraifft, efallai y bydd Gweinidogion Cymru yn dymuno ceisio cyngor gan awdurdod tân ac achub ynghylch materion diogelwch tân, neu efallai y bydd awdurdod lleol yn dymuno rhoi gwybod iddynt ei fod wedi cymryd camau gweithredu mewn perthynas â chwynion a wnaed am fangre sydd wedi ei thrwyddedu fel llety ymwelwyr.
92. Mae adran 39 yn caniatáu i wybodaeth berthnasol o'r fath gael ei chyfnewid rhwng y cyrrff a restrir, yn ogystal â chyrrff eraill a fydd efallai'n cael eu pennu yn y dyfodol drwy reoliadau.

Adran 40 – Darpariaeth arbennig mewn cysylltiad â safleoedd gwersylla a safleoedd carafannau

93. Pe bai'r gyfundrefn hon yn cael ei hestyn i safleoedd gwersylla a safleoedd carafannau, byddai'r adran hon yn caniatáu i amodau gael eu hatodi i drwyddedau o'r fath sydd eisoes yn gymwys i'r safleoedd hynny o dan Ddeddf Iechyd y Cyhoedd 1936 a Deddf Safleoedd Carafannau a Rheoli Datblygu 1960 yn y drefn honno. Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol mai dim ond gyda chytundeb yr awdurdod lleol perthnasol, sy'n gyfrifol am y cynlluniau trwyddedu presennol hynny, y gellir atodi unrhyw amodau o'r fath.
94. Caiff rheoliadau o dan yr adran hon addasu'r cynllun trwyddedu er mwyn caniatáu gweithredu'r amodau hynny.

PENNOD 3 – LLETY YMWELWYR RHEOLEIDDIEDIG: TELERAU CONTRACT

Adran 41 – Contractau llety ymwelwyr ac

Adran 42 – Rhwymedigaeth gontractiol i sicrhau bod mangre yn ffit i fod yn llety ymwelwyr

95. Mae adran 41 yn adlewyrchu'r egwyddorion a nodir yn adrannau 3 a 28 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025, lle y mae person yn dod yn DLIY yn rhinwedd y ffaith ei fod

wedi ymrwymo i contract gyda pherson arall i ddarparu llety ymwelwyr iddo. Mae adran 42 yn adeiladu ar yr egwyddor hon, gan ychwanegu darpariaeth, pryd bynnag yr ymrwymir i contract o'r fath gan DLIY mewn perthynas â llety o fath a reoleiddir gan y Bil hwn, mai un o amodau ymhlyg y contract hwnnw yw bod rhaid i'r llety fod yn ffit i fod yn llety ymwelwyr ar unrhyw adeg y mae gan ymwelydd hawlogaeth i'w feddiannu felly.

Adran 43 – Cyfyngiadau ar y ddyletswydd ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: bai ymwelydd ac

Adran 44 – Cyfyngiadau ar y ddyletswydd ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: gwybodaeth DLIY

96. Mae adran 43 yn darparu nad ystyrir bod DLIY wedi torri'r rhwymedigaeth ffitrwydd a nodir uchod os nad yw'r fangre yn ffit oherwydd naill ai gweithred neu anweithred gan yr ymwelydd – er enghraifft os yw clo wedi ei ddifrodi gan ymwelydd wedi iddo orfodi drws i agor, gan olygu nad yw'r fangre yn cyrraedd y safon ddiogelwch.
97. Mae adran 44 yn darparu nad ystyrir bod DLIY wedi torri'r rhwymedigaeth ffitrwydd a nodir uchod os nad yw'n ymwybodol o'r mater sy'n achosi i'r fangre beidio â bod yn ffit – yn yr enghraifft uchod, pe na bai'n fai ar yr ymwelydd er enghraifft, ni ellid dal DLIY yn atebol am unrhyw golled neu anaf sy'n codi oherwydd nad yw'r fangre yn ddiogel oni bai ei fod wedi cael gwybod am hynny (neu y gellid disgwyl yn rhesymol ei fod eisoes yn ymwybodol) a'i fod wedi cael amser rhesymol i fynd i'r afael â'r mater.

RHAN 4

DARPARU GWYBODAETH I'R CYHOEDD AM LETY YMWELWYR

Adran 45 – Cyfeiriadur o lety ymwelwyr

98. Gweler paragraffau 85 i 89 uchod.

Adran 46 – Hysbysebu a marchnata: darparu gwybodaeth i'r cyhoedd

99. Mae adran 46 yn nodi gofynion i DLIY gynnwys rhif cofrestru mewn deunydd marchnata neu hysbysebu, ynghyd â sut i ddod o hyd i wybodaeth am y fangre yn y cyfeiriadur o lety ymwelwyr, ac i unrhyw un sy'n hysbysebu llety ar ei ran wneud hynny hefyd.

Adran 47 – Trosedd sy'n ymwneud â hysbysebu a marchnata mangreoedd

100. Gweler paragraffau 83 i 84 uchod.

RHAN 5

AMRYWIOL A CHYFFREDINOL

PENNOD 1 - AMRYWIOL

Adran 48 – Dyletswyddau ac atebolrwyddau partneriaethau a chyrrff anghorfforedig

101. Pan fo unrhyw beth yn ofynnol ei wneud neu y caniateir ei wneud gan bersonau neu mewn perthynas â phersonau sydd mewn partneriaeth neu gorff anghorfforedig o dan y Ddeddf hon, mae'r adran hon yn darparu bod rhaid iddo gael ei wneud gan bob person neu mewn perthynas â phob person sy'n bartner yn y bartneriaeth neu sy'n aelod rheoli o'r corff ar yr adeg y'i gwneir neu y mae'n ofynnol ei wneud. Fodd bynnag, caniateir i unrhyw beth y mae'n ofynnol ei wneud neu y caniateir ei wneud gan bob partner neu aelod rheoli gael ei wneud yn hytrach gan unrhyw un neu ragor ohonynt.

Adran 49 – Pŵer i wneud darpariaeth bellach ynghylch partneriaethau a chyrrff anghorfforedig

102. Mae'r adran hon yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau i ychwanegu at unrhyw ddarpariaeth a wneir gan y ddeddfwriaeth hon pan fo personau yn cynnal busnes mewn partneriaeth neu fel corff anghorfforedig, i ddiddymu darpariaeth o'r fath, ei dirymu, neu ei diwygio fel arall.

Adran 50 – Troseddau a gyflawnir gan bartneriaethau a chyrrff anghorfforedig

103. Mae'r adran hon yn darparu bod achos am droseddau o dan y ddeddfwriaeth hon yr honnir eu bod wedi eu cyflawni gan bartneriaeth neu gorff anghorfforedig i gael ei ddwyn yn enw'r bartneriaeth neu'r corff ac nid yn enw unrhyw un neu ragor o'i haelodau neu o'i aelodau. Mae unrhyw ddirwyon ar euogfarn am drosedd o dan y Bil i'w talu o asedau'r bartneriaeth neu gronfeydd y corff.

Adran 51 – Atebolrwydd troseddol uwch-swyddogion etc.

104. Pan gyflawnir trosedd o dan y ddeddfwriaeth hon gan gorff corfforedig, partneriaeth neu gorff anghorfforedig, mae'r adran hon yn ei gwneud yn bosibl, o dan yr amgylchiadau a ddisgrifir yn is-adran (2), i unigolion sy'n dal swyddi cyfrifol (neu sy'n honni eu bod yn gwneud hynny) o fewn y corff perthnasol neu'r bartneriaeth berthnasol (yr "uwch-swyddogion" a ddiffinnir gan yr adran) fod yn droseddol atebol hefyd am drosedd.

Adran 52 – Pŵer i wneud darpariaeth ynghylch marwolaeth, analluedd ac ansolfedd

105. Mae'r adran hon yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau i ychwanegu at unrhyw ddarpariaeth a wneir gan y ddeddfwriaeth hon pan fo DLIY yn dod yn analluog neu'n peidio â bodoli fel endid cyfreithiol, e.e. oherwydd ei fod yn marw, neu oherwydd bod cwmni yn mynd yn fethdalwr, i ddiddymu darpariaeth o'r fath, ei dirymu neu ei diwygio fel arall. Yn benodol, caiff rheoliadau ddarparu ar gyfer dilyniant o ran darparu llety o dan yr amgylchiadau hyn ar sail interim.

Adran 53 – Pŵer i wneud darpariaeth ynglŷn â throsglwyddo busnesau fel busnesau gweithredol

106. Mae'r adran hon yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau er mwyn darparu ar gyfer dilyniant triniaeth, o dan y ddeddfwriaeth hon, fusnes sy'n cael ei drosglwyddo fel busnes gweithredol.

Adran 54 – Hysbysiadau cosb

107. Gweler paragraff 78 uchod.

PENNOD 2 – CYFFREDINOL

Adran 55 – Canllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru

108. Mae'r adran hon yn darparu bod rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi canllawiau ar Rannau 3 a 4 o'r Bil, ac unrhyw reoliadau a wneir o dan y Rhannau hynny, ond cyn dyroddi canllawiau o'r fath rhaid iddynt ymgynghori ag unrhyw bersonau y maent yn ystyried eu bod yn briodol.

Adran 56 – Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth drosiannol etc.

109. Mae'r adran hon yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau i ddarparu ar gyfer darpariaethau deilliadol, darpariaethau atodol, darpariaethau canlyniadol, darpariaethau trosiannol neu ddarpariaethau arbed i ddeddfwriaeth arall sy'n deillio o ddarpariaethau'r Bil hwn, gan gynnwys mewn perthynas ag adran 269 o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd 1936 (trwyddedu safleoedd gwersylla) a Rhan 1 o Ddeddf Safleoedd Carafannau a Rheoli Datblygu 1960 (trwyddedu safleoedd carafannau) fel y gellir, os yw'n briodol, ddatgymhwyso'r cyfundrefnau hynny os yw'r Senedd yn cytuno i estyn y cynllun trwyddedu yn y ddeddfwriaeth hon i'r math cyfatebol o lety.

Adran 57 – Rheoliadau o dan y Ddeddf hon

110. Mae'r adran hon yn rhestru'r pwerau hynny i wneud rheoliadau yn y Bil y mae rhaid i unrhyw is-ddeddfwriaeth a wneir gan Weinidogion Cymru fod yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth gan y Senedd odanynt.

Adran 58 – Dehongli a mynegai o ymadroddion wedi eu diffinio

111. Mae'r adran hon yn darparu diffiniadau ac yn esbonio ystyron termau a ddefnyddir yn y Bil.

Adran 59 – Dod i rym

112. Mae'r adran hon yn esbonio pryd a sut y caiff gwahanol ddarpariaethau'r Bil ddod i rym.

Adran 60 – Enw byr

113. Mae'r adran hon yn nodi enw byr y Bil, y gellir ei ddefnyddio wrth enwi'r Bil ac wrth gyfeirio ato. Caniateir defnyddio naill ai enw Cymraeg neu enw Saesneg y Bil, gan gynnwys fel cyfeiriad mewn deddfiadau eraill.

ATODLEN 1 – DIWYGIO DEDDF DATBLYGU TWRISTIAETH 1969

114. Mae'r Atodlen hon yn gwneud y newidiadau i Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969 a ddisgrifir yn adran 2 uchod.

ATODLEN 2 – DIWYGIADAU SY'N YMWNEUD Â'R GOFRESTR O DDARPARWYR LLETY YMWELWYR

115. Mae'r Atodlen hon yn gwneud y newidiadau i Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 a Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 a ddisgrifir yn adran 14 uchod.

Atodiad 2

Mynegai o ofynion y Rheolau Sefydlog

Rheol sefydlog		Adran	tudalennau/ paragraffau
26.6(i)	Datgan y byddai darpariaethau'r Bil o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd	Datganiad yr Aelod	Tudalen 4
26.6(ii)	Nodi amcanion polisi'r Bil	Pennod 3 – Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael	Tudalennau 5-16
26.6(iii)	Nodi a gafodd ffyrdd eraill o wireddu'r amcanion polisi eu hystyried ac, os felly, pam y cafodd yr ymagwedd a gymerir yn y Bil ei mabwysiadu	Rhan 2 – Asesiad Effaith Rheoleiddiol	Tudalennau 41-49
26.6(iv)	Nodi'r ymgynghori a gafwyd, os cafwyd unrhyw ymgynghori o gwbl, ar y canlynol: (a) amcanion polisi y Bil a'r ffyrdd o'u gwireddu; (b) manylion y Bil, ac (c) Bil drafft, naill ai yn llawn neu'n rhannol (ac os yn rhannol, pa rannau)	Pennod 4 – Ymgynghori	Tudalennau 17-23
26.6(v)	Nodi crynodeb o ddeilliant yr ymgynghori hwnnw, gan gynnwys sut a pham y mae unrhyw Fil drafft wedi cael ei ddiwygio	Pennod 4 – Ymgynghori	Tudalennau 23-24

Rheol sefydlog		Adran	tudalennau/ paragraffau
26.6(vi)	Os na chafodd ddrafft o'r Bil neu ran o'r Bil ei gyhoeddi yn flaenorol, nodwch y rheswm dros y penderfyniad hwnnw	Pennod 4 – Ymgynghori	Tudalen 17
26.6(vii)	Crynhoi mewn modd gwrthrychol beth yw bwriad pob un o ddarpariaethau'r Bil (i'r raddau y mae angen egluro neu wneud sylwadau) a rhoi gwybodaeth arall sydd ei hangen i egluro effaith y Bil	Atodiad 1 – Nodiadau Esboniadol	Tudalennau 87-108
26.6(viii)	Nodi'r amcangyfrifon gorau o'r canlynol: (a) y costau gweinyddol gros, y costau cydymffurfio gros a'r costau gros eraill y byddai darpariaethau'r Bil yn arwain atynt; (b) yr arbedion gweinyddol y byddai'r Bil yn arwain atynt; (c) costau gweinyddol net darpariaethau'r Bil; (d) dros ba gyfnodau amser y disgwylid i'r holl gostau ac arbedion hynny godi; a (e) phwy fydd yn ysgwyddo'r costau	Rhan 2 – Aseiad Effaith Rheoleiddiol	Tudalennau 37-40 a thudalennau 50-69
26.6(ix)	Unrhyw fanteision ac anfanteision amgylcheddol a chymdeithasol sy'n deillio o'r Bil na ellir eu mesur yn ariannol	Rhan 2 – Aseiad Effaith Rheoleiddiol	Tudalennau 39-40 a Thudalennau 72-84
26.6(x)	Os yw'r Bil yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth sy'n rhoi pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth, nodi mewn perthynas â phob darpariaeth o'r fath:	Pennod 5 – Y pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth	Tudalennau 25-35

Rheol sefydlog		Adran	tudalennau/ paragraffau
	(a) y person neu'r corff y rhoddir y pŵer iddo ac ym mha fodd y mae'r pŵer i gael ei arfer; (b) pam y bernir ei bod yn briodol dirprwyo'r pŵer; ac (c) gweithdrefn y Senedd (os oes un) y mae'r is-ddeddfwriaeth a wnaed neu sydd i'w gwneud wrth arfer y pŵer i ddod oddi tani, a pham y barnwyd ei bod yn briodol ei gosod o dan y weithdrefn honno (ac nid ei gosod o dan unrhyw weithdrefn arall);		
26.6(xi)	Os yw'r Bil yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth sy'n codi gwariant ar Gronfa Gyfunol Cymru, ymgorffori adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol sy'n nodi ei farn ef ar a yw'r tâl yn briodol neu beidio	Nid yw gofyniad Rheol Sefydlog 26.6(xi) yn berthnasol i'r Bil hwn	Amherthnasol
26.6(xii)	Nodi'r effaith bosibl (os o gwbl) ar y system gyfiawnder yng Nghymru a Lloegr yn sgil darpariaethau'r Bil ("asesiad effaith ar gyfiawnder"), yn unol ag adran 110A o'r Ddeddf.	Rhan 2 – Asesiad Effaith Rheoleiddiol	Tudalen 81
26.6B	Pan fo darpariaethau'r Bil yn deillio o ddeddfwriaeth sylfaenol bresennol, boed at ddibenion diwygio neu gydgyrnhoi, rhaid darparu tabl tarddiadau i gyd-fynd â'r Memorandwm Esboniadol er mwyn esbonio'n glir beth yw'r berthynas rhwng y Bil a'r fframwaith cyfreithiol presennol.	Atodiad 3 – Tabl Tarddiadau	Tudalennau 113-114
26.6C	Pan fo'r Bil yn cynnig diwygio deddfwriaeth sylfaenol bresennol yn sylweddol, rhaid darparu atodlen i gyd-fynd â'r Memorandwm Esboniadol, yn nodi geiriad deddfwriaeth bresennol sy'n cael ei diwygio gan y Bil, ac yn nodi'n eglur sut y caiff y geiriad hwnnw ei ddiwygio gan y Bil.	Atodiad 4 – : Rhestr o Ddigwyddiadau	Tudalennau 115-166

Rheol sefydlog		Adran	tudalennau/ paragraffau

Atodiad 3

Tabl Tarddiadau

Tabl Tarddiadau

Bwriedir i'r tabl isod ddarparu gwybodaeth ynghylch tarddiad y darpariaethau ym Mil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru). Nid yw'r tabl yn rhoi arweiniad diffiniol neu gynhwysfawr, a dylid ei ddarllen ochr yn ochr â'r Bil a Nodiadau Esboniadol y Bil. Er bod gofal wedi ei gymryd i sicrhau bod y ddogfen mor gywir ag y bo'n rhesymol ymarferol, nid yw'n honni bod yn awdurdodol, ac ni ddylid dibynnu arni fel pe bai'n awdurdodol.

Allwedd i'r byrfoddau

Deddf 1969	Deddf Datblygu Twristiaeth 1969 (1969 p. 51)
Deddf 1992	Deddf Twristiaeth (Hybu Tramor) (Cymru) 1992 (1992 p.26)

Adran / Paragraff	Cyfeiriad cyfatebol mewn deddfwriaeth sy'n bodoli eisoes	Newid sylweddol
Adran 1	Newydd	
Adrannau 2 – 4 ac Atodlen 1	Adrannau 2 a 4A o Ddeddf 1969 ac adran 1 o Ddeddf 1992.	Mae adran 2 yn ailddatgan swyddogaethau datblygu twristiaeth presennol, gan ddiweddarau cyfeiriadau at Gynulliad Cenedlaethol Cymru i Weinidogion Cymru. Mae'r pŵer i wella seilwaith i ymwelwyr â Chymru wedi'i nodi'n benodol am y tro cyntaf. Mae'r Bil yn ei gwneud yn glir bod y swyddogaethau datblygu twristiaeth i'w harfer gan roi sylw dyledus i bwysigrwydd lliniaru effeithiau cymdeithasol ac amgylcheddol ymwelwyr a chynnal a hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg.

		Mae hyn yn cyd-fynd â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn Neddff Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (dccc 2).
Adrannau 5-83 ac Atodlen 2	Newydd	

Atodiad 4

Atodlen o ddiwygiadau

Deddf Datblygu Twristiaeth 1969

Y DIWYGIADAU SYDD I GAEL EU GWNEUD GAN
GAN Y BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDIDO LLETY
YMWELWYR (CYMRU)

Bwriedir i'r ddogfen hon ddangos sut y byddai'r darpariaethau yn Neddf Datblygu Twristiaeth 1969 fel yr oeddent yn gymwys o ran Cymru ar 01 Hydref 2025 yn edrych fel y'u diwygid gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (pe bai'n cael ei ddeddfu fel y'i cyflwynwyd ar 3 Tachwedd 2025).

Ceir llinell drwy'r testun sydd i gael ei ddileu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru), e.e. Mae testun sydd i'w ychwanegu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) wedi ei danlinellu, e.e. mae testun sydd wedi ei ychwanegu yn edrych fel hyn. Rhoddir y cyfeiriadau at y darpariaethau diwygio perthnasol yn y Bil yn y golofn dde ar bob tudalen.

Cynhwysir nifer o ddarpariaethau cysylltiedig yn y Ddeddf, er nad ydynt yn cael eu diwygio, er mwyn helpu i ddeall y diwygiadau arfaethedig.

Rhybudd

Mae'r testun hwn wedi ei lunio gan swyddogion grŵp yr Economi, Ynn a Thrafnidiaeth yn Llywodraeth Cymru. Er bod ymdrech wedi ei gwneud i sicrhau ei fod yn gywir, ni ddylid dibynnu arno fel testun diffiniol o'r Ddeddf na'r Bil. At ddiben helpu pobl i ddeall effaith y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) yn unig y mae'r testun wedi ei lunio. Ni fwriedir iddo gael ei ddefnyddio mewn unrhyw gyd-destun arall.

1 Sefydlu Awdurdod Twristiaeth Prydain, Bwrdd Twristiaeth Lloegr [a [VisitScotland]]

*Paragraff 2 o
Atodlen 1 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(1) At ddibenion y Ddeddf hon sefydlir cyrff [tri chorff] a elwir yn Awdurdod Twristiaeth Prydain, Bwrdd Twristiaeth Lloegr [a [VisitScotland]].

(2) Bydd Awdurdod Twristiaeth Prydain yn cynnwys—

(a) cadeirydd a hyd at bum aelod arall a benodir gan y Bwrdd Masnach;

(b) cadeirydd Bwrdd Twristiaeth Lloegr, cadeirydd [VisitScotland] a [pherson a benodir gan ~~Gynlluniad Cenedlaethol Cymru~~ Weinidogion Cymru].

(3) Bydd Bwrdd Twristiaeth Lloegr yn cynnwys cadeirydd a hyd at chwe aelod arall a benodir gan y Bwrdd [Masnach a bydd] [VisitScotland] yn cynnwys cadeirydd a hyd at [11] o aelodau eraill a benodir gan Ysgrifennydd Gwladol yr Alban. . .

(4) . . .

(5) bydd Atodlen 1 i'r Ddeddf hon yn cael effaith mewn perthynas â phob un o'r cyrff a sefydlir gan yr adran hon.

(6) Yn y Ddeddf hon ystyr “Bwrdd Twristiaeth” yw unrhyw un o'r cyrff a sefydlir gan yr adran hon, ac ystyr “y Gweinidog Perthnasol”, mewn perthynas ag Awdurdod Twristiaeth Prydain a Bwrdd Twristiaeth Lloegr, y Bwrdd [Masnach ac] mewn perthynas â [VisitScotland], Ysgrifennydd Gwladol yr Alban. . .

2 Swyddogaethau a phwerau cyffredinol.

*Paragraff 3 o
Atodlen 1 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(1) Swyddogaeth Awdurdod Twristiaeth Prydain fydd—

(a) annog pobl i ymweld â Phrydain Fawr a phobl sy'n byw ym Mhrydain Fawr i gymryd eu gwyliau yno;

(b) annog darparu a gwella amwynderau a chyfleusterau i dwristiaid ym Mhrydain Fawr;

a bydd gan Fwrdd Twristiaeth Lloegr, ~~[VisitScotland]~~ a ~~[Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ a VisitScotland

swyddogaethau tebyg mewn perthynas â Lloegr, yr Alban a Chymru a'r Alban yn y drefn honno.

(2) Yn ogystal â'r pwerau penodol a roddir iddo gan neu o dan ddarpariaethau dilynol y Ddeddf hon ond yn ddarostyngedig i is-adrannau (3), ~~(4)~~ a ~~(4A)~~ a (4) o'r adran hon, bydd gan bob Bwrdd Twristiaeth ~~[a Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ y pŵer i wneud unrhyw beth at ddiben cyflawni'r swyddogaethau a roddir iddo gan yr adran hon neu sy'n ffafriol i gyflawni'r swyddogaethau hynny neu'n gysylltiedig â chyflawni'r swyddogaethau hynny ac yn arbennig (ond heb effeithio ar gyffredinolrwydd y darpariaethau uchod) at y diben hwnnw-

(a) hyrwyddo neu ymgymryd â chyhoeddusrwydd o unrhyw fath;

(b) darparu gwasanaethau cynghori a gwasanaethau gwybodaeth;

(c) hyrwyddo neu wneud gwaith ymchwil;

(d) sefydlu pwyllgorau i roi cyngor iddo ar gyflawni ei swyddogaethau;

(e) cyfrannu at unrhyw wariant yr eir iddo gan unrhyw berson neu sefydliad arall wrth gynnal unrhyw weithgaredd y mae gan y Bwrdd ~~[neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ y pŵer i'w gynnal o dan baragraff (a), (b) neu (c) o'r is-adran hon neu ad-dalu unrhyw wariant o'r fath.

(3) Dim ond Awdurdod Twristiaeth Prydain fydd â'r pŵer yn rhinwedd is-adran (2) o'r adran hon i gynnal unrhyw weithgareddau y tu allan i'r Deyrnas Unedig at ddibenion annog pobl i ymweld â Phrydain Fawr neu unrhyw ran ohoni ond ni fydd yr is-adran hon yn atal Byrddau Twristiaeth eraill ~~[na Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ rhag cymryd rhan mewn gweithgareddau o'r fath ar ran yr Awdurdod.

(4) Ni fydd gan yr un o'r Byrddau Twristiaeth y pŵer, ac eithrio fel y darperir gan adrannau 3 a 4 o'r Ddeddf hon, i roi cymorth ariannol i endid arall gynnal unrhyw brosiect ar gyfer darparu neu wella amwynderau a chyfleusterau ym Mhrydain Fawr nac ychwaith er mwyn i'r Bwrdd Twristiaeth ei hun gynnal unrhyw brosiect o'r fath.

~~[(4A) Ni fydd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru unrhyw bŵer o'r fath ychwaith, ac eithrio fel y darperir gan adrannau 3 a 4A.]~~

(5) Wrth gyflawni eu swyddogaethau o dan yr adran hon bydd Bwrdd Twristiaeth Lloegr, ~~[VisitScotland]~~ a ~~[Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ a VisitScotland yn ystyried dymunoldeb meithrin sefydliadau sy'n cyflawni swyddogaethau sy'n cyfateb i rai'r [cyrff hynny] ~~[neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ mewn perthynas ag ardaloedd yn y gwledydd y mae'r [cyrff hynny] ~~[neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ yn gyfrifol amdanynt ac, mewn achosion priodol, gydweithio â sefydliadau o'r fath; ac, heb effeithio ar ddarpariaethau'r adran hon a nodwyd uchod, bydd gan bob un o'r [cyrff] ~~[a Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ y pŵer i roi cymorth ariannol neu unrhyw fath arall o gymorth i sefydliadau o'r fath.

(6) Wrth gyflawni ei swyddogaethau o dan yr adran hon bydd pob Bwrdd Twristiaeth ~~[a Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ yn ystyried dymunoldeb cynnal ymgynghoriad priodol â'r Byrddau Twristiaeth eraill [a, fel y bo'n briodol, Gynulliad Cenedlaethol Cymru Weinidogion Cymru] ac â phersonau a sefydliadau, gan gynnwys y rhai y cyfeiriwyd atynt yn yr is-adran flaenorol, sydd â gwybodaeth am unrhyw faterion sy'n effeithio ar y broses o gyflawni'r swyddogaethau hynny neu sy'n ymddiddori mewn unrhyw faterion o'r fath.

(7) Caiff Bwrdd Twristiaeth godi tâl am ei wasanaethau a derbyn cyfraniadau tuag at ei dreuliau wrth gyflawni unrhyw un o'i swyddogaethau.

~~[(7A) Caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru godi tâl am ei wasanaethau a derbyn cyfraniadau tuag at ei dreuliau wrth gyflawni unrhyw un o'i swyddogaethau o dan y Ddeddf hon fel y'i darllenir gyda Ddeddf Twristiaeth (Hybu Dramor) (Cymru) 1992.]~~

(8) Ni fydd Bwrdd Twristiaeth yn benthyca arian ac eithrio gyda chydysyniad y Gweinidog perthnasol a'r Trysorlys.

~~[(8A) Caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru fenthyca arian at ddibenion arfer ei swyddogaethau o dan y Ddeddf hon fel y'i darllenir gyda Ddeddf Twristiaeth (Hybu Dramor) (Cymru) 1992.]~~

(9) Yn y Rhan hon o'r Ddeddf hon ystyr "amwynderau a chyfleusterau i dwristiaid", mewn perthynas ag unrhyw wlad, yw amwynderau a chyfleusterau i ymwelwyr â'r wlad honno ac i bobl eraill sy'n teithio ynddi ar gyfer busnes neu ar gyfer pleser.

(10) Gweler Rhan 2 o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 am swyddogaethau cyfatebol Gweinidogion Cymru mewn perthynas â hybu datblygiad twristiaeth yng Nghymru.

3 Cynlluniau cymorth cyffredinol ar gyfer prosiectau twristiaeth.

Paragraff 4 o Atodlen 1 i'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

(1) Caiff Awdurdod Twristiaeth Prydain, ar ôl ymgynghori â Bwrdd Twristiaeth Lloegr, [VisitScotland] a [~~Chynulliad Cenedlaethol Cymru Gweinidogion Cymru~~], lunio cynlluniau sy'n darparu i gymorth ariannol gael ei roi gan y Byrddau hynny [~~a Chynulliad Cenedlaethol Cymru Gweinidogion Cymru~~] ar gyfer cynnal prosiectau o'r cyfryw ddosbarthiadau ag a bennir yn y cynlluniau, sef prosiectau a fydd yn darparu neu'n gwella amwynderau a chyfleusterau i dwristiaid ym Mhrydain Fawr, ym marn yr Awdurdod.

(2) Caiff unrhyw gynllun a lunnir o dan is-adran (1) o'r adran hon ei gyflwyno i'r Bwrdd Masnach a gaiff, yn ddarostyngedig i is-adran (6) o'r adran hon, drwy orchymyn ei gadarnhau gydag addasiadau neu hebddynt; ac os caiff cynllun ei gadarnhau felly bydd yn weithredol gyda hynny.

(3) Caiff cynllun o dan yr is-adran hon ddarparu i gymorth ariannol gael ei roi drwy grant neu fenthyciad neu gan ddefnyddio unrhyw gyfuniad o'r dulliau hynny.

(4) Wrth roi grant neu fenthyciad o dan unrhyw gynllun a lunnir yn rhinwedd yr adran hon, caiff Bwrdd Twristiaeth [~~a Chynulliad Cenedlaethol Cymru Gweinidogion Cymru~~], yn ddarostyngedig i ddarpariaethau'r cynllun ac unrhyw gyfarwyddiadau o dan adran 19 o'r Ddeddf hon, osod y cyfryw delerau ac amodau ag sy'n briodol, ym marn y Bwrdd Twristiaeth [~~a Gweinidogion Cymru~~], gan gynnwys amodau ar gyfer ad-dalu grant o dan

amgylchiadau penodedig; a bydd Atodlen 2 i'r Ddeddf hon yn cael effaith ar gyfer sicrhau cydymffurfedd ag amodau y rhoddir unrhyw grant o'r fath yn ddarostyngedig iddynt.

(5) Gall cynllun sy'n cael effaith o dan yr adran hon gael ei amrywio neu ei ddirymu gan gynllun dilynol a gaiff ei lunio, ei gyflwyno a'i gadarnhau yn yr un ffordd neu, yn ddarostyngedig i is-adran (6) o'r adran hon, drwy orchymyn a wneir gan y Bwrdd Masnach ar ôl ymgynghori ag Awdurdod Twristiaeth Prydain, Bwrdd Twristiaeth Lloegr, [VisitScotland] a [Chynulliad Cenedlaethol Cymru Gweinidogion Cymru].

(6) Bydd unrhyw bŵer sydd gan y Bwrdd Masnach i wneud gorchmynion o dan yr adran hon yn arferadwy gan offeryn statudol a bydd unrhyw orchymyn o dan is-adran (2) o'r adran hon yn nodi'r cynllun y mae'r gorchymyn yn ei gadarnhau; ac ni chaiff unrhyw orchymyn ei wneud o dan yr adran hon ac eithrio gyda chydsyniad y Trysorlys ac oni fydd drafft ohono wedi ei osod gerbron y Senedd ac wedi ei gymeradwyo drwy benderfyniad gan bob Tŷ.

~~[4A Cyflawni prosiectau twristiaeth penodol: Cymru]~~

~~[(1) Bydd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru y pŵer—~~

~~(a) i roi cymorth ariannol ar gyfer cyflawni unrhyw brosiect a fydd yn darparu neu'n gwella amwynderau a chyfleusterau twristiaeth yng Nghymru, ym marn Cynulliad Cenedlaethol Cymru;~~

~~(b) cyflawni unrhyw brosiect o'r fath fel y nodwyd uchod.~~

~~(2) Gellir rhoi cymorth ariannol o dan is-adran (1) o'r adran hon drwy grant neu fenthyciad neu, os yw'r prosiect yn cael ei gyflawni gan gwmni corfforedig ym Mhrydain Fawr neu os bydd yn cael ei gyflawni gan gwmni o'r fath, drwy danysgrifio ar gyfer cyfranddaliadau neu stoc yn y cwmni neu, fel arall, gaffael cyfranddaliadau neu stoc ynddo neu gan ddefnyddio unrhyw gyfuniad o'r dulliau hynny.~~

~~(3) Wrth roi grant neu fenthyciad o dan is-adran (1)(a) o'r adran hon, caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru osod y cyfryw delerau ac amodau ag sy'n~~

*Paragraff 5 o
Atodlen 1 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

~~briodol, ym marn Cynulliad Cenedlaethol Cymru, gan gynnwys ar gyfer ad-dalu grant o dan amgylchiadau penodedig; a bydd Atodlen 2 i'r Ddeddf hon yn cael effaith ar gyfer sicrhau cydymffurfedd ag amodau y rhoddir unrhyw grant o'r fath yn ddarostyngedig iddynt.~~

~~(4) Ni fydd Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwaredu unrhyw gyfranddaliadau neu stoc a gaffaelir ganddi yn rhinwedd yr adran hon ac oithrio ar ôl ymgynghori â'r cwmni y delir y cyfranddaliadau neu'r stoc ynddo.]~~

5 Dyletswyddau a phwerau amrywiol.

(1) Bydd yn ddyletswydd ar Awdurdod Twristiaeth Prydain i roi cyngor i unrhyw Weinidog neu gorff cyhoeddus ar y cyfryw faterion sy'n ymwneud â thwristiaeth ym Mhrydain Fawr yn ei chyfanrwydd ag y gall y Gweinidog neu'r corff eu cyfeirio ato neu fel y gwêl yr Awdurdod yn dda; a bydd gan Fwrdd Twristiaeth Lloegr, ~~[VisitScotland]~~ a ~~[Chynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ a VisitScotland ddyletswydd debyg mewn perthynas â materion sy'n ymwneud â thwristiaeth yn Lloegr, ~~yr Alban a Chymru~~ a'r Alban yn y drefn honno.

(2) Yn yr is-adran flaenorol, mae "corff cyhoeddus" yn cynnwys unrhyw awdurdod lleol neu ymgymwrwr statudol, ac unrhyw ymddiriedolwyr, comisiynwyr, bwrdd neu bersonau eraill sydd, fel corff cyhoeddus ac nid er ei elw ei hun/eu helw eu hunain, yn gweithredu o dan unrhyw ddeddfiad er mwyn gwella unrhyw le neu'r broses o gynhyrchu neu gyflenwi unrhyw nwydd neu wasanaeth.

(3) Bydd gan Awdurdod Twristiaeth Prydain y pŵer i gynnal, ar gais unrhyw gorff cyfatebol a sefydlwyd o dan gyfraith Gogledd Iwerddon, unrhyw un o Ynysoedd y Sianel neu Ynys Manaw ac o dan y cyfryw delerau ag y gellir cytuno arnynt rhwng yr Awdurdod a'r corff hwnnw, weithgareddau y tu allan i'r Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd hynny ar gyfer annog pobl i ymweld â Gogledd Iwerddon neu'r Ynysoedd hynny.

(4) . . .

*Paragraff 6 o
Atodlen 1 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

ATODLEN 2 Gorfodi Amodau Grant

1 Pŵer i wneud cais am wybodaeth

*Paragraff 7 o
Atodlen 1 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(1) Caiff Bwrdd Twristiaeth, drwy hysbysiad, ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson sydd wedi cael grant gan y Bwrdd o dan y Ddeddf hon, ac unrhyw berson sy'n gweithredu ar ei ran, ddarparu i'r Bwrdd y cyfryw wybodaeth neu gyflwyno i'w harchwilio ar ran y Bwrdd y cyfryw lyfrau, cofnodion neu ddogfennau eraill, ag a bennir yn yr hysbysiad er mwyn i'r Bwrdd allu cadarnhau a yw unrhyw amod y rhoddwyd y grant yn ddarostyngedig iddo wedi ei fodloni neu a yw'n cael ei gyflawni neu a yw'r grant wedi dod yn ad-daladwy yn gyfan gwbl neu'n rhannol yn unol ag unrhyw amod o'r fath.

[(1A) Mae is-baragraff (1) yn gymwys mewn perthynas â ~~Chynulliad Cenedlaethol Cymru~~ Gweinidogion Cymru ac unrhyw berson sydd wedi cael grant o dan gynllun a luniwyd yn unol ag adran 3 gan y Cynulliad ganddynt (ac unrhyw berson sy'n gweithredu ar ran y person hwnnw) fel y mae'n gymwys mewn perthynas â Bwrdd Twristiaeth a'r personau cyfatebol.]

(2) Caiff hysbysiad o dan y paragraff hwn ei gwneud yn ofynnol i'r wybodaeth y mae'n ymwneud â hi gael ei darparu o fewn y cyfryw gyfnod o amser ag a bennir yn yr hysbysiad, a chaiff ei gwneud yn ofynnol i'r dogfennau y mae'n ymwneud â hwy gael eu cyflwyno ar y cyfryw adeg ac yn y cyfryw le ag a bennir felly:

Ar yr amod na fydd yr amser a bennir yn y cyfryw hysbysiad ar gyfer darparu unrhyw wybodaeth neu gyflwyno unrhyw ddogfen yn gynharach na diwedd y cyfnod o 28 diwrnod yn dechrau pan gyflwynir yr hysbysiad.

(3) Gellir cyflwyno hysbysiad o dan y paragraff hwn—

(a) drwy ei gyflwyno i'r person y mae i'w gyflwyno iddo;

(b) drwy ei adael ym mhreswylfa arferol neu breswylfa hysbys olaf y person hwnnw;

(c) drwy ei anfon mewn llythyr cofrestredig rhagdaledig, neu gan ddefnyddio gwasanaeth dosbarthu cofnodedig, wedi ei gyfeirio at y person hwnnw yn ei breswylfa arferol neu ei breswylfa hysbys olaf; neu

(d) yn achos cwmni neu gorff corfforedig, drwy ei gyflwyno i ysgrifennydd neu glerc y cwmni neu'r corff yn ei swyddfa gofrestredig neu ei brif swyddfa, neu ei anfon mewn llythyr cofrestredig rhagdaledig, neu gan ddefnyddio'r gwasanaeth dosbarthu cofnodedig, wedi ei gyfeirio at ysgrifennydd neu glerc y cwmni neu'r corff yn y swyddfa honno.

(4) Bydd unrhyw berson sy'n methu â chydymffurfio â hysbysiad o dan y paragraff hwn heb esgus rhesymol yn euog o drosedd ac, ar euogfarn ddiannod, yn agored i ddirwy nad yw'n fwy na [lefel 5 ar y raddfa safonol].

2 Pŵer i fynd i mewn i fangre a'i harchwilio

(1) Caiff unrhyw berson a awdurdodwyd yn briodol i'r diben hwnnw gan Fwrdd Twristiaeth [neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru Weinidogion Cymru], ar ôl cyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig o'i awdurdod (os gofynnir iddo wneud hynny), ar bob adeg resymol fynd i mewn i unrhyw fangre y mae grant wedi ei roi mewn perthynas ag ef gan y Bwrdd ~~(neu fel y digwydd) y Cynulliad~~ o dan y Ddeddf hon neu (fel y digwydd) Weinidogion Cymru o dan adran 3 a'i harchwilio er mwyn cadarnhau a yw unrhyw amod y rhoddwyd y grant yn ddarostyngedig iddo wedi ei fodloni neu a yw'n cael ei gyflawni neu a yw'r grant wedi dod yn ad-daladwy yn gyfan gwbl neu'n rhannol yn unol ag unrhyw amod o'r fath.

(2) Bydd unrhyw berson sy'n rhwystro unrhyw berson rhag arfer hawl mynediad a roddir gan y paragraff hwn yn euog o drosedd ac, ar euogfarn ddiannod, yn agored i ddirwy nad yw'n fwy na [lefel 3 ar y raddfa safonol].

3 Methu â chydymffurfio ag amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i berson roi gwybod am ddigwyddiad lle y daw grant yn ad-daladwy

(1) Bydd unrhyw berson sy'n methu â chydymffurfio ag unrhyw amod y rhoddwyd grant iddo o dan y

Ddeddf hon yn ddarostyngedig iddo, sy'n ei gwneud yn ofynnol iddo hysbysu Bwrdd Twristiaeth ~~[neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru]~~ o ddigwyddiad lle y daw'r grant yn ad-daladwy yn gyfan gwbl neu'n rhannol, a hynny heb esgus rhesymol, yn euog o drosedd ac, ar euogfarn ddiannod, yn agored i ddirwy nad yw'n fwy na [lefel 5 ar y raddfa safonol].

(1A) Mae is-baragraff (1) yn gymwys mewn perthynas â Gweinidogion Cymru ac unrhyw berson sydd wedi cael grant o dan gynllun a luniwyd yn unol ag adran 3 ganddynt fel y mae'n gymwys mewn perthynas â Bwrdd Twristiaeth a'r person cyfatebol.

(2) . . .

(3) Ni chaiff achos diannod yn yr Alban ar gyfer trosedd o dan y paragraff hwn ei gychwyn ar ôl i dair blynedd fynd heibio ers cyflawni'r drosedd, ond yn ddarostyngedig i'r cyfyngiad uchod ac er gwaethaf unrhyw beth yn [adran 136 o Ddeddf Trefniadaeth Droseddol (yr Alban) 1995], gellir cychwyn y cyfryw achos ar unrhyw adeg o fewn 12 mis ar ôl y dyddiad y daw'r Arglwydd Adfocad i wybod am dystiolaeth sy'n ddigonol i gyfiawnhau'r achos, yn ei farn ef; a bydd [is-adran (3) o adran ddywededig 136] yn gymwys at ddibenion yr is-baragraff hwn fel y mae'n gymwys at ddibenion yr adran honno.

(4) At ddibenion is-baragraffau. . . (3) o'r paragraff hwn, bydd tystysgrif . . . yr Arglwydd Adfocad . . . , o ran y dyddiad y daeth i wybod am y cyfryw dystiolaeth ag a nodwyd uchod, yn dystiolaeth bendant o'r ffaith honno.

Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025

Y DIWYGIADAU SYDD I GAEL EU GWNEUD GAN GAN Y BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDDIO LLETY YMWELWYR (CYMRU)

Bwriedir i'r ddogfen hon ddangos sut y byddai'r darpariaethau yn Neddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 fel yr oeddent yn gymwys o ran Cymru ar 1 Hydref 2025 yn edrych fel y'u diwygid gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) (pe bai'n cael ei ddeddfu fel y'i cyflwynwyd ar 3 Tachwedd 2025).

Ceir llinell drwy'r testun sydd i gael ei ddileu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru), e.e. ~~mae testun sydd wedi ei hepgor yn edrych fel hyn~~. Mae testun sydd i'w ychwanegu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) wedi ei danlinellu, e.e. mae testun sydd wedi ei ychwanegu yn edrych fel hyn. Rhoddir y cyfeiriadau at y darpariaethau diwygio perthnasol yn y Bil yn y golofn dde ar bob tudalen.

Cynhwysir nifer o ddarpariaethau cysylltiedig yn y Ddeddf, er nad ydynt yn cael eu diwygio, er mwyn helpu i ddeall y diwygiadau arfaethedig.

Rhybudd

Mae'r testun hwn wedi ei lunio gan swyddogion grŵp yr Economi, Ynn a Thrafnidiaeth yn Llywodraeth Cymru. Er bod ymdrech wedi ei gwneud i sicrhau ei fod yn gywir, ni ddylid dibynnu arno fel testun diffiniol o'r Ddeddf na'r Bil. At ddiben helpu pobl i ddeall effaith y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) yn unig y mae'r testun wedi ei lunio. Ni fwriedir iddo gael ei ddefnyddio mewn unrhyw gyd-destun arall.

1 Trosolwg o'r Ddeddf hon

(A1) Mae'r Ddeddf hon yn rhan o god Cyfraith Cymru sy'n ymwneud â thwristiaeth.

(1) Mae'r Rhan hon o'r Ddeddf yn cynnwys (yn ogystal â'r trosolwg hwn) ddiffiniad o "*llety ymwelwyr*" a "*darparwr llety ymwelwyr*".

(2) Mae Rhan 2 o'r Ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdod Cyllid Cymru gadw cofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr.

(3) Mae Rhan 3 o'r Ddeddf hon yn rhoi'r pŵer i brif awdurdodau gyflwyno yn eu hardaloedd ardoll ar arosiadau dros nos mewn llety ymwelwyr ac yn rhoi swyddogaethau i Awdurdod Cyllid Cymru sy'n ymwneud â chasglu a rheoli'r ardoll.

(4) Mae Rhan 4 o'r Ddeddf hon—

(a) yn gwneud darpariaeth ynghylch canllawiau ar y Ddeddf hon a ddyroddir gan Weinidogion Cymru,

(b) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru ymestyn y Ddeddf hon fel ei bod yn gymwys mewn perthynas â docfeydd ac angorfeydd ar gyfer cychod,

(c) yn gwneud darpariaeth ar gyfer adolygiadau o weithrediad ac effaith y Ddeddf hon gan Weinidogion Cymru

(d) yn cynnwys darpariaeth gyffredinol.

Adran 4(1) o'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

3 Darparwr llety ymwelwyr

(1) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Ddeddf hon.

(2) Mae person yn ddarparwr llety ymwelwyr ("DLIY") os yw'r person hwnnw—

(a) yng nghwrs masnach neu fusnes,

(b) yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn mangre yng Nghymru,

Paragraff 2 o Atodlen 2 i'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

(c) yn feddiannydd ar y fangre lle y darperir y llety ymwelwyr.

(3) Mae person yn darparu llety ymwelwyr os yw'r person hwnnw yn ymrwymo i gcontract y mae gan un neu ragor o bobl hawlogaeth i breswyllo ynddo am un neu ragor o nosweithiau oddi tano neu o ganlyniad iddo.

(4) Yn is-adran (3), nid yw "contract" yn cynnwys contract gwasanaeth, contract prentisiaeth na chontract am wasanaethau y mae person sydd â hawlogaeth i breswyllo yn y llety ymwelwyr yn darparu gwasanaeth odano i'r DLIY.

(5) Yn y Ddeddf hon—

(a) mae "cynnig darparu", mewn perthynas â llety ymwelwyr, yn cynnwys hysbysebu neu, fel arall, farchnata'r llety neu, fel arall, roi gwybod i unrhyw berson bod y llety ar gael ar gyfer arosiadau;

(b) mae cyfeiriadau at "darparwr llety ymwelwyr" (neu "DLIY") yn cynnwys, oni fydd y cyd-destun yn mynnu fel arall, berson sydd wedi ei gofrestru o dan Ran 2 o'r Ddeddf hon, p'un a yw'r person hwnnw yn dod o dan is-adran (2) ar unrhyw adeg benodol ai peidio (ac ni waeth a yw cofnod y person yn y gofrestr yn dangos bod y person yn anweithredol).

4 Cofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr

(1) Rhaid i Awdurdod Cyllid Cymru ("ACC") sefydlu a chynnal cofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr ("y gofrestr").

(2) Mae Atodlen 1 yn gwneud darpariaeth ynghylch y wybodaeth sydd i'w chynnwys yng nghofnod darparwr llety ymwelwyr yn y gofrestr.

(2A) Rhif i ACC ddyrannu rhif cofrestru—

(a) i gofnod darparwr llety ymwelwyr yn y gofrestr, a

*Paragraff 3 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(b) mewn cysylltiad â phob mangre lle y mae'r darparwr llety ymwelwyr yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr.

(3) Caiff y gofrestr gynnwys unrhyw wybodaeth arall sy'n briodol, ym marn ACC.

(4) Rhaid i ACC gyhoeddi, yn y fath fodd ag sy'n briodol ym marn ACC, y wybodaeth a gynhwysir yn y gofrestr yn rhinwedd is-adran (2A) ac Atodlen 1.

(5) Ond ni chaiff ACC gyhoeddi (ni waeth a yw'r wybodaeth dan sylw wedi ei chynnwys yng nghofnod darparwr llety ymwelwyr sy'n unigolyn ai peidio)—

(a) enw unigolyn, oni bai—

(i) bod yr unigolyn yn cydsynio i'w enw gael ei gyhoeddi, neu

(ii) bod enw cyntaf a chyfenw'r unigolyn yn rhan o enw busnes y darparwr llety ymwelwyr ("DLIY");

cyfeiriad unig breswylfa neu brif breswylfa unigolyn, oni bai—

(i) bod yr unigolyn yn cydsynio i'w gyfeiriad gael ei gyhoeddi, neu

(ii) bod y cyfeiriad yn gyfeiriad mangre lle y mae DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr.

(6) Caiff ACC gyhoeddi, yn y fath fodd ag sy'n briodol ym marn ACC, wybodaeth a gynhwysir yn y gofrestr yn rhinwedd is-adran (3); ond ni chaiff ACC gyhoeddi gwybodaeth o dan yr is-adran hon os yw ACC wedi ei wahardd rhag cyhoeddi'r wybodaeth honno drwy unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol.

(7) Yn y Rhan hon—

(a) ystyr "cofrestredig" yw cofrestredig yn y gofrestr, a

(aa) ystyr "DLIY trwyddedig" yw DLIY sydd yn meddu ar drwydded llety ymwelwyr o dan Ran X o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a

Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026
(asc 00), a

(b) mae cyfeiriad at fangre lle y mae person neu DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr yn gyfeiriad at fangre—

(i) yng Nghymru,

(ii) lle y mae'r person neu'r DLIY, yng nghwrs masnach neu fusnes, yn darparu neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr, a

(iii) y mae'r person neu'r DLIY yn ei feddiannu.

6 Ceisiadau i fod yn gofrestredig

(1) Caiff person wneud cais i gael ei gofrestru cyn i'r person ddechrau, yng nghwrs masnach neu fusnes, ddarparu, neu gynnig darparu, llety ymwelwyr mewn mangre yng Nghymru y mae'r person yn ei meddiannu (ond gweler adrannau 44~~14~~14A i 16 (dileu person o'r gofrestr pan nad yw'n darparu ac ati llety ymwelwyr)).

*Paragraff 4 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(2) Rhaid i gais i fod yn gofrestredig—

(a) bod ar unrhyw ffurf, a chael ei wneud mewn unrhyw fodd, a bennir gan ACC,

(b) cynnwys y wybodaeth y mae'n ofynnol ei chynnwys yn y gofrestr o dan Atodlen 1, ac

(c) cynnwys unrhyw wybodaeth arall, a chael ei ategu gan unrhyw ddogfennau, a bennir gan ACC.

(3) Rhaid i ACC (oni fydd y person eisoes wedi ei gofrestru)—

(a) cofrestru person sy'n gwneud cais sy'n cydymffurfio ag is-adran (2), a

(b) dyroddi hysbysiad cofrestru i'r person hwnnw sy'n pennu—

(i) rhif cofrestru ar gyfer y DLIY, a

(ii) rhif cofrestru mewn cysylltiad â phob mangre lle y mae'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr.

(4) Os yw ACC yn penderfynu peidio â chofrestru person sydd wedi gwneud cais o dan is-adran (1), rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r person hwnnw—

(a) yn pennu'r rheswm pam, a

(b) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

(5) Nid yw person yn agored i gosb o dan adran 7 mewn perthynas â mangre lle y mae'r person yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr yn ystod y cyfnod—

(a) sy'n dechrau â'r diwrnod y mae'r person yn gwneud cais i gael ei gofrestru mewn cysylltiad â'r fangre honno, a

(b) sy'n gorffen â'r diwrnod y dyroddir hysbysiad i'r person hwnnw o dan is-adran (3)(b) neu (4).

8 Pŵer i gofrestru personau pan na fo cais wedi ei wneud i ACC

(1) Caiff ACC gofrestru person nad yw wedi ei gofrestru ac nad yw wedi gwneud cais i gael ei gofrestru os yw ACC o'r farn, ar y diwrnod y mae ACC yn cofrestru'r person, fod y person—

(a) yn DLIY, neu

(b) ar unrhyw adeg yn y 14 diwrnod blaenorol, ei fod yn DLIY.

(2) Cyn i ACC allu cofrestru person o dan is-adran (1), rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r person hwnnw—

(a) yn nodi'r wybodaeth a gaiff ei chynnwys yng nghofnod y person hwnnw yn y gofrestr,

(b) yn pennu unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i gofnod y person hwnnw nad oes

*Paragraff 5 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

gan ACC, neu y mae ACC yn ystyried ei bod yn anghywir neu y gall fod yn anghywir,

(c) yn hysbysu'r person y bydd ACC yn cofrestru'r person ar y dyddiad a bennir yn yr hysbysiad oni bai—

(i) bod y person, cyn y dyddiad hwnnw, yn gwneud cais i gael ei gofrestru yn unol ag adran 6, neu

(ii) bod ACC wedi ei fodloni nad yw'n ofynnol i'r person gofrestru, a

(d) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

(3) Rhaid i'r dyddiad a bennir yn yr hysbysiad o dan is-adran (2)(c) fod o leiaf 14 diwrnod ar ôl y dyddiad y dyroddir yr hysbysiad.

(3A) Os yw ACC yn cofrestru person o dan is-adran (1), rhaid i ACC anfon hysbysiad at y person sy'n pennu—

(a) rhif cofrestru ar gyfer y person, a

(b) rhif cofrestru mewn cysylltiad â phob mangre lle y mae'r person yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr.

(4) Mae person sydd gofrestru o dan yr adran hon, at ddibenion adran 7, i'w drin fel pe na bai'r person hwnnw wedi ei gofrestru; ond nid yw'r is-adran hon yn gymwys o'r adeg y mae'r person—

(a) yn rhoi hysbysiad i ACC—

(i) sy'n darparu unrhyw wybodaeth sydd ei hangen i sicrhau bod cofnod y person yn gyflawn ac yn gywir, neu

(ii) os nad oes angen unrhyw wybodaeth o'r fath, sy'n cadarnhau bod y cofnod yn gyflawn ac yn gywir, neu

(b) yn gwneud cais i ACC i gael ei ddileu o'r gofrestr

9 Dyletswydd i hysbysu ACC am newidiadau ac anghywirdebau

*Paragraff 6 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(1) Rhaid i DLIY hysbysu ACC am unrhyw—

(a) newid mewn amgylchiadau sy'n golygu bod cofnod DLIY yn y gofrestr yn anghywir, neu

(b) anghywirdeb yng nghofnod DLIY yn y gofrestr, cyn diwedd y cofnod o 30 diwrnod sy'n dechrau â'r diwrnod y mae'r newid mewn amgylchiadau yn digwydd neu pan gafodd wybod gyntaf am yr anghywirdeb neu pan ddylai fod wedi gwybod amdano.

(2) Rhaid i hysbysiad o dan is-adran (1)—

(a) bod ar unrhyw ffurf, a chael ei wneud mewn unrhyw fodd, a bennir gan ACC,

(b) cynnwys y wybodaeth sydd ei hangen er mwyn i ACC allu cywiro'r gofrestr, ac

(c) cynnwys unrhyw wybodaeth arall, a chael ei ategu gan unrhyw ddogfennau, a bennir gan

ACC.

(3) Os yw'r hysbysiad yn cydymffurfio ag is-adran (2), rhaid i ACC—

(a) cywiro'r gofrestr, a

(b) dyroddi hysbysiad i'r DLIY, ~~yn pennu'r cywiriadau a wnaed i gofnod y DLIY~~

(i) yn pennu'r cywiriadau a wnaed i gofnod y DLIY, a

(ii) pan fo'r cywiriad yn golygu ychwanegu mange lle y mae'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr at gofnod y DLIY yn y gofrestru, yn pennu rhif cofrestru mewn cysylltiad â'r fangre honno,

oni bai bod ACC eisoes wedi gwneud y cywiriadau o dan adran 11.

(4) Os yw ACC yn penderfynu peidio â newid y gofrestr ar ôl cael ei hysbysu gan DLIY o dan is-adran (1), rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r DLIY hwnnw—

(a) yn pennu'r rheswm pam, a

(b) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio

10 Cosbau am fethu â hysbysu ACC am newidiadau ac anghywirdebau

*Paragraff 7 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(1) Mae DLIY sy'n methu â chydymffurfio ag adran 9(1) yn agored i gosb o £100.

(2) Rhaid i hysbysiad cosb a ddyroddir i DLIY mewn perthynas â chosb lle y mae'r DLIY yn agored i gosb o dan is-adran (1) bennu'r wybodaeth sy'n anghywir, ym marn ACC.

(3) Os yw'r DLIY yn methu â rhoi i ACC yr hysbysiad sy'n ofynnol gan adran 9(1)(a) neu (b) mewn cysylltiad â'r wybodaeth a bennir yn yr hysbysiad cosb erbyn diwedd y cyfnod o 30 diwrnod sy'n dechrau â'r diwrnod y dyroddir yr hysbysiad cosb ("y cyfnod cosbi cychwynnol"), mae'r DLIY—

(a) yn agored i gosb o £10 am bob diwrnod ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw, hyd at a chan gynnwys y 30ain diwrnod, y mae'r methiant yn parhau, a

(b) yn agored i gosb o £1000 am yr 31ain diwrnod y mae'r methiant yn parhau.

(4) Wrth gyfrifo'r cyfnod cosbi cychwynnol, rhaid diystyru unrhyw ddiwrnod pan fo penderfyniad sy'n ymwneud â'r gosb o dan is-adran (1) yn destun—

(a) adolygiad nad yw hysbysiad am ei gasgliadau wedi ei ddyroddi hyd yma, neu

(b) apêl nad yw wedi ei dyfarnu'n derfynol nac wedi ei thynnu'n ôl hyd yma.

(5) Nid yw'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â pherson pan fo natur y wybodaeth sy'n anghywir,

ym marn ACC, yn golygu bod y person yn agored i gosb o dan—

(a) adran 7 (cosbau am fethu â chofrestru mewn cysylltiad â mangre), neu

(b) adran 15 (cosbau pan fo person yn methu â gwneud cais i gael ei ddileu o'r gofrestr); neu

(c) adran 16C (cosbau sy'n ymwneud â hysbysiadau o dan adrannau 16A ac 16B).

(6) Mae person sy'n—

(a) peidio â bod yn DLIY, ond

(b) a ddaeth yn agored i gosb o dan yr adran hon tra roedd y person yn DLIY, yn parhau i fod yn agored i'r gosb.

11 Pŵer i newid y gofrestr pan na fo hysbysiad wedi ei roi i ACC

(1) Caiff ACC newid cofnod DLIY yn y gofrestr pan na fo hysbysiad wedi ei roi gan y DLIY o dan adran 9 os yw ACC o'r farn bod y cofnod yn anghywir.

(2) Cyn i ACC allu newid cofnod DLIY o dan is-adran (1), rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r DLIY hwnnw—

(a) yn pennu'r wybodaeth sy'n anghywir, ym marn ACC

(b) yn nodi a yw ACC yn bwriadu—

(i) hepgor y wybodaeth honno, neu

(ii) gwneud newidiadau eraill i'r cofnod, pan fydd yn rhaid i ACC bennu'r

newidiadau y mae'n bwriadu eu gwneud,

(c) yn hysbysu'r DLIY y bydd ACC yn newid y gofrestr ar y dyddiad a bennir yn yr hysbysiad oni bai—

Paragraffau 8 a 9 o Atodlen 2 i'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

(i) bod y DLIY, cyn y dyddiad hwnnw, yn rhoi'r hysbysiad sy'n ofynnol o dan adran 9(1)(a) neu (b), neu

(ii) bod ACC wedi ei fodloni nad oes angen newid y gofrestr, a

(d) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

(3) Rhaid i'r dyddiad a bennir yn yr hysbysiad o dan is-adran (2)(c) fod o leiaf 30 diwrnod ar ôl y dyddiad y dyroddir yr hysbysiad.

(3A) Pan fo ACC yn gwneud newid o dan is-adran (1) sy'n golygu ychwanegu mange lle y mae'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr at gofnod y DLIY yn y gofrestr, rhaid i ACC anfon hysbysiad at y DLIY, cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl gwneud y newid, yn pennu rhif cofrestru mewn cysylltiad â'r fangre honno.

(4) Pan fo cofnod DLIY yn cael ei newid o dan yr adran hon, mae'r DLIY yn parhau i fod yn agored i gosbau o dan adran 10; ond mae'r DLIY i'w drin at ddibenion yr adran honno fel pe bai wedi rhoi'r hysbysiad sy'n ofynnol o dan adran 9(1)(a) neu (b) o'r adeg y mae'r DLIY yn rhoi hysbysiad i ACC—

(a) os yw'r cofnod yn anghywir, yn darparu'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn sicrhau bod cofnod y DLIY yn gywir, neu

(b) yn cadarnhau bod y cofnod yn gywir.

11A Newidiadau ac anghywirdebau sy'n ymwneud â mangre: DLIYau trwyddedig

Pan fo cofnod DLIY trwyddedig yn y gofrestr yn cael ei newid o dan adran 9 neu 11 oherwydd nad yw'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn mangre y mae'r DLIY wedi ei drwyddedu mewn cysylltiad â hi (ond bod y DLIY yn parhau i ddarparu, neu gynnig darparu, llety ymwelwyr mewn mangre arall neu fangreoedd eraill y mae'r DLIY wedi ei gofrestru mewn cysylltiad â hi neu â hwy)—

(a) mae'r DLIY yn parhau i fod yn gofrestredig mewn cysylltiad â'r fangre honno neu'r mangreoedd hynny, a

(b) rhaid i gofnod y DLIY yn y gofrestr ddangos nad yw'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr rheoleiddiedig yn y fangre honno.

14 Dileu person o'r gofrestr ar gais i ACC

*Paragraffau 10
a 11 o Atodlen 2
i'r Bil Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

~~(1) Rhaid i berson wneud cais i ACC i gael ei ddileu o'r gofrestr cyn yr 31ain diwrnod olynol nad yw'r person hwnnw wedi darparu, neu wedi cynnig darparu llety, ymwelwyr mewn unrhyw fangre.~~

(1) Caiff person sydd â chofnod yn y gofrestr wneud cais i ACC i gael ei ddileu o'r gofrestr (ond gweler adran 14A am amgylchiadau pryd y mae'n rhaid i berson wneud cais i ACC i gael ei ddileu o'r gofrestr).

(2) Rhaid i gais o dan is-adran (1)—

(a) bod ar unrhyw ffurf, a chael ei wneud mewn unrhyw fodd, a bennir gan ACC, a

(b) cynnwys unrhyw wybodaeth a bennir gan ACC.

(3) Os yw person yn gwneud cais o dan yr adran hon sy'n cydymffurfio ag is-adran (2), rhaid i ACC—

(a) dileu'r person o'r gofrestr, a

(b) dyroddi hysbysiad i'r person sy'n cadarnhau'r dyddiad y caiff ei ddileu o'r gofrestr.

(4) Os yw ACC yn peidio â dileu person sydd wedi gwneud cais o dan is-adran (1) o'r gofrestr, rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r person hwnnw—

(a) yn pennu'r rheswm pam, a

(b) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

~~(5) At ddibenion yr adran hon ac adran 15, nid yw person wedi darparu na chynnig darparu llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre os nad yw'r person hwnnw, yng nghwrs masnach neu fusnes, wedi darparu, neu wedi cynnig darparu, llety ymwelwyr~~

~~mewn mangre yng Nghymru y mae'r person yn ei meddiannau.~~

Gofyniad i bersonau penodol wneud cais i gael eu ddileu o'r gofrestr

14A Cais mandadol i berson gael ei ddileu o'r gofrestr

(1) Rhaid i berson nad yw'n DLIY trwyddedig, cyn yr 31ain diwrnod yn olynol nad yw'r person hwnnw wedi darparu, neu wedi cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre, wneud cais o dan adran 14 i gael ei ddileu o'r gofrestr.

(2) Rhaid i DLIY trwyddedig nad yw'n darparu, neu'n cynnig darparu llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre, cyn yr 31ain diwrnod ar ôl y diwrnod y daw trwydded y DLIY hwnnw i ben, wneud cais o dan adran 14 i gael ei ddileu o'r gofrestr.

(3) At ddibenion y Rhan hon nid yw person wedi darparu, neu wedi cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre os nad yw'r person hwnnw, yng nghwrs masnach neu fusnes, wedi darparu, neu wedi cynnig darparu llety ymwelwyr, mewn mangre yng Nghymru y mae'r person yn ei feddiannu.

15 Cosbau pan fo person yn methu â gwneud cais i gael ei ddileu o'r gofrestr

(1) Mae person y mae'r adran hon yn ymwneud ag ef sy'n methu â chydymffurfio ag adran ~~14(1)~~14A(1) yn agored i gosb o £100.

(2) Os yw'r person—

(a) yn methu â gwneud cais i ACC i gael ei ddileu o'r gofrestr erbyn diwedd y cyfnod o 30 diwrnod sy'n dechrau â'r diwrnod y dyroddir hysbysiad cosb sy'n ymwneud â'r gosb o dan is-adran (1) ("y cyfnod cosbi cychwynnol"), a

(b) yn ystod y cyfnod hwnnw, heb ddarparu na chynnig darparu llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre, mae'r person hwnnw yn agored i gosb, i'w chyfrifo o dan is-adran (3).

*Paragraff 12 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(3) Y gosb y mae person yn agored iddi o dan is-adran (2) yw—

(a) £10 am bob diwrnod ar ôl diwedd y cyfnod cosbi cychwynnol, hyd at a chan gynnwys y 30ain diwrnod, y mae'r methiant yn parhau ac nad yw'r person yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre, a

(b) £1000 am yr 31ain diwrnod y mae'r methiant yn parhau ac nad yw'r person yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre.

(4) Wrth gyfrifo'r cyfnod cosbi cychwynnol, rhaid diystyru unrhyw ddiwrnod pan fo penderfyniad sy'n ymwneud â'r gosb o dan is-adran (1) yn destun—

(a) adolygiad nad yw hysbysiad am ei gasgliadau wedi ei ddyroddi hyd yma, neu

(b) apêl nad yw wedi ei dyfarnu'n derfynol nac wedi ei thynnu'n ôl hyd yma.

16 Pŵer i ddileu person o'r gofrestr pan na fo cais wedi ei wneud

(1) Caiff ACC ddileu person o'r gofrestr pan nad yw'r person hwnnw wedi gwneud cais i gael ei ddileu os bydd ACC o'r farn ei bod yn ofynnol i'r person wneud y cyfryw gais o dan adran ~~14(1)~~14A(1).

(2) Cyn i ACC allu dileu person o'r gofrestr o dan is-adran (1), rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r person hwnnw—

(a) yn pennu'r rhesymau pam mae ACC o'r farn ei bod yn ofynnol i'r person wneud cais i gael ei ddileu.

(b) yn hysbysu'r person y bydd ACC yn dileu'r person o'r gofrestr ar y dyddiad a bennir yn yr hysbysiad oni bai—

(i) bod y person, cyn y dyddiad hwnnw, yn gwneud cais i gael ei

*Paragraffau 13
a 14 o Atodlen 2
i'r Bil Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

ddileu sy'n cydymffurfio ag adran
14(2), neu

(ii) bod ACC wedi ei fodloni nad yw'n
ofynnol i'r person wneud cais i gael ei
ddileu, ac

(c) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu
ac apelio.

(3) Rhaid i'r dyddiad a bennir o dan is-adran (2)(b)
fod o leiaf 30 diwrnod ar ôl y dyddiad y dyroddir yr
hysbysiad.

(4) Mae person sy'n cael ei ddileu o'r gofrestr o dan
yr adran hon yn parhau i fod yn agored i gosbau o
dan adran 15; ond mae'r person i'w drin at
ddibenion yr adran honno fel pe bai wedi gwneud
cais i gael ei ddileu o'r adeg y mae'r person—

(a) yn rhoi hysbysiad i ACC yn nodi'r dyddiad
y mae'r person yn ei ystyried fel y dyddiad y
~~peidiodd y person â bod yn DLIY y darparodd~~
y person llety ymwelwyr ddiwethaf neu (os
yw'n hwyrach) y cynigiodd y DLIY ddarparu
llety ymwelwyr ddiwethaf, neu

(b) gwneud cais i gael ei gofrestru.

Hysbysiad am anweithgarwch gan DLIYau
trwyddedig

16A Hysbysiad i ACC bod DLIY trwyddedig yn **anweithreddol**

(1) Nid yw'r adran hon nac adrannau 16B i 16E yn
gymwys ond mewn perthynas â DLIYau trwyddedig.

(2) Rhaid i DLIY trwyddedig, cyn yr 31ain diwrnod yn
olynol nad yw'r DLIY hwnnw wedi darparu, neu wedi
cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw
fangre, roi hysbysiad i ACC nad yw'r DLIY yn
darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr
("hysbysiad am anweithgarwch").

(3) Rhaid i hysbysiad am anweithgarwch—

(a) bod ar unrhyw ffurf, a chael ei wneud
mewn unrhyw fodd, a bennir gan ACC, a

(b) cynnwys unrhyw wybodaeth a bennir gan ACC.

(4) Rhaid i ACC, os yw DLIY trwyddedig yn rhoi hysbysiad am anweithgarwch iddo sy'n cydymffurfio ag is-adran (3) iddo—

(a) dangos yng nghofnod y DLIY yn y gofrestr fod y DLIY yn anweithredol, a

(b) dyroddi hysbysiad i'r DLIY yn cadarnhau'r dyddiad y newidiwyd y gofrestr yn unol â pharagraff (a).

(5) Os bydd ACC yn penderfynu peidio â dangos yng nghofnod DLIY trwyddedig yn y gofrestr fod y DLIY yn anweithredol, rhaid i ACC ddwyroddi hysbysiad i'r DLIY hwnnw—

(a) yn pennu'r rheswm pam, a

(b) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

16B Hysbysiad i ACC bod DLIY trwyddedig wedi ailddechrau gweithgarwch

(1) Rhaid i DLIY trwyddedig y mae ei gofnod yn y gofrestr yn dangos bod y DLIY yn anweithredol, ar neu cyn y diwrnod y mae'r DLIY yn ailddechrau cynnig darparu, neu (os yw'n gynharach) yn ailddechrau darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre, roi hysbysiad i ACC fod y DLIY yn ailddechrau darparu, neu'n ailddechrau cynnig darparu, llety ymwelwyr ("hysbysiad am ailddechrau gweithgarwch").

(2) Rhaid i hysbysiad am ailddechrau gweithgarwch—

(a) bod ar unrhyw ffurf, a chael ei wneud mewn unrhyw fodd, a bennir gan ACC,

(b) nodi'r dyddiad y mae'r DLIY trwyddedig yn ailddechrau darparu, neu'n ailddechrau cynnig darparu, llety ymwelwyr, ac

(c) cynnwys unrhyw wybodaeth arall a bennir gan ACC

(3) Rhaid i ACC, os yw person yn rhoi hysbysiad am ailddechrau gweithgarwch iddo sy'n cydymffurfio ag is-adran (2)—

(a) dileu o gofnod y DLIY trwyddedig yn y gofrestr yr hyn sy'n dangos bod y person yn anweithredol, a

(b) dyroddi hysbysiad i'r DLIY yn cadarnhau'r dyddiad y newidiwyd y gofrestr yn unol â pharagraff (a).

(4) Os yw ACC yn penderfynu peidio â dileu o gofnod y DLIY trwyddedig yn y gofrestr yr hyn sy'n dangos bod y DLIY yn anweithredol, rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r DLIY hwnnw—

(a) yn pennu'r rheswm pam, a

(b) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

16C Cosbau pan fo DLIY trwyddedig yn methu â rhoi hysbysiad o dan adran 16A neu 16B

(1) Mae DLIY trwyddedig sy'n methu â chydymffurfio ag adran 16A(2) neu 16B(1) yn agored i gosb o £100.

(2) Os yw'r DLIY trwyddedig—

(a) yn methu â rhoi'r hysbysiad o dan sylw i ACC erbyn diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y dyroddir hysbysiad cosb sy'n ymwneud â'r gosb o dan is-adran (1) ("y cyfnod cosbi cychwynnol"), a

(b) yn ystod y cyfnod hwnnw—

(i) yn achos methiant i gydymffurfio ag adran 16A(2), heb ddarparu, neu heb gynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre, neu

(ii) yn achos methiant i gydymffurfio ag adran 16B(1), wedi darparu, neu wedi cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre.

mae'r DLIY hwnnw yn agored i gosb, i'w chyfrifo o dan is-adran (3).

(3) Y gosb y mae DLIY trwyddedig yn agored iddi o dan is-adran (2) yw—

(a) £10 am bob diwrnod ar ôl diwedd y cyfnod cosbi cychwynnol, hyd at a chan gynnwys y 30ain diwrnod, y mae'r methiant yn parhau ac—

(i) mewn perthynas â methiant i gydymffurfio ag adran 16A(2), nad yw'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre;

(ii) mewn perthynas â methiant i gydymffurfio ag adran 16B(1), y mae'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre.

(b) £1000 am yr 31ain diwrnod y mae'r methiant yn parhau ac—

(i) mewn perthynas â methiant i gydymffurfio ag adran 16A(2), nad yw'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre;

(ii) mewn perthynas â methiant i gydymffurfio ag adran 16B(1), y mae'r DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr mewn unrhyw fangre.

(4) Wrth gyfrifo'r cyfnod cosbi cychwynnol, rhaid diystyru unrhyw ddiwrnod pan fo penderfyniad sy'n ymwneud â'r gosb o dan is-adran (1) yn destun—

(a) adolygiad nad yw hysbysiad am ei gasgliadau wedi ei ddyroddi hyd yma, neu

(b) apêl nad yw wedi ei dyfarnu'n derfynol nac wedi ei thynnu'n ôl hyd yma.

16D Pwerau i newid cofnod DLIY trwyddedig yn y gofrestr pan na fo hysbysiad o dan adran 16A wedi ei roi

(1) Pan na fo DLIY trwyddedig wedi rhoi hysbysiad am anweithgarwch i ACC, caiff ACC ddangos yng nghofnod y DLIY yn y gofrestr fod y DLIY yn anweithredol os yw ACC yn ystyried ei bod yn ofynnol i'r DLIY o dan adran 16A(2) roi hysbysiad am anweithgarwch iddo.

(2) Cyn i ACC newid, o dan is-adran (1), gofnod DLIY trwyddedig yn y gofrestr, rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r DLIY hwnnw—

(a) yn pennu'r rhesymau pam y mae ACC yn ystyried ei bod yn ofynnol i'r DLIY roi hysbysiad o dan adran 16A(2).

(b) yn rhoi gwybod i'r DLIY y bydd ACC, ar y dyddiad a bennir yn yr hysbysiad, yn dangos yng nghofnod y DLIY yn y gofrestr fod y DLIY yn anweithredol oni bai—

(i) bod y DLIY, cyn y dyddiad hwnnw, yn rhoi hysbysiad am anweithgarwch sy'n cydymffurfio ag adran 16A(3), neu

(iii) bod ACC wedi ei fodloni nad yw'n ofynnol i'r DLIY roi hysbysiad am anweithgarwch iddo, a

(c) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

(3) Rhaid i'r dyddiad a bennir o dan is-adran (2)(b) fod o leiaf 30 diwrnod ar ôl y dyddiad y dyroddir yr hysbysiad.

(4) Mae DLIY trwyddedig y mae ei gofnod yn y gofrestr yn cael ei newid o dan yr adran hon yn parhau i fod yn agored i gosbau o dan adran 16C; ond mae'r DLIY i'w drin at ddibenion yr adran honno fel pe bai wedi rhoi hysbysiad am anweithgarwch o'r adeg y mae'r DLIY—

(a) yn rhoi hysbysiad i ACC yn nodi'r dyddiad y mae'r DLIY yn ei ystyried fel y dyddiad y darparodd y DLIY lety ymwelwyr ddiwethaf.

neu (os yw'n hwyrach) y cynigiodd y DLIY ddarparu llety ymwelwyr ddiwethaf, neu

(b) yn rhoi hysbysiad i ACC am aildechrau gweithgarwch o dan adran 16B.

16E Pwerau i newid cofnod DLIY trwyddedig yn y gofrestr pan na fo hysbysiad o dan adran 16B wedi ei roi

(1) Pan na fo DLIY trwyddedig wedi rhoi hysbysiad am aildechrau gweithgarwch i ACC, caiff ACC ddileu'r hyn yng nghofnod y DLIY yn y gofrestr sy'n dangos bod y DLIY yn anweithredol os yw ACC yn ystyried ei bod yn ofynnol o dan adran 16B(1) i'r DLIY roi hysbysiad o'r fath iddo.

(2) Cyn i ACC, o dan is-adran (1), ddileu'r hyn yng nghofnod y DLIY trwyddedig yn y gofrestr sy'n dangos bod y DLIY yn anweithredol, rhaid i ACC ddyroddi hysbysiad i'r DLIY hwnnw—

(a) yn pennu'r rhesymau pam y mae ACC yn ystyried ei bod yn ofynnol i'r DLIY roi hysbysiad o dan adran 16B(1).

(b) yn rhoi gwybod i'r DLIY y bydd ACC, ar y dyddiad a bennir yn yr hysbysiad, yn dileu'r hyn yng nghofnod y DLIY yn y gofrestr sy'n dangos bod y DLIY yn anweithredol oni bai—

(i) bod y DLIY, cyn y dyddiad hwnnw, yn rhoi hysbysiad am aildechrau gweithgarwch sy'n cydymffurfio ag adran 16B(2), neu

(ii) bod ACC wedi ei fodloni nad yw'n ofynnol i'r DLIY roi hysbysiad am aildechrau gweithgarwch iddo, ac

(c) yn nodi gwybodaeth am hawliau adolygu ac apelio.

(3) Rhaid i'r dyddiad a bennir o dan is-adran (2)(b) fod o leiaf 30 diwrnod ar ôl y dyddiad y dyroddir yr hysbysiad.

(4) Mae DLIY trwyddedig y mae ei gofnod yn y gofrestr yn cael ei newid o dan yr adran hon yn parhau i fod yn agored i gosbau o dan adran 16C; ond mae'r DLIY i'w drin at ddibenion yr adran honno

fel pe bai wedi rhoi hysbysiad am ailddechrau gweithgarwch o'r adeg y mae'r DLIY—

(a) yn rhoi hysbysiad i ACC yn nodi'r dyddiad y mae'r DLIY yn ystyried fel y dyddiad yr oedd yn ofynnol i'r DLIY roi hysbysiad am ailddechrau gweithgarwch, neu

(b) yn rhoi hysbysiad am anweithgarwch i ACC o dan adran 16A.

19 Asesu cosbau

(1) Pan ddaw person yn agored i gosb o dan y Rhan hon, rhaid i ACC—

(a) asesu'r gosb, a

(b) dyroddi hysbysiad o'r gosb a aseswyd i'r person ("hysbysiad cosb").

(2) Rhaid cynnal asesiad o gosb o dan y darpariaethau canlynol cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl y diwrnod yr ystyriodd ACC gyntaf fod y person yn agored i'r gosb a, sut bynnag, cyn diwedd y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â'r diwrnod hwnnw—

(a) adran 7(1);

(b) adran 10(1);

(c) adran 13(1);

(d) adran 15(1).

(e) adran 16C(1).

(3) Rhaid cynnal asesiad o gosb o dan y darpariaethau canlynol cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl y diwrnod y mae'r gosb yn ymwneud ag ef, a sut bynnag cyn diwedd y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â'r diwrnod hwnnw—

(a) adran 7(4);

(b) adran 10(3);

(c) adran 13(2);

*Paragraff 15 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(d) adran 15(2).

(e) adran 16C(2).

(4) Rhaid i hysbysiad cosb gynnwys (yn ogystal ag unrhyw wybodaeth arall a bennir yn y Rhan hon) wybodaeth am—

(a) y sail dros osod y gosb

(b) y cyfnod y mae'n rhaid gwneud y taliad o'i fewn,

(c) sylwadau y gellir eu gwneud sy'n ymwneud ag adrannau 17 a 18, a

(d) hawliau adolygu ac apelio.

26 Cofrestru: pwerau i wneud darpariaeth bellach neu ddarpariaeth wahanol

*Paragraff 16 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth y gofrestr a gofynion cofrestru, gan gynnwys (ymhlith pethau eraill) ddarpariaeth—

(c) ynghylch gwybodaeth y mae'n rhaid ei chynnwys neu na ddylid ei chynnwys yn y gofrestr;

(b) sy'n ei gwneud yn ofynnol cyhoeddi gwybodaeth neu'n sy'n gwahardd cyhoeddi gwybodaeth—

(i) a gynhwysir yn y gofrestr, a

(ii) o fath a bennir yn y rheoliadau;

(c) sy'n esemptio person rhag y gofyniad i roi hysbysiad o dan adran 9(1) mewn perthynas â gwybodaeth o fath a bennir yn y rheoliadau;

(d) am gosbau o dan y Rhan hon, gan gynnwys darpariaeth—

(i) sy'n newid swm cosb;

(ii) sy'n newid y ffordd y caiff cosb ei chyfrifo;

(iii) ynghylch y weithdrefn ar gyfer asesu cosbau;

(e) ynghylch pa benderfyniadau a wneir gan ACC y gellir eu hadolygu ac apelio yn eu herbyn a pha benderfyniadau na ellir eu hadolygu nac apelio yn eu herbyn.

(2) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon ddiwygio—

(a) y Ddeddf hon;

(b) Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 (anaw 6),

(c) Deddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00),

ac mae cyfeiriadau yn yr adran hon at “a bennir yn y rheoliadau” yn cynnwys cyfeiriad at “a bennir mewn diwygiad a wnaed gan y rheoliadau”.

38 Ystyr “cyfnod cyfrifyddu”: ffurflenni blynyddol

(1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â DLIY sy'n penderfynu, o dan adran 37, gyflwyno ffurflen flynyddol mewn cysylltiad â blwyddyn ariannol.

*Paragraff 17 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

(2) Y cyfnod cyfrifyddu yw'r flwyddyn ariannol, yn ddarostyngedig i is-adran (3).

(3) Pan fo'r DLIY yn cychwyn gweithrediadau ardolladwy, mae cyfnod cyfrifyddu cyntaf y DLIY—

(a) yn dechrau ar y dyddiad y mae'r DLIY yn cychwyn gweithrediadau ardolladwy, a

(b) yn dod i ben â diwedd y flwyddyn ariannol y dechreuodd y cyfnod cyfrifyddu ynddi.

(4) At ddibenion yr adran hon ac adran 39, mae DLIY yn cychwyn gweithrediadau ardolladwy—

(a) ar y dyddiad y mae'r DLIY yn cynnig darparu llety ymwelwyr gyntaf neu (os yw'n gynharach) y dyddiad y mae'n darparu llety ymwelwyr gyntaf mewn ardal lle y mae'r

ardoll wedi ei chyflwyno (p'un a oedd y DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr yn yr ardal honno, neu rywle arall, cyn y dyddiad hwnnw ai peidio), neu

(b) pan oedd y DLIY yn darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr yn flaenorol mewn ardal lle y mae'r ardoll wedi ei chyflwyno ac yna peidiodd â ~~gwneud hynny~~ bod yn DLIY, ar y dyddiad y mae'r DLIY yn dechrau cynnig darparu llety ymwelwyr neu (os yw'n gynharach) yn darparu llety ymwelwyr mewn ardal lle y mae'r ardoll wedi ei chyflwyno.

Atodlen 1 Gwybodaeth i'w chynnwys yn y gofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr

Gwybodaeth i'w chynnwys yn y gofrestr

1 Rhaid i gofnod darparwr llety ymwelwyr yn y gofrestr gynnwys y wybodaeth ganlynol am y darparwr llety ymwelwyr ("DLIY")—

- (a) enw'r DLIY,
- (b) unrhyw enw busnes a ddefnyddir gan y DLIY,
- (c) cyfeiriad busnes y DLIY,
- (d) datganiad ynghylch a yw'r DLIY yn unigolyn, yn bartneriaeth, yn gorff corfforedig, yn gorff anghorfforedig neu'n fath arall o endid,
- (e) os yw'r DLIY—
  - (i) yn gwmni sydd wedi ei gofrestru o dan Ddeddf Cwmnïau 2006 (c. 46), ei enw cwmni, neu
  - (ii) yn endid tramor o fewn ystyr Rhan 1 o Ddeddf Troseddau Economaidd (Tryloywder a Gorfodi) 2022 (c. 10) sydd wedi ei gofrestru o ran y Rhan honno, ei rif adnabod endid tramor, a
  - (f) datganiad ynghylch a yw'r DLIY yn elusen, ac os yw'r DLIY yn elusen

*Paragraff 18 o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu
Twristiaeth a
Rheoleiddio
Llety Ymwelwyr
(Cymru)*

sydd wedi ei chofrestru o dan Ddeddf
Elusennau 2011 (c. 25), ei rif elusen.

2 Rhaid i gofnod DLIY yn y gofrestr gynnwys y
wybodaeth ganlynol am y fangre lle y mae'r DLIY yn
darparu, neu'n cynnig darparu, llety ymwelwyr—

(a) enw—

(i) y fangre (os oes gan y fangre enw);

(ii) y llety ymwelwyr a ddarperir yn y
fangre (os oes gan y llety enw),

(b) cyfeiriad (gan gynnwys sir neu fwrdeistref
sirol) y fangre,

(c) y math o lety ymwelwyr y mae'r DLIY yn
ei ddarparu, neu'n cynnig ei ddarparu, yn y
fangre, a

(d) uchafswm nifer y bobl y gellir eu cynnwys
yn y llety ymwelwyr a ddarperir yn y fangre.

2A Mae adrannau 11A, 16A ac 16D yn gwneud
darpariaeth bellach ynghylch gwybodaeth y mae
rhaid ei chynnwys, neu y caniateir ei chynnwys, yng
nghofnod DLIY trwyddedig yn y gofrestr.

3 Pan fo ACC wedi cofrestru person o dan adran 8,
neu wedi newid cofnod person o dan adran 11—

(a) rhaid i'r cofnod ddangos i'r person gael ei
gofrestru neu i'r cofnod gael ei newid o dan
yr adran dan sylw, a

(b) yn achos newid a wnaed o dan adran 11,
rhaid i'r cofnod ddangos y wybodaeth dan
sylw,

ond mae is-baragraffau (a) a (b) yn peidio â bod yn
gymwys i gofnod os yw'r person yn rhoi i ACC y
wybodaeth sydd ei hangen i fodloni ACC bod y
cofnod yn gyflawn ac yn gywir.

Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016

Y DIWYGIADAU SYDD I GAEL EU GWNEUD GAN GAN Y BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDIDO LLETY YMWELWYR (CYMRU)

Bwriedir i'r ddogfen hon ddangos sut y byddai'r darpariaethau yn Neddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 fel yr oeddent yn gymwys o ran Cymru ar 1 Hydref 2025 yn edrych pe bai'r diwygiadau a wnaed gan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 yn dod i rym, fel y'u diwygid ymhellach gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) (pe bai'n cael ei ddeddfu fel y'i cyflwynwyd ar 3 Tachwedd 2025).

Mae'r dull o gyflwyno'r diwygiadau hyn fel pe bai'r rhai a wnaed gan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 wedi dod i rym wedi ei fabwysiadu er mwyn helpu i ddangos eu heffaith fwriadedig.

Ceir llinell drwy'r testun sydd i gael ei ddileu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru), e.e. ~~mae testun sydd wedi ei hepgor yn edrych fel hyn~~. Mae testun sydd i'w ychwanegu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) wedi ei danlinellu, e.e. mae testun sydd wedi ei ychwanegu yn edrych fel hyn. Rhoddir y cyfeiriadau at y darpariaethau diwygio perthnasol yn y Bil yn y golofn dde ar bob tudalen.

Cynhwysir nifer o ddarpariaethau cysylltiedig yn y Ddeddf, er nad ydynt yn cael eu diwygio, er mwyn helpu i ddeall y diwygiadau arfaethedig.

Rhybudd

Mae'r testun hwn wedi ei lunio gan swyddogion grŵp yr Economi, Ynn a Thrafnidiaeth yn Llywodraeth Cymru. Er bod ymdrech wedi ei gwneud i sicrhau ei fod yn gywir, ni ddylid dibynnu arno fel testun diffiniol o'r Ddeddf na'r Bil.

At ddiben helpu pobl i ddeall effaith y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) yn unig y mae'r testun wedi ei lunio. Ni fwriedir iddo gael ei ddefnyddio mewn unrhyw gyd-destun arall.

12 Prif swyddogaethau

*Paragraff 19(2) o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)*

(1) Swyddogaeth gyffredinol ACC yw casglu a rheoli trethi datganoledig.

(2) Mae gan ACC y swyddogaethau penodol canlynol—

(a) rhoi gwybodaeth, cyngor a chymorth i Weinidogion Cymru mewn perthynas â threthi datganoledig;

(b) darparu gwybodaeth a chymorth sy'n ymwneud â threthi a gesglir gan ACC i drethdalwyr, eu hasiantiaid a phersonau eraill;

(c) datrys cwynion ac anghydfodau sy'n ymwneud â threthi datganoledig;

(d) hyrwyddo cydymffurfedd â'r gyfraith sy'n ymwneud â threthi datganoledig a diogelu rhag efadu trethi ac osgoi trethi mewn perthynas â threthi datganoledig.

(e) rhoi gwybodaeth, cyngor a chymorth sy'n ymwneud â'r ardoll ymwelwyr i brif gynghorau.

(2A) Mae gan ACC swyddogaethau hefyd o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00) (cofrestr o lety ymwelwyr) ddarparwyr llety) a [Rhan X o] Deddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00) (cyfeiriadur o lety ymwelwyr).

(3) Rhaid i ACC roi i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth, cyngor neu gymorth sy'n ymwneud â'i swyddogaethau y gall Gweinidogion Cymru o bryd i'w gilydd ofyn amdano (amdani) ar unrhyw ffurf a bennir gan Weinidogion Cymru.

(4) Yn ogystal ag unrhyw bwerau eraill sydd ganddo, caiff ACC wneud unrhyw beth sydd, ym marn ACC—

(a) yn angenrheidiol neu'n hwylus
mewn cysylltiad ag arfer ei
swyddogaethau, neu

(b) yn ffafriol i arfer y swyddogaethau
hynny neu'n gysylltiedig ag arfer y
swyddogaethau hynny.

18 Datgelu a ganiateir

(1) Mae'r adran hon yn caniatáu datgelu
gwybodaeth warchodedig—

(za) os gwneir hynny at ddibenion
swyddogaethau ACC, ac eithrio'r
swyddogaethau a nodir yn adran
12(2)(a) ac (e), a (3),

(a) os gwneir hynny gyda chydysyniad
pob person y mae'r wybodaeth yn
ymwneud ag ef,

(b) os gwneir hynny er mwyn cael
gwasanaethau mewn cysylltiad ag un o
swyddogaethau ACC,

(c) os gwneir hynny at ddibenion
ymchwiliad troseddol neu achos
troseddol neu at ddibenion atal neu
ganfod trosedd,

(d) os gwneir hynny i gorff sydd â
chyfrifoldeb am reoleiddio proffesiwn
mewn cysylltiad â chamymddwyn ar ran
aelod o'r proffesiwn sy'n ymwneud ag
un o swyddogaethau ACC,

(e) os gwneir hynny at ddibenion achos
sifil,

(f) os gwneir hynny yn unol â
gorchymyn llys neu dribiwnlys,

(g) os gwneir hynny yn unol â deddfiad
sy'n gwneud ei datgelu yn ofynnol neu'n
caniatáu hynny, neu

(h) os gwneir hynny i ACC neu i berson
y mae ACC wedi dirprwyo unrhyw un

*Paragraff 19(3) o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)
ac adran 39(4) o'r Bil
hwnnw*

neu ragor o'i swyddogaethau iddo ar gyfer ei defnyddio yn unol ag adran 16,

(i) os gwneir hynny i Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC neu mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi, neu

(j) os datgelir y wybodaeth i Revenue Scotland mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC neu mewn cysylltiad â chasglu a rheoli treth ddatganoledig o fewn ystyr Deddf yr Alban 1998 (c. 46).

(k) os datgelir gwybodaeth a gafwyd mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00), ac fe'i datgelir—

(i) i brif gyngor mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau'r prif gyngor, neu

(ii) i Weinidogion Cymru mewn cysylltiad ag un o'u swyddogaethau o dan ~~adran 2 o Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969 (c. 51)~~ Rhan X o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00), neu

(l) os gwneir hynny i Weinidogion Cymru at ddiben unrhyw un neu ragor o'u swyddogaethau o dan Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00).

(2) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio is-adran (1).

172 Penderfyniadau apeliadwy

(1) Caiff person y mae penderfyniad apeliadwy yn gymwys iddo—

Paragraff 19(4) o Atodlen 2 i'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

(a) gofyn am adolygiad o'r penderfyniad
(yn ddarostyngedig i is-adran (4)), a

(b) apelio yn erbyn y penderfyniad,

yn unol â'r darpariaethau a ganlyn yn y Rhan
hon.

(2) Mae'r penderfyniadau a ganlyn gan ACC
yn benderfyniadau apeliadwy—

(a) penderfyniad sy'n effeithio ar ba un
a yw treth ddatganoledig i'w chodi ar
berson;

(b) penderfyniad sy'n effeithio ar y swm
o dreth ddatganoledig sydd i'w chodi ar
berson;

(c) penderfyniad sy'n effeithio ar y
diwrnod erbyn pryd y mae'n rhaid talu
swm o dreth ddatganoledig;

(d) penderfyniad ynglŷn â chosb sy'n
ymwneud â threth ddatganoledig;

(da) penderfyniad sy'n ymwneud â
phwynt cosb am fethu â chyflwyno
ffurflen ardoll ymwelwyr (o fewn ystyr
Rhan 5);

(db) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad
trethdalwr, neu gynnwys gofyniad
penodol mewn hysbysiad o'r fath, pan
na chymeradwyodd y tribiwnlys
ddyroddi'r hysbysiad;

(e) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad
gwybodaeth neu gynnwys gofyniad
penodol mewn hysbysiad o'r fath;

(f) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad o
dan baragraff 14 o Atodlen 16 i Ddeddf
Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio
Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru)
2017 (adennill rhyddhad grŵp:
hysbysiad sy'n ei gwneud yn ofynnol i
gwmni grŵp neu gyfarwyddwr â
rheolaeth arall dalu);

(g) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad o
dan baragraff 9 o Atodlen 17 i'r Ddeddf

honno (adennill rhyddhad atgyfansoddi neu ryddhad caffael: hysbysiad sy'n ei gwneud yn ofynnol i gwmni grŵp neu gyfarwyddwr â rheolaeth arall dalu);

(h) penderfyniad sy'n ymwneud â'r dull sydd i'w ddefnyddio gan weithredwr safle tirlenwi awdurdodedig i nodi pwysau deunydd at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;

(i) penderfyniad sy'n ymwneud â chofrestru person at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;

(j) penderfyniad sy'n ymwneud â dynodi man nad yw at ddibenion gwaredu at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;;

(k) penderfyniad sy'n ymwneud â dynodi grŵp o gyrff corfforedig at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;

(l) penderfyniad sy'n ymwneud â chredyd treth mewn perthynas â threth gwarediadau tirlenwi.

(m) penderfyniad sy'n ymwneud â chofrestru person o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00) (~~gweler adran 5 o'r Ddeddf honno~~);

(n) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad o dan adran 12 yn y Rhan honno o'r Ddeddf honno neu gynnwys gofyniad penodol mewn hysbysiad o'r fath;

(o) penderfyniad sy'n ymwneud â chosb o dan y Rhan honno o'r Ddeddf honno.

(2A) Yn is-adran (2), mae i "gweithredwr", "safle tirlenwi awdurdodedig", "cofrestru" a "man nad yw at ddibenion gwaredu" yr un ystyron ag a roddir iddynt yn y Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi.

(3) Ond nid yw'r penderfyniadau a ganlyn yn benderfyniadau apeliadwy—

(a) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad ymholiad o dan adran 43 neu 74;

(b) penderfyniad i ddyroddi—

(i) hysbysiad trethdalwr pan gymeradwyodd y tribiwnlys ddyroddi'r hysbysiad, neu

(ii) hysbysiad trydydd parti y mae adran 90(3) yn gymwys iddo;

(c) penderfyniad i gynnwys gofyniad penodol mewn—

(i) hysbysiad trethdalwr pan gymeradwyodd y tribiwnlys ddyroddi'r hysbysiad, neu

(ii) hysbysiad trydydd parti y mae adran 90(3) yn gymwys iddo.

(4) Pan fo'r tribiwnlys wedi cymeradwyo dyroddi hysbysiad gwybodaeth, ni chaiff person ofyn am adolygiad o benderfyniad ACC i ddyroddi'r hysbysiad.

(5) Pan ganiateir gofyn am adolygiad, neu wneud apêl, mewn cysylltiad â phenderfyniad i ddyroddi hysbysiad gwybodaeth neu gynnwys gofyniad mewn hysbysiad o'r fath, caniateir gofyn amdano neu ei gwneud ar y seiliau a ganlyn yn unig—

(a) ei bod yn afresymol ei gwneud yn ofynnol i'r person y dyroddwyd yr hysbysiad iddo gydymffurfio â'r hysbysiad neu'r gofyniad;

(b) bod darpariaeth yn adrannau 97 i 102 yn rhwystro'r hysbysiad rhag ei gwneud yn ofynnol i'r person ddarparu'r wybodaeth neu gyflwyno'r ddogfen;

(c) yn achos hysbysiad adnabod a ddyroddir o dan adran 92 neu hysbysiad cyswllt dyledwr a ddyroddir o dan adran 93, nad yw amod 4 o'r adran honno wedi ei fodloni.

(6) Yn achos penderfyniad i ddyroddi hysbysiad gwybodaeth neu hysbysiad o dan

adran 12A o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 neu gynnwys gofyniad penodol mewn hysbysiad o'r fath, y person y mae'r penderfyniad yn gymwys iddo at ddibenion is-adran (1) yw'r person y dyroddwyd yr hysbysiad iddo.

(7) Caiff Gweinidogion Cymru wneud y canlynol drwy reoliadau—

(a) addasu'r adran hon er mwyn—

(i) ychwanegu penderfyniad at is-adran (2) neu (3);

(ii) amrywio'r disgrifiad o benderfyniad yn y naill neu'r llall o'r is-adrannau hynny.;

(iii) tynnu ymaith penderfyniad o'r naill neu'r llall o'r is-adrannau hynny;

(b) diwygio'r Rhan hon er mwyn gwneud darpariaeth ynghylch pa seiliau y caniateir gofyn am adolygiad, neu wneud apêl, mewn cysylltiad â phenderfyniad apeliadwy.

187B Cymhwyso i'r Goron at ddibenion yr ardoll ymwelwyr, y a'r gofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr a'r cyfeiriadur o lety ymwelwyr

*Paragraff 19(5) o
Atodlen 2 i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)*

(1) Mae'r Ddeddf hon, i'r graddau y mae'n gymwys mewn perthynas â swyddogaethau ACC o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00) a Rhan X o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00), ac mewn perthynas â'r ardoll ymwelwyr, yn rhwymo'r Goron.

(2) Nid yw'r Ddeddf hon, i'r graddau y mae'n gymwys mewn perthynas â swyddogaethau ACC o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 a Rhan X o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00), ac mewn perthynas â'r ardoll ymwelwyr, yn gwneud y Goron yn atebol yn droseddol, ond

mae'n gymwys i bersonau yng ngwasanaeth y
Goron fel y mae'n gymwys i bersonau eraill.

(3) Yn is-adrannau (1) a (2), mae cyfeiriadau
at “y Ddeddf hon” yn cynnwys cyfeiriad at
ddeddfiad a wneir o dan y Ddeddf hon.

Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016

Y DIWYGIADAU SYDD I GAEL EU GWNEUD GAN GAN Y BIL DATBLYGU TWRISTIAETH A RHEOLEIDIDO LLETY YMWELWYR (CYMRU)

Bwriedir i'r ddogfen hon ddangos sut y byddai'r darpariaethau yn Neddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 fel yr oeddent yn gymwys o ran Cymru ar 22 Medi 2025 yn edrych fel y'u diwygid gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) (pe bai'n cael ei ddeddfu fel y'i cyflwynwyd ar 3 Tachwedd 2025).

Ceir llinell drwy'r testun sydd i gael ei ddileu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru), e.e. ~~mae testun sydd wedi ei hysgwr yn edrych fel hyn~~. Mae testun sydd i'w ychwanegu gan y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) wedi ei danlinellu, e.e. mae testun sydd wedi ei ychwanegu yn edrych fel hyn. Rhoddir y cyfeiriadau at y darpariaethau diwygio perthnasol yn y Bil yn y golofn dde ar bob tudalen.

Cynhwysir nifer o ddarpariaethau cysylltiedig yn y Ddeddf, er nad ydynt yn cael eu diwygio, er mwyn helpu i ddeall y diwygiadau arfaethedig.

Rhybudd

Mae'r testun hwn wedi ei lunio gan swyddogion grŵp yr Economi, Ynn a Thrafnidiaeth yn Llywodraeth Cymru. Er bod ymdrech wedi ei gwneud i sicrhau ei fod yn gywir, ni ddylid dibynnu arno fel testun diffiniol o'r Ddeddf na'r Bil. At ddiben helpu pobl i ddeall effaith y Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) yn unig y mae'r testun wedi ei lunio. Ni fwriedir iddo gael ei ddefnyddio mewn unrhyw gyd-destun arall.

Rhan 2

AWDURDOD CYLLID CYMRU

Sefydlu Awdurdod Cyllid Cymru a'i statws

*Atodlen 2(19(2)) i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)*

Swyddogaethau

12 Prif swyddogaethau

- (1) Swyddogaeth gyffredinol ACC yw casglu a rheoli trethi datganoledig.
- (2) Mae gan ACC y swyddogaethau penodol canlynol—
  - (a) rhoi gwybodaeth, cyngor a chymorth i Weinidogion Cymru mewn perthynas â threthi datganoledig;
  - (b) darparu gwybodaeth a chymorth sy'n ymwneud â threthi a gesglir gan ACC i drethdalwyr, eu hasiantiaid a phersonau eraill;
  - (c) datrys cwynion ac anghydfodau sy'n ymwneud â threthi datganoledig;
  - (d) hyrwyddo cydymffurfedd â'r gyfraith sy'n ymwneud â threthi datganoledig a diogelu rhag efadu trethi ac osgoi trethi mewn perthynas â threthi datganoledig.
  - (e) rhoi gwybodaeth, cyngor a chymorth sy'n ymwneud â'r ardoll ymwelwyr i brif gynghorau.
- (2A) Mae gan ACC swyddogaethau hefyd o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (cofrestr o lety ~~ymwelwyr~~ ddarparwyr llety) a [Rhan X o] Deddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00) (cyfeiriadur o lety ymwelwyr).
- (3) Rhaid i ACC roi i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth, cyngor neu gymorth sy'n ymwneud â'i swyddogaethau y gall Gweinidogion Cymru o bryd i'w gilydd ofyn amdano (amdani) ar unrhyw ffurf a bennir gan Weinidogion Cymru.
- (4) Yn ogystal ag unrhyw bwerau eraill sydd ganddo, caiff ACC wneud unrhyw beth sydd, ym marn ACC—
  - (a) yn angenrheidiol neu'n hwylus mewn cysylltiad ag arfer ei swyddogaethau, neu

- (b) yn ffafriol i arfer y swyddogaethau hynny neu'n gysylltiedig ag arfer y swyddogaethau hynny.

Gwybodaeth

18 Datgelu a ganiateir

- (1) Mae'r adran hon yn caniatáu datgelu gwybodaeth warchodedig—

*Atodlen 2(19(3)) i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)
ac adran 39(5) o'r Bil
hwnnw*

- (za) os gwneir hynny at ddibenion swyddogaethau ACC, ac eithrio'r swyddogaethau a nodir yn adran 12(2)(a) ac (e), a (3),
- (a) os gwneir hynny gyda chydsyniad pob person y mae'r wybodaeth yn ymwneud ag ef,
- (b) os gwneir hynny er mwyn cael gwasanaethau mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC,
- (c) os gwneir hynny at ddibenion ymchwiliad troseddol neu achos troseddol neu at ddibenion atal neu ganfod trosedd,
- (d) os gwneir hynny i gorff sydd â chyfrifoldeb am reoleiddio proffesiwn mewn cysylltiad â chamymddwyn ar ran aelod o'r proffesiwn sy'n ymwneud ag un o swyddogaethau ACC,
- (e) os gwneir hynny at ddibenion achos sifil,
- (f) os gwneir hynny yn unol â gorchymyn llys neu dribiwnlys,
- (g) os gwneir hynny yn unol â deddfiad sy'n gwneud ei datgelu yn ofynnol neu'n caniatáu hynny, neu
- (h) os gwneir hynny i ACC neu i berson y mae ACC wedi dirprwyo unrhyw un neu ragor o'i swyddogaethau iddo ar gyfer ei defnyddio yn unol ag adran 16.
- (i) [os gwneir hynny i Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC neu mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi, ~~neu~~
- (j) os gwneir hynny i Revenue Scotland mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC neu mewn cysylltiad â chasglu a rheoli treth ddatganoledig o fewn ystyr Deddf yr Alban [1998 \(c. 46\)](#).
- (k) os datgelir gwybodaeth a gafwyd mewn cysylltiad ag un o swyddogaethau ACC o

dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr
(Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc
00), ac fe'i datgelir—

- (i) i brif gyngor mewn cysylltiad ag
un o swyddogaethau'r prif gyngor,
neu
  - (ii) ~~i Weinidogion Cymru mewn
cysylltiad ag un o'u swyddogaethau o
dan adran 2 o Ddeddf Datblygu
Twristiaeth 1969 (c. 51) Rhan X o
Ddeddf Datblygu Twristiaeth a
Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)
2026 (asc 00), neu~~
- (l) os gwneir hynny i Weinidogion Cymru at
ddiben unrhyw un neu ragor o'u
swyddogaethau o dan Ddeddf Datblygu
Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr
(Cymru) 2026 (asc 00).

- (2) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau
ddiwygio is-adran (1).

RHAN 8

ADOLYGIADAU AC APELAU PENNOD 1

RHAGARWEINIOL

*Atodlen 2(19(4)) i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)*

Penderfyniadau apeliadwy

172 Penderfyniadau apeliadwy

- (1) Caiff person y mae penderfyniad apeliadwy yn
gymwys iddo—
- (a) gofyn am adolygiad o'r penderfyniad (yn
ddarostyngedig i is-adran (4)), a
  - (b) apelio yn erbyn y penderfyniad, yn unol â'r
darpariaethau a ganlyn yn y Rhan hon.
- (2) Mae'r penderfyniadau a ganlyn gan ACC yn
benderfyniadau apeliadwy—
- (a) penderfyniad sy'n effeithio ar ba un a yw
treth ddatganoledig i'w chodi ar berson;
  - (b) penderfyniad sy'n effeithio ar y swm o dreth
ddatganoledig sydd i'w chodi ar berson;

- (c) penderfyniad sy'n effeithio ar y diwrnod erbyn pryd y mae'n rhaid talu swm o dreth ddatganoledig;
- (d) penderfyniad ynglŷn â chosb sy'n ymwneud â threth ddatganoledig;
- (da) penderfyniad sy'n ymwneud â phwynt cosb am fethu â chyflwyno ffurflen ardoll ymwelwyr (o fewn ystyr Rhan 5);
- (db) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad trethdalwr, neu gynnwys gofyniad penodol mewn hysbysiad o'r fath, pan na chymeradwyodd y tribiwnlys ddyroddi'r hysbysiad
- (e) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad gwybodaeth neu gynnwys gofyniad penodol mewn hysbysiad o'r fath.
- (f) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad o dan baragraff 14 o Atodlen 16 i Ddeddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (adennill rhyddhad grŵp: hysbysiad sy'n ei gwneud yn ofynnol i gwmni grŵp neu gyfarwyddwr â rheolaeth arall dalu);
- (g) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad o dan baragraff 9 o Atodlen 17 i'r Ddeddf honno (adennill rhyddhad atgyfansoddi neu ryddhad caffael: hysbysiad sy'n ei gwneud yn ofynnol i gwmni grŵp neu gyfarwyddwr â rheolaeth arall dalu);]
- (h) penderfyniad sy'n ymwneud â'r dull sydd i'w ddefnyddio gan weithredwr safle tirlenwi awdurdodedig i nodi pwysau deunydd at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;
- (i) penderfyniad sy'n ymwneud â chofrestru person at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;
- (j) penderfyniad sy'n ymwneud â dynodi man nad yw at ddibenion gwaredu at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;;
- (k) penderfyniad sy'n ymwneud â dynodi grŵp o gyrff corfforedig at ddibenion treth gwarediadau tirlenwi;
- (l) penderfyniad sy'n ymwneud â chredyd treth mewn perthynas â threth gwarediadau tirlenwi.
- (m) penderfyniad sy'n ymwneud â chofrestru person o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00) (~~gweler adran 5 o'r Ddeddf honno~~);

- (n) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad o dan adran 12 yn y Rhan honno o'r Ddeddf honno neu gynnwys gofyniad penodol mewn hysbysiad o'r fath;
  - (o) penderfyniad sy'n ymwneud â chosb o dan y Rhan honno o'r Ddeddf honno.
- (2A) Yn is-adran (2), mae i “gweithredwr”, “safle tirlenwi awdurdodedig”, “cofrestru” a “man nad yw at ddibenion gwaredu” yr un ystyron ag a roddir iddynt yn y Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi.
- (3) Ond nid yw'r penderfyniadau a ganlyn yn benderfyniadau apeliadwy—
- (a) penderfyniad i ddyroddi hysbysiad ymholiad o dan adran 43 neu 74;
  - (b) penderfyniad i ddyroddi—
    - (i) hysbysiad trethdalwr pan gymeradwyodd y tribiwnlys ddyroddi'r hysbysiad, neu
    - (ii) hysbysiad trydydd parti y mae adran 90(3) yn gymwys iddo;
  - (c)
    - (i) hysbysiad trethdalwr pan gymeradwyodd y tribiwnlys ddyroddi'r hysbysiad, neu
    - (ii) hysbysiad trydydd parti y mae adran 90(3) yn gymwys iddo.
- (4) Pan fo'r tribiwnlys wedi cymeradwyo dyroddi hysbysiad gwybodaeth, ni chaiff person ofyn am adolygiad o benderfyniad ACC i ddyroddi'r hysbysiad.
- (5) Pan ganiateir gofyn am adolygiad, neu wneud apêl, mewn cysylltiad â phenderfyniad i ddyroddi hysbysiad gwybodaeth neu gynnwys gofyniad mewn hysbysiad o'r fath, caniateir gofyn amdano neu ei gwneud ar y seiliau a ganlyn yn unig—
- (a) ei bod yn afresymol ei gwneud yn ofynnol i'r person y dyroddwyd yr hysbysiad iddo gydymffurfio â'r hysbysiad neu'r gofyniad;
  - (b) bod darpariaeth yn adrannau 97 i 102 yn rhwystro'r hysbysiad rhag ei gwneud yn ofynnol i'r person ddarparu'r wybodaeth neu gyflwyno'r ddogfen;
  - (c) yn achos hysbysiad adnabod a ddyroddir o dan adran 92 neu hysbysiad cyswllt dyledwr a ddyroddir o dan adran 93, nad yw amod 4 o'r adran honno wedi ei fodloni.

- (6) Yn achos penderfyniad i ddyroddi ~~hysbysiad~~ gwybodaeth neu hysbysiad o dan adran 12A o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 neu gynnwys gofyniad penodol mewn hysbysiad o'r fath, y person y mae'r penderfyniad yn gymwys iddo at ddibenion is-adran (1) yw'r person y dyroddwyd yr hysbysiad iddo.
- (7) Caiff Gweinidogion Cymru wneud y canlynol drwy reoliadau—
- (a) addasu'r adran hon er mwyn—
    - (i) ychwanegu penderfyniad at is-adran (2) neu (3);
    - (ii) amrywio'r disgrifiad o benderfyniad yn y naill neu'r llall o'r is-adrannau hynny.;
    - (iii) tynnu ymaith benderfyniad o'r naill neu'r llall o'r is-adrannau hynny;
  - (b) diwygio'r Rhan hon er mwyn gwneud darpariaeth ynghylch pa seiliau y caniateir gofyn am adolygiad, neu wneud apêl, mewn cysylltiad â phenderfyniad apeliadwy.

RHAN 10

DARPARIAETHAU TERFYNOL

187A Cymhwyso i'r Goron at ddibenion Treth Trafodiadau Tir

*Atodlen 2(19(5)) i'r Bil
Datblygu Twristiaeth
a Rheoleiddio Llety
Ymwelwyr (Cymru)*

- (1) I'r graddau y mae'r darpariaethau a ganlyn yn y Ddeddf hon yn gymwys i dreth trafodiadau tir, maent yn rhwymo'r Goron—
- (a) Rhan 3;
  - (b) Rhan 4 (ac eithrio Pennod 6);
  - (c) Rhan 6 (ac eithrio adrannau 157A, 160 ac 161(2)(b));
  - (d) Rhan 7 (ac eithrio adrannau 168, 169 a 170);
  - (e) Rhan 8 (ac eithrio adrannau 172(1)(d) ac (e), (3)(b) ac (c), (4), (5) a (6), 182 a 183);
  - (f) adrannau 190 a 191.
- (2) Ond nid yw Rhan 4 yn gymwys i'w Mawrhydi fel unigolyn preifat (o fewn ystyr adran 38(3) o Ddeddf Achosion yn Erbyn y Goron 1947 (c. 44)).

**187B Cymhwyso i'r Goron at ddibenion yr ardoll
ymwelwyr, y a'r gofrestr o ddarparwyr llety
ymwelwyr a'r cyfeiriadur o lety ymwelwyr**

- (1) Mae'r Ddeddf hon, i'r graddau y mae'n gymwys mewn perthynas â swyddogaethau ACC o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00) a Rhan X o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00), ac mewn perthynas â'r ardoll ymwelwyr, yn rhwymo'r Goron.
- (2) Nid yw'r Ddeddf hon, i'r graddau y mae'n gymwys mewn perthynas â swyddogaethau ACC o dan Ran 2 o Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 (asc 00) a Rhan X o Ddeddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026 (asc 00), ac mewn perthynas â'r ardoll ymwelwyr, yn gwneud y Goron yn atebol yn droseddol, ond mae'n gymwys i bersonau yng ngwasanaeth y Goron fel y mae'n gymwys i bersonau eraill.
- (3) Yn is-adrannau (1) a (2), mae cyfeiriadau at "y Ddeddf hon" yn cynnwys cyfeiriad at ddeddfiad a wneir o dan y Ddeddf hon.